

minden...
közönség...
errel, kompakt...
érelfizetendő

Magyar...
ajánlja...
27733

TRO-
TOROK

Lipót,
PEST,
nos-tár 17. sz.

UTÁNZATORTÓL
VÁNYOKTÓL

aldírdara

ITAL
DY

teljesen tisztán

DRSAN
GYITJA

időlt kifolyást.

NY nemet
gacsi.

ue Vianna.

örök Jósef
Király-utca, 12,
ny-ut 26.

ag jelentősebb
kálban.

3. MINT
HELY FÉNYKÉP

ASOK

ET NAGYSÁG
RONÁERT
PARTYVAL
NAGYSÁGBAN
SZIMÉS

KÉP

ORONA.
MINDENÉRT
ÉNYEK

SSÁG

NYBAN
PHANTÓ és
MUTYUREM
TÉNYBŐL 1908. évi PÁRSI
MÁLLUTÁSON
KERESTTEL és
REMMEL.

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 798.

Maguk között.

Budapest, augusztus 12.

Az utolsó időben a koronás fejedelmek megkedvelték azt az élvezetet, hogy egymás társaságát keressék s egy-két óra hosszáig maguk közt legyenek. Így nyár idején, amikor pénzes nyárspolgári familiák északra mennek éjfél napot nézni, vagy Svájcba mennek glecsereket megmászni, ők is felkerekednek, hogy egymást látogassák. Némelyik uralkodó valóságos körviziteket rendez, — a német Vilmos és az angol Edvárd érik el ebben a rekordokat. Van valami naivan gyerekes ezekben a fogadtatásokban, melyek évről-évre, esetről-esetre ugyanolyan egyformák maradnak. Mind-egyik uralkodó felveszi a másik uralkodó hazájának tábournoki egyenruháját. Félőrával a különvonat érkezése előtt elzárják a pályaudvart. Tíz perczzel a különvonat érkezése előtt jön a felséges házigazda, hogy vendégét fogadja. Pontosan a kitűzött időben berobog a felséges vendég vonatja, az érkező uralkodó a szalonkocsi ablakában áll, barátságosan mosolyog és szalutál. Azután a vendég ruganyos lépésekkel leszökken a szalonkocsi lépcsőjén, a házigazda hasonló ruganyos lépésekkel eléje siet, van nagy éljenzés, dobpergés, üdvölvés, nemzeti himnuszt játszó katonabanda s

a két felséges ur általános üdvölvégzés közben megcsókolja egymást.

A császárfogadtatásoknak ez a szokásos első, sablonos fölvonása. A színjáték további idejét löncsök és audienziák, diszebedek és pohárköszöntők szokták kitölteni, adott recipék szerint, egészen addig, amíg jön az elutazás, új meleg baráti csókokkal, ruganyos léptekkel és nemzeti himnuszokkal.

Mi, nyájas nagy publikum egyik császárbárátkozásról sem szoktunk más, vagy részletesebb képet kapni, mint ezt. Az újságok hasábos tudósításait bátran lehetne nyomtatott blankettákon szerkeszteni, amelyeken csak a neveket kellene behelyettesíteni, azt, hogy Vilmost fogadták-e vagy Edvárdot és hogy a zenekar a „Heil dir im Siegeskranz“-ot játszotta-e, vagy a „God save the King“-et.

Ennyi sablon alkalmas volna arra, hogy teljesen megfojtsa a fejedelmi találkozó iránt való érdeklődést. Sanyaru tapasztalatok azonban megtanították a népeket arra, hogy mégse tekintse közönyösen a felséges emberek jövése-menését, mert a legüresebb pohárköszöntőnek és a legczuppanósabb baráti csóknak is rendszerint az a vége, hogy valamelyik nemzet fizeti meg a parádé számláját. Daczára annak, hogy a legtöbb európai országban gyönyörű alkotmányosság virul, a külügyi praktikák intézésében a

döntő szó ma is az uralkodóké maradt. A diplomáciai furfangok minden szövetségében a külügyminiszterekkel együtt csak ők járatosak, mert azt az elvet, hogy a nemzetközi érintkezés diszkrét fonalai csak a diplomata urak finom ujjainak érintését bírják ki s nem tűrik el a nagy nyilvánosságot, ügyesen használják ki arra a célra, hogy a külügyek intézéséből az alkotmányos ellenőrzést kirekeszszék. Szinte komikus látni, hogy az ugynevezett alkotmányos nemzetek népképviselői és felelős miniszteriumai milyen nagyképu komolysággal intézik az apró háztartási ügyeiket s amikor aztán szépen berendezték az államkamarát, jól kiruházták és fölfegyverezték a hadsereget, jön egy uralkodó, akinek területszerző ambíciói vannak, jön egy külügyminiszter, aki nem elég előrelátó s nem elég elmés ahhoz, hogy egy gazdasági ellentét élet ügyes diplomatizálással előre elvegye s az illető nemzet anélkül, hogy becses akaratát ebben a valóban főbenjáró kérdésben nyilváníthatta volna, egyszerre nyakig benne ül egy vérengző háboruban.

Ezért van az, hogy bár a népek egyforma ösztönnel gyűlölik a háborút, mégis van háború. S ezért van az, hogy amikor így nyaranta — külügyminiszterüket szárnysegédül maguk mellé véve — az uralkodók körutrá indulnak,

A bukás.

Írta: Zsoldos László.

(Utánavomás filoz.)

Sokat töprengtem már azon, vajjon a jó Isten csupán az első emberpárt teremtette-e (s a többi csak úgy magától szaporodott el, mint a gomba), vagy pedig azóta is minden egyes halandót ő maga formál a tulajdon képe mására? Nem akarnék profanizálni, de, ha egyedül Ádám meg Éva az eredeti isteni alkotás (mint az a biblíában írva vagyon), míg az őket követő nemzedékek roppant tömege közönséges utáztat, akkor mégis csak fura, hogy éppen remekbe készült ősanynak harapott bele olyan almába, amelyikben a bűn kukacza volt benne s hogy épp Ádám apánknak akadt a torkán az a végzetes csutka. Holott a leköpiázott ivadékok közül tudnivaló módon számosan messze tulszárnyalták lelki és szellemi javakban a paradicsomi mintát. Ezek szerint arra kellene következtetni, hogy a többi ember sem úgy bujk elő a földből, mint eső után a béka, hanem valamennyien az Uristen képfaragó műhelyéből jutnak erre az árnyékvilágra. Csak hogy itt van a másik bökkenő: ha mindnyájunkat a Teremtő alkotott, akkor mért nem minden ember tökéletes s a testi szépségen és lelki nagyságon kívül mért járnak közöttünk emberalaku szörnyetegek, rutak és gonoszak?

Ugy kell lennie, hogy a középen van az igazság. Valamennyi teremtett ember az Isten műterméből kerül ki: csak hogy, mivel nagyon sok példányt kell szállítani, a hatalmas mester egymaga nem győzi a munkát és alkotásainak hol ezt, hol am azt a részét a segédjeire bizza. Ezek azután paczzolnak. Egyik embernek pél-

dául a segéd faragja ki a külső formáját és a jó Isten leheli beléje a lelket; egy parányt saját magából. Ebből lesz a testi hibákkal szégyenkező, jóra való, vagy talán kiváló lélek. A másikat kívülről faragja meg az Isten és mivel munka közben így elszóliják valamerre, egyszerre odaszól valamelyik segédjének:

— No, szolgám, öntsd bele csak hamar ebbe a lelket!

A kontár azután, nosza, beleönt a boldogtalan teremtésbe tücsköt-bogarat, csak jót és nemest nem. Innen származnak a szép külsejű, de ostoba, vagy rosszmájú halandók.

Ez a magyarázata, már amint én képzelem, hogy nincs tökéletes ember a földön. Egyik valamivel jobb, a másik valamivel gyöngébb alkotás, (a szerint, hogy mennyit foglalkozott vele az Ur és mennyit rontott rajta a kontár), hanem egy sem az igazi. És akárhánynak bizvást táblát lehetne akasztani a nyakába ezzel a fölírással:

— „Utáztat!“ — vagy:

— „Vigyázat, hamisítvány!“

A mult esztendőben történt, ha jól emlékszem, Herkulesfürdőn. Szilvády Náczinak, a szerencséskezű bérzespekulánsnak a feleségével. Szép, sudár, szöke nő volt, olyan tiszta kék szemmel, mint a felhőtlen égboltozat, amelyikre csak rá kell pillantanod, hogy önkéntelen fohász szálljon tőle az ajkadra.

Szilvády Náci legalább mindig valóságos imádatl szokta legeltetni az ide-oda ugráló savószínű, nyugtalan szemét a feleségén. Gyöngéd ragaszkodással akaszkodott a karjába (mert most már ez a divat) és vasalt nadrágba bujtattott rövid, kissé befelé görbült lábával (azelőtt t. i. a lovasságnál szolgált) úgy baktatott a nála félféjjel magasabb asszonya mellett, mint valami

kis dakszli-kutya, amely urnője szoknyája ranczához simulva szalad az utcán. A nő lusta és gyönyörű, a férj fürge és szerencsés: ez volt az általános vélemény a Szilvády-párról a gyógyteremben, a hosszú fedett körfolyosón, a terrazon és étteremben egyaránt.

Az asszony, amint ez már Herkulesfürdőn szokás, minden nap háromszor-négyszer váltott ruhát. Csupa drága öltözék. Egyik szebb a másikkal.

— Micsoda fényezés! — jegyezte meg egy ösmerősük Szilvády előtt. — Náci, ezek az asszonyok itt egymásután négy ruhát is fölvesznek egy nap alatt!

A kis fekete ember a fogát viczorította:

— Ez itt semmi. Látnád csak, mit mivelnek a nők Rákospalotán!

Az ösmerős rábámult:

— Talán csak nem akard Rákospalotát összehasonlítani Herkulesfürdővel?

Náci szélesrehozott szájjal rágta a szivarját:

— Dehogyan is nem! Mert igaz ugyan, hogy itt az asszonyok egymás után három-négy-öt ruhát is öltönek magukra, de mi ez a rákospalotai luxushoz képest, ahol egy asszony egyszerre tíz szoknyát is a dereka köré aggat. Ezt utánozzák Herkulesen!

Egyszerre csak megrezzent. Táviratot hozott neki a szolgálta

Szilvády belepillantott, aztán egykedvűen vágta zsebre az összegyűrt papirost:

— Tönkrejuttattam. Ausz.

— Mi az? Mi? Mi? — kérdezte ijedten az ösmerőse.

— Tönkrejuttattam. Ausz! — felelte most már szinte kiáltó hangon a spekuláns és kezét

a közvélemény gyanakvó óvatossággal figyeli minden lépésüket.

Az uralkodójárás szenzációjából ebben az évben különösen kijutott nekünk. Fallières elnök sorra látogatta Angliát, Dániát, Svédországot, Norvégiát, azután az orosz csárral találkozott Revalban. Az angol király fölkereste előbb az orosz császárt, azután a német császárt, végül most a mi uralkodónkat. Edvárd királynál Londonban először a spanyol király vizitelt, azután Vilmos császár, most pedig arról érkezik hír, hogy a német császár is új utra indul és randevut ad Revalba Miklós császárnak.

Mi történt ennyi jövés-menés alatt a legbensőbb, biboros tanácsszobákban, az természetesen csak üres kombinációk tárgya lehet. Mindössze annyit lehet megállapítani, hogy Edvárd és Miklós revali találkozásánál nyomon követte az, hogy az angol és orosz entente izolálta Macedóniában a mi monarchiánkat. Nem lehet tudni, hogy ez a megállapodás nem lett volna-e később valamely véres explózió csirája, (a nyitri katonaköteles tót így kerül szoros vonatkozásba azzal a csókkal, amit fenn a ködös északon két felséges ajak cserél ki egymással.) Ugy fordult azonban a dolog, hogy Törökország alkotmányos országgá alakult s külső gyámkodás nélkül maga akarja intézni a sorsát s ezzel illuzóriussá lett minden entente és minden megállapodás. Bizonyos, hogy az azóta elkövetkezett találkozáson főleg e változás és gyökerében megújult helyzet eshetőségei körül forgott a felséges urak s külügyekkel foglalkozó iródeákjaik tanácskozása. S aligha csalódunk, ha a mai ischli ceremónia magvát is effajta megbeszélésekben keressük. Edvárd királyt az okos, az ügyes, a finom elmeállal diplomatizáló Sir Charles Hardinge kíséri, míg a mi királyunk-

a nadrágja zsebébe dugva, csöndes füttyöréssel ment a gyógyterembe a felesége után. A szép asszony éppen komoly beszélgetésben volt egy csinos huszárfőhadnagygal és mint akinek kellemes perceit zavariák meg, boszusan nézett az ura felé. Az nem vette észre ezt a tekintetet, mert az ő szeme valahol a távolban révedezett, túl a gyógyterem falán és túl a sötétzöld hegyeken; a tőzsepalota nagy csarnokában, ahol most bizonyosan rémítő pánik van a contremaine miatt, amelyik az ő gyors bukását — és vele együtt, ki tudja, még hány nagy cégét is — okozta.

— Ah, milyen okos dolog volt. Tekla, — szólította meg az asszonyt, melléje ülve a piros bársonyszékre. Csak most vette észre, hogy a főhadnagy is ott van.

— Pardon, — szólit hanyagul a tiszt felé, — csak egy pillanatra, főhadnagy ur.

És nem törődve többé a pöffeszkedve hátra-húzódó katonával, szinte boldogan folytatta:

— Milyen okos dolog volt az, Tekla, hogy az Andrássy-uti palotámat rád irattam.

Az asszony rábólintott.

— Biz' az okos dolog volt...

— Most legalább, — folytatta a férj, — lesz hol meghuzódnom; ahol reorganizáljam magamat.

Tekla vércsepillantással fordította feléje a fejét.

— Tönkrementél?

— Tönkre, — felelte még mindig mosolygva és szinte boldogan az ember, — és most milyen jó lesz a te négyemeletes Andrássy-uti palotában...

Nem végezhette le a mondatot, mert az asszony felállt a székről, ridegen nézett rá s félbeszakította:

nak Aehrenthal adja a tanácsokat. Adja Isten, hogy baj ne legyen belőle s ne háborgassák feleslegesen a nyitri katonaköteles tótot.

Budapest, augusztus 12.

Máramaros és Ugocsa. Nyegre László országgyűlési képviselőt, aki a választókerületében fekvő Dolha községet, a járás székhelyét meglátogatta, nagy küldöttség kereste föl és tolmácsolta a Máramaros megyét mélyen érdeklő amaz aktuális kívánságát, hogy a vármegye több részének, különösen a dolhai járásnak Ugocsamegyéhez tervezett hozzákapcsolása mindenáron akadályoztassék meg. Ugyanezzel a kéréssel a járás többi községeiben is küldöttségek járultak a képviselőhöz, kérve a megye, a nép, a közérdek szempontjából föllépését. Nyegre László a küldöttségeket biztosította, hogy ez ügyben mindent elkövet a megye és a járás érdekében megvédésére, mert veszélyesnek tartja, ha megszakitának azokat a tradicionális szálakat, melyek a Rákóczi idejében is oly szép szerepet játszó Dolha községet Máramarosmegyéhez fűzi.

A magyar zászló Horvátországban. A „Pokret” koalíciós lap jelenti, hogy a bán a klüszbön lévő király születésnap és Szent István-nap alkalmából rendeletet adott ki, melyben meghagyja, hogy a közös hivatalok ezen ünnepeken tüzzék ki a magyar lobogót. A rendelet egyuttal meghagyja a politikai hatóságoknak, hogy ha valahol tüntetést rendeznének a magyar zászló ellen, úgy a hatóságok a legnagyobb szigorral kötelesek közbelépni a magyar zászló védelmére. Minthogy a rendelet a magyar zászlónak „előirt” kitűzéséről szól, a koalíciós lapok támadják a bánt és azt mondják, hogy a bán ezt a kérdést, mely eddig vitás volt és amelyet a regnikoláris bizottságokban akartak szabályozni, most rendeletileg döntötte el.

Knínből jelentik, hogy a bán elleni tüntetések ügyében indított vizsgálat a napokban befejeztetett. Minden jel arra vall, hogy az államügyészség nem fog vádat emelni, minthogy nincsenek elegendő terhelő bizonyítékok. Ebben az esetben további eljárás csak magánvádra lesz folytatható.

— Sajnálom, az Andrássy-uti házamat nem bocsáthatom a rendelkezésére...

Szilvady eltöltötte a száját. Mosolygott és a levegő után kapkodott egyszerre. Mint aki valami borzasztót hall, amit azonban el nem lehet hinni.

— Mit... mit...? hehe!... nem...?

— Mert — folytatta nagyon szárazon, mintha a lelkén, ahonnan ezek a hangok fakadtak, soha sem lett volna harmat, — mert (és gögösen emelte följebb az aranyhaju fejét, amelynek kontyán óriási sisak gyanánt állt félrecsapva a struccz tollas lila szalmakalap) mert ilyen körülmények közt kénytelen vagyok megindítani maga ellen a válópert csak nem képzelheti, édes barátom, — tört ki most, szinte rimánkodólag kulsolvá össze pillanatra a kezét, — csak nem képzelheti, hogy egy bukott emberért most én is tönkretegyem magamat!

Szólt és kecsesen a sarkán fordulva, suhogó libegéssel sietett a gyógyterem tulsó sarkába, ahol, mint egy négyemeletes bérpalotának a jövendőbeli gazdája, kidüllesztett mellel, pöffeszkedve várakozott a huszárfőhadnagy.

Szilvady egy pillanatig szólanul bámult utána. Aztán közömbösen rándított egyet a vállán:

— Eh, — aki annyira megbizik egy asszonyban, hogy még a palotáját is ráírattja, az csakugyan megérdemli, hogy tönkrejusson!

Aztán apró, kicsit befelé görbülő lábával (azelőtt tudniillik a lovasságnál szolgált, — már mondottam egyszer) gyorsan és sértődötten tipeggett kifelé a kongó teremből.

... Mondja valaki, hogy az emberek javarészt nem közönséges hamisítványok.

A Nemzeti Színház válsága.

Budapest, augusztus 12.

Nyári csendben, váratlanul és könnyedén, elintézést nyert a Nemzeti Színház régióta vajudó igazgató-válsága. Az elintézés tartalma nyomban megmagyarázta, hogy miért kellett szünidei csendben, minél kisebb feltűnéssel ezt az igazán nem könnyű kérdést megoldani. A nyár elernyedtt kritikai energiája kellett ahhoz, hogy Tóth Imrét (így hívják?) a Nemzeti Színház igazgatójává érlelje.

A Nemzeti Színház a legutóbbi időben köztudomású és éppen Somló menesztésének tényével hivatalosan is konstataált válság elé került. Valóban nem kell kényes irodalmi izlés a Nemzeti Színház művészi csődjének megállapításához. A kibontakozást mindenki az új igazgató nevével várta. A válságot megváltó ige gyanánt egy nevet vártunk, egy írói, művészi relieffel bíró nevet, amely jelentőségében művészi programot hordozna és alkalmas volna arra, hogy a diszkreditált színházat a közvélemény érdeklődése számára megmentse. Igazán ritka lelemény volt az, mely Tóth Imrét megtalálta, hogy ezt a várakozást minél metszőbb zuhanynyal hűtse le. Ha ez a férfi nem született volna meg, egyenesen ki kellett volna találni!

A mai, neuraszténiás utakra tévedt logika csak egyetlen magyarázatot tud Tóth Imre kinevezéséhez: a tönkrement Nemzeti Színházon a legnagyobb sebeket tudvalevően szinpadának előregedése, a rendezés teljes nihilizmusa ütötte; ebből kérlelhetetlenül következik, hogy megváltó igazgatóvá a színház eddigi főrendezőjét kellett kinevezni.

Érzem és hiszem, hogy nem igaztalanul egy művészi rezsimnek tagadó kritikával elébe vágni. A művészet az egyetlen terület, amelyen szorgalom, igyekezet, pontosság és egyéb hivatalnoki erények mind másodrendű jelentőségűek és ha egyáltalában, úgy csakis mint született fejedelműeknek: a Tehetségnek alázatos kis cseledei érvényesülhetnek. A művészet területén alapiában véve csak egy gyökeres disztinkció létezik: a művészet és nem művészet, a művész és nem művész disztinkciója. A legkiválóbb karakterű ember bismarcki akaratanak sem hihetjük el ezt az egyet: művész leszek! Legkártekonnyabb pedig a művészeti téren működő, avult dogmákba csontosodott hivatalnok-ember buzgalma. Ő maga egy-egy cselekvő pillanatban ezt a buzgalmat talán a művész hevületének érzi, de e két kvalitás között valójában végtelen, minden szorgalommal átlábolhatalan távolság mered.

Csak merő véletlen — féltő, hogy az ő számára lesz a legtragikusabb — hogy itt Tóth Imréről van szó. Ezennel ki is küszöbölöm az ő ismeretlen nevét — mellesleg neki éppen elég alkalma lett volna, hogy megtanítson rá bennünket — ezekből az egyáltalában nem személyes éli mondani-valókból. Tóth Imre neve — sajnos — nem kínál szempontot ott, ahol általános művész tanulságokról esik szó. Sőt; Tóth Imre lehet ügyes, nagyon ügyes, rutinos rendező, mint direktor, még fokozottabban kitiintetheti magát, csak éppen az nem lehet többé akire a Nemzeti Színháznak most, főként most, sorvasztóan szüksége van. De minden

modern színháznak. Író nem lehet többé. Művészegyéniség nem lehet többé. Akinek minden erénye és minden tévedése: egyetlen aczélból vert.

Mert egy dolog kétségtelen, egyet kell a szürke kritikai hangsúlytalanságból kiemelni s ez az, hogy a Nemzeti Színházat nem lehet apró feldozgatásokkal, adminisztrációs javításokkal, adminisztrációs javításokkal megmenteni. Friss vért kell ennek az intézménynek az ereibe ömleszteni. Ez pedig kizárólag egy független művész egyéniségéből telik.

Szerte a modern Európában, egyéni súlyal bíró művészbereket, közelebb: írókat rendelnek nagyobb színházak élére. A régi direktor-típus utolsó bölényei még csak nálunk daczolnak a rohanó idővel és művészi evolúcióval. Nálunk a rendezők még mindig kivénült színészek, a direktorok pedig kivénült rendezők. A kopasz Romeo, egy kis ruhatárra téve szert, direktorra vedlik. Az ilyen direktortól, akinek minden gondja, hogy a színházi-bizottságok galáns művésznő-pártolói jól szolgálja ki, persze nem várható, hogy a művészet kérdéseiben a kor színvonalát fedje. Ilyesmivel csak íróembertől várható, aki minden idegével korának művészi izgalmait éli. Ma már ezt a fajtát tartják odakint rendezőnek, direktornak is. Magyarország szegény ország, de arra talán még sem szorult már, hogy első színházának a régi faut de mieux típusból keressen igazgatót. Van itt erre való íróember több is, csak hozzáértő szem kell, hogy működési helyére odaállítsa. Az ilyen fából faragott igazgatót nem ráncigálnának dróton dilettáns miniszteri fogalmazók: minden tettét vállalja egy író reputációja. Az ilyen igazgató nem is hallgathat más tanácsára: minden cselekedete egy ember, egy egyéniség ösztönszerűen is harmónikus ténye.

Lényegét markoló tétel, hogy modern íróember kell a Nemzeti Színház élére. Le kell számolnunk ugyanis azzal a babonával, melyet a Nemzeti Színház tradíciójának szoktak nevezni. A Nemzeti Színháznak még nincsen tradíciója. Egy-két évtizeden át virágzott ez a színház, akkor is az volt a legfőbb erénye, hogy a korral tartott, en vogue volt. Paulay Ede idejében volt ez, mikor Dumas-t és Sardou-t magyar színpadon játszották legjobban. De hát ez volna a Nemzeti Színház tradíciója? Dumas? Sardou? A Nemzetiben ugyan még mindig kísértenek, de Franciaországban már alig hallani róluk. Kiderült: divatcikkiek voltak; csillogók, elmések, de divatcikkiek. A Nemzeti Színház bonvivánjai azért még mindig Náday egykor oly kedvelt stílusában nevelődnek: ott még mindig a „kedélyes apa” és a „drámai szende” kategóriáit ismerik.

Egy másik tradícióját tudnám a Nemzeti Színháznak: a klasszikus darabok kultiválását. Viszont éppen ez az, amit csakis a legmodernebb eszközökkel lehet keresztülvinni. Reinhardt elmés — bár sokszor léha és kegyetlen — stílus-próbái jobban emlékeztetnek Shakespeart a különböző udvari színházak poros, szuette Shakespeare-miséinél. Van egy biztos kivégzője minden művészi hatásnak s ez az unalom. Az ilyen kegyeletes munkához, hogy kulturális munkává is legyen: rendező kell mindenekfelett, stílustudó, merész ötletű, művész-rendező. Nem kiöregedett színész. Sem derék adminisztrátor.

A népszínmű? Jól tudjuk mindannyian, hogy ez a műfaj nagyon hasznos volt a maga idejében etnográfiai és nemzeti szempontból, de ma már teljesen, visszavonhatatlanul idejét multá. Éppen egy helyes és modern értelemben vett népies darab, a Nemzeti Színháznak egy évtized óta egyik legnagyobb dicsősége: Gárdonyi „Bor”-a bizonyította be minden kritikai érvnél világosabban, hogy a régi értelemben vett népszínmű meghalt, föl nem támaszthatóan.

Tradíciók ápolása alatt nálunk eddig külföldi tradíciók ápolását értették. Mert a Comédie Française-nek, kétségtelen, vannak némi tradíciói. Habár mindjobban kiderül, hogy ezek ápolása is csak unalmat ígér művészi hatás helyett és logikátlan már csak azért is — hogy csak egy érvet mondjak — mert igazán nehezen konstatálható, hogy miként beszéltek Molière színészei? Miért kell tehát ma is deklamálni? A Nemzeti Színházban pedig még kevesebb értelmét tudom annak, hogy ott a Comédie Française tradícióinak zenéjénél unatkozzunk. Ma már Mounet-Sullyt is nehezen tudjuk élvezni, nemhogy — Ivánfit.

A Nemzeti Színháznak nincsenek tradíciói; a Nemzeti Színház fiatal színház, aminthogy a magyar kultúra is fiatal kultúra. Nem tradíciókat kell ápolnunk, hanem tradíciókat kell növesztenünk későbbi korok számára. Mai művészetet kell csinálnunk. Külföldről csak a legjobb, abszolút művészi becsesel bíró és modern érzésű dolgokat kell importálni, nem pedig azokat, amelyek ott kedvező kassza-kimutatást tudtak elérni. És magyar drámairodalmat kell fejleszteni a legnagyobb erőmegfeszítéssel, de főként: meg nem alkuvó művészi hozzáértelessel.

A Nemzeti Színháznak művészi iránya ezeknél fogva csak egyféle lehet: progresszív, modern és abszolút művészi értékekre törő. Ezt pedig csak európai izlésű, aktív művészegyéniség vezetése alatt érheti el.

Nemrégén még azt reméltük, hogy Apponyi Albertben, akit a külföld is művelt nyugati embernek tud, megértő szemre fog találni a Nemzeti Színház művészi perspektívája és biztoskezü irányítója a színház ügye. Hiszen mintha ezért került volna a Nemzeti Színház sorsa a belügyi akták köréből a kulturális irányító miniszter kezébe. Most mindenesetre olyan hiba történt, amit nehéz lesz helyrehozni. Legalább öt évig. Addig szól az új igazgató kinevezése.

Dr. Bárdos Artur.

KÜLFÖLD.

Ujabb találkozás Revalban. Revalból egyre határozottabban jelentik, hogy a német császár Revalban látogatást tesz. A látogatás az ottani lapok szerint szeptember első, vagy második hetében fog megtörténni. Tény, hogy a czár yachtja, a „Standard” szeptember első hetében ebben az évben immár harmadszor a finn vizekre indul.

A kronbergi találkozás. Edvárd királynak Vilmos császárral való tegnapi találkozása alkalmából illetékes körökben az a vélemény terjedt el, hogy angol részről Németországgal szemben közeledés történt a nyilvánosság előtt. Ez tűnik ki főleg azon körülményekből, melyek között a jelen találkozás létrejött. Vilmos császár eleinte állítólag nem is volt hajlandó erre a kronbergi találkozásra, mert amikor

Edvárd király egy magánlevélben kérdezte tőle, vajon nem találkozhatnának-e legközelebb Kronbergben Vilmos császár szintén magánlevélben azt felelte, hogy már más utitervei vannak. Edvárd király ekkor újból levelet írt a császárnak, melyben hangoztatta, hogy rendkívül szeretné, ha a találkozás lehetséges volna. Vilmos császár csak erre a rendkívül szívélyes levélre határozta el magát arra, hogy utiterveit megváltoztassa és az angol királlyal találkozzék.

Edvárd király és Vilmos császár tegnap délelőtt hosszabb ideig egyedül beszélgettek és a délután folyamán is sokat voltak egyedül. A két uralkodó környezetében azt beszéltek, hogy a tanácskozás legfontosabb tárgya a törökországi helyzet volt. Németország és Anglia között teljes a megegyezés abban a tekintetben, hogy a maczedóniai reformokat egyelőre nem szabad Törökországra rákényszeríteni, ugyancsak a tanácskozás eredménye, hogy a két uralkodó között megállapodás jött létre Edvárd királynak és Alexandra királynénak hivatalos berlini látogatása tekintetében, amely valószínűleg a jövő év legelején fog megtörténni. A látogatást Edvárd király indítványozta azzal, hogy Vilmos császár előtt azon óhaját fejezte ki, hogy Berlinben meg akarja látogatni. Edvárd király már 1904-ben tervezte ezt a hivatalos látogatást, de akkor Vilmos császár óhajására a két uralkodó Kielben találkozott. Most Vilmos császárnak és nejeének mult évi angliai látogatását akarja az angol királyi pár Berlinben viszonzni.

Sergius nagyherceg konfliktusa. Sergius Mihajlovics nagyherceg, a tüzérség főfelügyelője lemondott állásáról, de a czár nem fogadta el a lemondást. A nagyhercegnek egy verzió szerint konfliktusa támadt a hadügyminiszterrel, mert szemleutján Vladivosztokban az erődöket elhanyagolt állapotban találta s emiatt szigorúan felszólalt. Egy másik híresztelés tudni véli, hogy a nagyherceg azért mondott le, mert Gucskow, az októrista párt vezére a dumában élesen bírálta a nagyherceg gazdálkodását az állami hivatalok élén.

Az angol-francia katonai szövetség. A „Temps” legutóbbi száma vezércikkben foglalkozik a francia-angol katonai szövetség eshetőségeivel és ezzel összefüggésben főleg Németországra vonatkozólag van néhány értékes megjegyzése. Németországnak — mondja a cikk — nem monopóliuma sem a loyaltás, sem a békeszeretet, még kevésbé a hármasszövetséghez való jog. Ha Németország ösztintén ragaszkodik a békéhez, úgy kötelessége elhinnie, hogy más államok is épp olyan ösztintessel ragaszkodnak hozzá és ha esetleg bekövetkeznék az, hogy Franciaország és Anglia között szövetség jön létre, ez esetben Németországnak éppen nincs oka arra, hogy e tényben függetlenségét lássa veszélyeztetve. Azon politikai szövetség, melynek központja és éltető lelke a német birodalom, semmit sem veszítené ezen újabb szövetség megalakulása folytán tekintélyéből. Szupremáciáját talán elvesztené, de nem szabadságát. Ilyen módon Európa békéje nem egy ember kénye-kedvétől függne, hanem az összes hatalmak akaratától.

A portugál királyi család botránya. Az urakháza mai ülésén Panto Pimenel folytatta fejtegetéseit a királyi ház előlegei kérdésében és arra a következtetésre jut, hogy a legjobb lesz a leszámolást a királyi ház és az államkincstár között elintéztetnek tekinteni. A miniszterelnök is felszólalt, kijelentvén, hogy a kormány törvényes határok között liberális és toleráns lesz. Visszautasította Pimenel azon állítását, hogy a helyzet még rosszabb, mint februárban, mert most sokkal többen akarnak miniszterelnökök lenni, mint akkor.

Megsértett amerikai zászló. Washingtonban nagy nyugtalanságot kelt a febriszi amerikai konzulnak a külügyi hivatalba küldött távirati jelentése, hogy a sah pártja részéről vasárnap tüzeltek a konzulátusra és az épületről lelőtték az amerikai lobogót. Egy embert, aki az épület előtt állt, a lövések leterítették. Még nem lehetett megállapítani, hogy szándékosan előkészített merénylet történt-e, vagy pedig a lobogót csak véletlenül lőtték le. A konzul jelentését azzal végzi, hogy a helyzet nagyon komoly.

Az angol király Ischlben.

Budapest, augusztus 12.

Edvárd király ma délelőtt Ischlbe érkezett királyunk látogatására. Az angol királynak e látogatása — mint már megírtuk — eltér az eddigi ischli látogatásaitól, melyek családi jellegűek voltak. Hivatalos fogadtatásban Anglia uralkodója most részeseült először Ischlben. Már ez is bizonyítéka annak, hogy Edvárd király mostani látogatása erősen politikai jellegű, aminek különben súlyt kölcsönöz az is, hogy Sir Charles Hardinge, az angol külügyek államtitkárja is elkísérte uralkodóját. Báró Aehrenthal külügyminiszter már hosszabb ideig tanácskozott is Sir Charles Hardingeval, kétségkívül a Balkán-kérdésről, mely ma elsőrangú kérdés Európa diplomáciájában. A török események ma azok, melyek Ausztria-Magyarország és Anglia diplomáciáját ismét egy utra terelték. Mindkét államot fontos politikai és kereskedelmi érdekek fűzik Törökországhoz, melyek megóvása képezi most mindkét diplomácia legfőbb gondját. Ausztria-Magyarország, mint Törökország szomszédja, elsősorban van érdekelve Keleten, viszont Angliának sok millió mohamedán alattvalója van, kik a török szultánt, mint vallásuk fejtét tisztelik és élénk érdeklődéssel kísérik a török fejleményeket. Ez kényszeríti tehát, hogy Anglia és Ausztria-Magyarország diplomáciája karöltve haladjon és ezért tekintendő az ischli találkozás elsőrangú politikai eseménynek.

Az angol király fogadtatásáról Ischlből a következőket jelentik:

Az angol király megérkezése.

Edvárd angol király ma délelőtt tíz órakor érkezett Ischlbe. A király érkezése alkalmával a pályaudvart elzárták a közönség elől. Kevéssel kilenc óra után érkezett a pályaudvarra Lipót bajor herceg két fiával, György és Konrád hercegekkel, továbbá József főherceg. A király néhány perccel tíz óra előtt érkezett a pályaudvarra. Nyitott kocsiiban hajtatott végig az utcákon, ahol a sorfalat álló tömeg zúgó éljenzéssel üdvözölte az uralkodót. Ferencz József király angol tábornagi egyenruhát viselt a térdszalag-rend kék szalagjával diszítve. A pályaudvar előtt kocsiját elhagyva, friss léptekkel ment a perronra, ahol az egybegyűltek szintén lelkes éljenzéssel üdvözölték. A katonai zenekar az osztrák himnuszot játszotta, a dobosok és kürtösök pedig indulót játszottak. A diszszázadnak tölgyfalevéllel diszített zászlaját meghajtották az uralkodó előtt, aki átvette a diszszázad parancsnokának jelentését, azután ellépett a diszszázad előtt. Majd a bajor hercegekkel és József főherceggel beszélgetett s bevonta a beszélgetésbe a megjelent méltóságokat is.

Közben tíz óra lett. Messziről már hallatszott a kőlvonatot zakatolása. Edvárd király pontban tíz órakor a pályaudvarra érkezett. Megérkezésekor a katonai zenekar az angol himnuszot játszotta. Az angol király, aki osztrák-magyar tábornagi egyenruhát viselt, a Szent István-rend nagykeresztjének szalagjával, szalonkocsijának lebocsátott ablakánál állott és látszólag megindulva katonásan üdvözölte királyunkat. Királyunk a perron jobb oldalára sietett, ahol a szalonkocsi megállott. Csakhamar megnyílt a szalonkocsi ajtaja és Edvárd király kíséretétől követve, kiszállott. A két uralkodó meleg kézsorítással üdvözölte, majd pedig kétszer barátságosan megcsókolták egymást. A kölcsönös, rendkívül szíves üdvözlés után Edvárd király átvette a diszszázad parancsnokának jelentését és királyunkkal együtt elhaladt a diszszázad előtt. Ekkor hirtelen elhallgatott a zene és Edvárd király József főherceget, valamint a bajor hercegeket üdvözölte.

Az üdvözlések után Ferencz József király a hintóhoz kísért vendégét. Jobbról Edvárd király ült, balról Ferencz József király és hatalmas ováció közepette indult el az uralkodók hintaja.

Az uton az Erzsébet-fogadóig lépésben haladt a kocsis és Edvárd király jobbra-balra szalutálva, mosolyogva köszöntö meg az üdvözlést. Közben erősebben kezdett esni az eső.

Fogadtatás az Erzsébet-szállóházban.

Fél tizenegy órakor érkezett az udvari hintó a pompásan feldisztelt Erzsébet-fogadó elé, amelynek feljárójánál Montenuovo herceg főudvarmester várta a fejedelmi vendéget és felkísérte az uralkodókat az első emeletre. A fogadósalonban Gizella bajor hercegné, Mária Valéria főhercegné, Erzsébet Francziska főhercegné, báró Aehrenthal, gróf Mensdorff-Pouilly nagykövet, gróf Beck testőrkapitány, gróf Paar Alajos lovassági tábornok főhadsegéd, lovag Schiessl kabinetirodafőnök, Mayer Lőrincz püspök, Kerzl udvari orvos gyülekeztek. Edvárd király kezét csókolta a főhercegnéknek, rövid ideig beszélgetett velük s az udvari méltóságokkal, aztán Ferencz József királyval visszavonult lakosztályába. Királyunk néhány perczig maradt vendégénel, majd visszatért a nyaralóba. Egy órával később Edvárd király kocsira szállt és diszkiséretével, Dietrichstein herceg vezérőrnagyval és báró Bronn őrnagyval a császári villába hajtatott, hogy személyesen gratuláljon Ferencz József királynak hatvanéves császári jubileumához. Délben 12 órakor Edvárd király visszaérkezett az Erzsébet-fogadóba. Negyedóra múltán eljött érte Ferencz József király, hogy a nyaralóba kísérelje dejeuner-re. Tegnap este óta szakadatlanul esik. A barátságos időjárás dacára az ünnepiesen fellobogozott utcákban szokatlan élénkség uralkodik s leginkább az Erzsébet-szálló környékén, hol Edvárd király megszállt.

Sétakocsizás.

A reggeli délután 2 órakor végződött, aztán Ferencz József király visszakísérte fejedelmi vendégét az Erzsébet-fogadóba, ő maga pedig a villába tért vissza. Délután ¼ 4 órakor újból megjelent Ferencz József király az Erzsébet-fogadóban, hogy Edvárd királyt sétakocsizásra vigye. Nevezetes eset, hogy ma ült először automobilon Ferencz József király. A gépkocsi egy olasz Züst-automobil, amelynek jelzése: Z. E. I. 996. és 40 lóerejű. Az automobilt Gizella bajor hercegné bocsátotta az uralkodók rendelkezésére a sofferrel együtt, aki bajor származású legény. Az uralkodók az Ebenseer-uton át Mitter-Weissenbachig mentek az automobilon. Egy második gépkocsin Gizella bajor hercegné Jenő főherceggel, György és Konrád hercegekkel követte a két uralkodót. Mikor a közönség meglátta Ferencz József királyt automobilon, meglepődött a szokatlan látványon. Az ut mentén rengeteg sokaság lelkesen éltette a két királyt.

Tanácskozások.

Miután Ferencz József király visszakísérte Edvárd királyt a dejeuner után a fogadóba, báró Aehrenthal külügyminiszter jelentkezett kihallgatásra, akivel az angol király hosszasan tanácskozott. Báró Aehrenthal azután sir Hardinge külügyi államtitkárt látogatta meg s egy félóra hosszat maradt nála, majd angol kollégájával a Hotel Bauerbe mentek s késő délutánig tanácskoztak. Báró Aehrenthal külügyminiszternek Sir Charles Hardinge angol államtitkárral való találkozója alkalmul szolgált az európai általános viszonyok megbeszélésére. A két államférfi különösen Törökország dolgát tette megbeszélés tárgyává, ahol tudvalevőleg az alkotmány életbeléptetése óta megváltozott helyzet állott elő. Ismeretes, hogy a kormányok s ezek közt a bécsi és londoni is, el vannak szánva, hogy e változással szemben rokonszenves, várakozó álláspontot foglalnak el, abban a reményben, hogy Törökország új kormányzata a közigazgatásban azokat a javításokat és az általános viszonyokban azt a konszolidációt fogja eredményezni, amelyre a hatalmak az utóbbi években törekedtek.

Diplomáciai körökben arról biztosítanak, hogy Edvárd király és báró Aehrenthal külügyminiszter mai tanácskozásának, amely egy óra hosszat tartott, különösen nagy fontosságu volt. Az audiencia után báró Aehrenthal Hardinge helyettes államtitkárral konferált ama kérdéseknek részleteiről, amelyeket a két uralkodó általánosságban vitatott meg. Ugy a szuverének tanácskozása, mint a két államférfi

konferenciája is az európai nagyhatalmak Konstel, lácziója körül forgott és szóba kerültek mindazok az eshetőségek, melyek Törökországnak az alkotmányos államok sorába való belépése következtében beállhatnak. A két uralkodó megegyezett abban, hogy a jelenlegi pillanat nem alkalmas a maczedóniai reformakció folytatására és teljesen egybehangzó értesülések szerint az angol és az osztrák külpolitika ezuttal minden tekintetben közös megállapodásokra jutott, tehát az ischli találkozások lényegesen tisztázták a politikai atmoszférát Európában.

Pohárköszöntők.

Az Edvárd király tiszteletére adott ma esti lakomán a király a következő pohárköszöntőt mondotta:

Az a látogatás, amelyet felséged egy évek óta megszokottá vált s nekem felette kedves szokáshoz híven ma tesz nálam, őszinte örömet és meleg hálaérzettel tölt el. Arra kérem felségedet, fogadja ezen érzelmei kifejezése kapcsán őszinte üdvözlésemet és legyen meggyőződve arról, hogy az ezen látogatása által tanusított barátságot és figyelmét annál inkább becsülöm, minthogy felséged az alkalmommal azért is jött ide, hogy kormányzási jubileumom alkalmából személyesen hozza el szerencsekívánatait. Amidőn felséged mai látogatásában újabb bizonyosságát látom annak a hosszú éves szíves viszonynak, mely közöttünk és házuk között fennáll és amely megfelel a népeink közötti barátságok, poharamat e szavakkal emelem, éljen Edvárd király ő felsége.

A zenekar az angol himnuszot játszotta.

Edvárd király a következő pohárköszöntővel válaszolt:

Legyen szabad őszinte köszönetemet kifejezni felségednek megható jóságos szavaiért. Mindenkor igaz örömmel szolgál, ha felségednél látogatást tehetek, különösen ez évben, amidőn felséged 60-ik uralkodó jubileumát üli. Felsőged ismeri azokat az érzelmeiket, amelyekkel irányában viseltetem és tudja, hogy szerencsekívánataim ezen ünnepély, alkalmából tiszta szívből fakadnak. Az országaink közti viszonyok hála Istennek mindig a legbarátságosabbak voltak. Hő óhajom, hogy a jövőben is ugyanily barátságosak maradjanak és teljes szívből remélem, hogy felséged még hosszú éveken át fog élni a legjobb egészségben, népe javára és boldogságára. Poharamat ő felsége Ferencz József császár és király egészségére ürítem.

A király délután öt órakor Edvárd királyval visszatért az Erzsébet-szállóba, majd pedig az angol királytól elbucszván, a Kaiser-villába hajtatott.

Rendőri intézkedés Marienbadban.

Liechtenstein herceg tartományi főnök fölhívást intézett Marienbad lakosságához és a fürdő közönségéhez, hogy tartózkodjék az angol király zaklatásától, ne csoportosuljon a sétaterén és különösen óvakodjék a fényképezéstől Edvard király közelében, mert különben a rendőrség kénytelen lesz a legszigorubbban eljárni. Marienbadba sok angol detektiv érkezett, akik a Bécsből jött titkosrendőrökkel együtt fogják ellátni a biztonsági szolgálatot az angol király körül.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Sopron vármegye közigazgatási bizottsága annak idején fölratot intézett a belügyminiszterhez és a hazai ipar fejlesztéséről szóló 1907. évi III. t.-cz. 14. szakasza alapján kiadott közszállítási szabályrendelet módosítását kérte; különösen helytelennek tartotta a közigazgatási bizottság, hogy a különböző ajánlattevőknek jogukban áll a szerződés megkötését megfőlebbezni, miáltal módjukban van minden munka végrehajtását késleltetni, aminek sok esetben az a következménye, hogy egyes munkákat végrehajtani sem lehet. Megszüntetendőnek tartja a közigazgatási bizottság azt annyival is inkább, mert sérti a vármegye autonóm jogát is. A belügyminiszter most értesíti a vármegyét, hogy a közszállításra és munkálatokra ajánlattevőktől a föllebbezési jog meg nem vonható, mert ezen jog az ellenőrzés egyik eszközét képezi arra nézve, hogy az odaitelés alkalmával szabálytalanság nem történt. Különös fontossággal bír a föllebbezési jog oly esetekben, mikor valamely szerződés nem esik a felsőbb hatóság jóváhagyása alá, mert ilyenkor az az egyetlen módja annak, hogy valamely szabálytalanság a felsőbb hatóság tudomására jusson.

A török események.

Budapest, augusztus 12.

A török nép, most, hogy alkotmányának tulajdonában van, háládatosnak mutatkozik az ifju-törökök iránt. Szalonikibe, ahol az ifju-török bizottság központi intézősége van, naponta érkeznek küldöttségek az ország minden részéről. Ma a szmyrniai és cavalaiaiak 600 főből álló küldöttsége jött külön hajóval Szalonikibe, hogy az ifju-török pártnál tisztelegjen. Ugyancsak a ma esti monasztiri vonattal érkezett meg a bátor reznai közlegénység egy része, akiket lelkes ovációkban részesített a közönség és az itteni katonaság. A reznai legények csoportokban nemzetiszinü kokárdákkal, zászlósan vonultak végig Szaloniki utcáin. Volt közöttük gyalogos, lovas, vadász, tüzér, basibozuk, aszerint, hogy melyik fegyvernemtől szöktek át annakidején az Enver bej és Niázi bej vezetése alatt álló fölkelőkhez. Most természetesen vissza fognak térni ezredeikhez.

A központi ifju-török bizottság határozata folytán Hajdár bejt, Prizrend muteszariját és Ibrahim basa katonai kormányzót elmozdították állásukból. Ez a két ő-török ugyanis az alkotmány kihirdetése alkalmából tervezett ünnepeket Prizrenden betiltotta. Az esetet nyomban bejelentették az ifju-török bizottságnak, amelyik Konstantinápolyban egy a muteszarif, mint a katonai kormányzó fölmentését követelte, ami távirati uton meg is történt. Az ujonnan kinevezett rendőrminiszter, Maniasi Refik bej, az ifju-törökök egyik legbefolyásosabb embere, beadta lemondását, mert kinevezetése megtörtént anélkül, hogy előzőleg megkérdezték volna.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Izzet pasa hátrahagyott ingóságai közt állítólag megtalálták azoknak a személyeknek, köztük hírlapíróknak és diplomatáknak a névjegyzékét, akik tőle pénzt kaptak. A francia ifju-török körök azon fáradoznak, hogy Constans jelenlegi francia nagykövet visszahívását Konstantinápolyból kieszközöljék.

A Tanin Szaid basa volt nagyvezérnek a sajtótámadásokra adott válaszát és egyben védbeszédét közli. A lap támadja Rizat basa hadügyminisztert, mert az néhány előléptetést egyenesen a szultánnak ajánlott. Az előléptetéseket elrendelt iradét a nagyvezérnek adták át, ami azt bizonyítja, hogy a szultán tiszteli az alkotmányt. A nagyvezér ezután az előléptetést megadta. Ez alkalomból a Tanin üdvözlöi a nagyvezért. Servei Funum támadta a külügyminisztert és azt mondja, hogy 15 éven át külpolitikájával semmit sem tudott elérni Törökország javára. A Sabah örömmel regisztrálja Kole tábornoknak a Neue Freie Presseben megjelent cikkét, amely a legutóbbi eseményekre vonatkozik és azt mondja, hogy e cikk, tekintettel azon nagy érdemekre, amelyeket a tábornok a török hadsereg reformja körül szerzett, tisztí körökben élénk megvitátás tárgyát képezte és mély hatást tett.

Török lapok számos részletet közölnek az egyes osztályok megkezdett vagy tervezett reorganizációjáról a hivatalnoki kar számának csökkentéséről és a többiről, ami természetesen az ezen rendelkezések által sújtottakat felelte izgatja.

A tengerészetiügyi minisztérium a volt kormány által megkötött káros szerződések felbontására törekszik, ami azonban valószínűleg nehezen fog menni, tekintve, hogy az idegen cégek nem hajlandók ebbe belemenni. A tengerészetiügyi miniszter a régi hajókat el akarja adatni és a befolyt összegből új hajóhadat teremteni.

Az új kormány ellen a nép kezd bizalmatlankodni, mert a kabinet titkos tanácskozásokat tart a Yildizben és még mindig nem adott programot. Valószínűnek tartják, hogy kormányválság fog kitörni. A nap szenzációja a számkivetett Fuad pasa visszatérése. Smyrniáig elébe utaztak fiai, unokái és jóbarátai s velük ment Abdullah pasa is, aki szintén most tért haza a számkivetésből.

Ma éjszaka Meddi Melhame pasát, a titkos rendőrség hírhedt főnökét, a főbűszült nép lakásán halállal fenyegette. Az ifju-török bizottság vezetőinek sikerült a feldühödt tömeget szétoszlatásra bírni s ezután letartóztatták a pasát. Ma jelent meg a hivatalos közlemény, hogy a szultán első titkárává nevezte ki Dsevad beyt. A politikai szabadsággal kü-

lönben Törökországban egy új intézmény kelt életre: kitört az első sztrájk. Ma az összes kikötőmunkások, számra körülbelül ötezren, abbahagyták a munkát és a kikötőben ödögnek. Magasabb akkordot és napszámot követelnek s el vannak keseredve a munkaközvetítők ellen, akik az ő bürökön gazdagnak. A hajóskapitányok jogosnak tartják a kikötőmunkások bérharcát, mert a szervezetlen kikötőmunkások napikeresete igazán siralmas. A hajósvállalatok vezetői ma tanácskozást tartanak a sztrájk miatt.

Konstantinápolyi jelentések szerint az ottani perzsa kolónia táviratot küldött a sahnak s azzal fenyegetőzött, hogy valamennyien belépnek a török állampolgárság kötelékébe, ha a sah hamarosan nem hívja össze a parlamentet. A konstantinápolyi kormány azonban el van tőkévelve, hogy nem tűr ilyen demonstrációt, amely külügyi bonyodalmakra vezethetne. Egy másik távirat szerint a miniszteriumokban a nagy selejtezés megindult s minden nap tömegesen mozdítják el a hivatalnokokat és új emberekkel töltik be az állásokat. A mit az ifju-török bizottság kíván, azt a miniszterium elfogadja és a szultán habozás nélkül szentesíti. Az elbocsátott hivatalnokok a parlament megnyitására végkielégítést kapnak s erre a célra a kormány kétszáz ezer török fontot vesz föl kölcsönképpen. Hakki bey közoktatási miniszter ma a Gazettában aképpen nyilatkozik, hogy teljesen ki van zárva a hübéres Bulgária részéről a hadüzenet, mert az Bulgáriára nézve egyértelmű volna az öngyilkossággal.

A nagyszerb propaganda.

— Nasztics kihallgatása. —

Budapest, augusztus 12.

A nagyszerb propaganda leleplezőjét tegnap egész délután és ma egész délelőtt faggatta a zágrábi vizsgálóbíró. Ujabb fordulat a bűnpörben nem történt, Pribicevics Szvetozár igyekszik rajta, hogy tisztára mossa a famíliáját. Egyelőre kétséges, hogy ez sikerül-e neki. Fel-tűnő, hogy a horvát koalíció szerb tagjai, — amint ezt egy nyilatkozat tanúsítja, — máris sietnek kompromittált elvtársaikkal megtagadni minden közösséget.

Mai híreink ezek:

Nasztics kihallgatása.

Nasztics Györgyöt, a hírhedt röpirat szerzőjét tegnap délután három órakor Kossutics vizsgálóbíró kihallgatta. Nasztics a szállodából, ahol állandóan két detektív őrzi, kocsin ment a vizsgálóbíróhoz. A kihallgatás nem a vizsgálóbíró szobájában, hanem Biscontini alelnök helyiségében folyt le és esti hét óráig tartott. Ekkor Nasztics kocsin visszament a szállodába. Ma délelőtt folytatták a kihallgatást.

A zágrábi törvényszék vádtanácsa mai határozatában helybenhagyta a Pribicevics-testvérek letartóztatását és vizsgálati fogságban való maradását. A vádtanács határozata indokolásában kimondja, hogy a röpirat adataiból és Pribicevics Ádám vallomásából kitűnik, hogy a letartóztatottak résztvettek a belgrádi forradalmi bizottság tanácskozásában, miáltal is honárulás vádiát követték el.

Rauch Pál báró horvát bán jelenleg martianetzi birtokán tartózkodik, ahonnét élénk figyelemmel kíséri a nagyszerb propaganda ügyének fejleményeit.

A koalíció táborában igen harcziás a hangulat; a lapok heves kifakadásokba törnek ki. A „Pokret“ októberre már mozgósítani szándékszik az egész egyetemi ifjúságot, egyelőre pedig a bojkott-mozgalom folytatására buzdít.

Czafolatok és nyilatkozatok.

A mai nap a czafolatok és nyilatkozatok napja. Elsőnek Budiszavljevics Bude képviselő szólalt meg, akiről azt beszélték, hogy el-tűnt a horvát fővárosból és Romániába menekült. Kijelenti a lapokban, hogy magán ügyben — a nővére férjhezmenetele miatt — Karlovi-czára kellett utaznia és mivel már vége a lako-

dalomnak, ma délután Zágrábba fog érkezni.

A kórházba szállított Pribicevics Ádám állapota javulóban van és nemsokára teljesen fel fog gyógyulni.

Pribicevics Szvetozár képviselő, a két letartóztatott Pribicevics testvérbátyja, egy újságíróval beszélgetve, a többi közt ezt mondta:

— Mit mondjak még önnek Nasztics leleple-zéseiről? Hiszen lapjaink már mindent megirtak erről a dologról. Mindazáltal mégis el akarok mondani egyet-mást, ami megvilágítja Nasztics szavahihetőségét. Nasztics például közli öcsémnek egy levelét, amely szerint Valerián öcsém és Budiszavljevics képviselő decemberben résztvettek Belgrádban az ottani forradalmi bizottság ülésén. A valóságban ez a levél novemberben íródott s említést tesz Valerián öcsém és Budiszavljevics belgrádi tartózkodásáról. Valerián és Budiszavljevics voltak Belgrádban októberben, még pedig egy tanítónő ügyében, akinek ott állást szereztek. Nasztics azt állítja, hogy Budiszavljevics jelen volt a belgrádi forradalmi bizottság ülésén. Való-sággal azonban akkoriban Budapesten volt, ahol résztvett a horvátok obstrukciójában. Ádám öcsém neuraszténiás ember, aki már több ízben akart öngyilkosságot elkövetni, amit kezelőorvosai is igazolhatnak.

Péter király megbizta a londoni szerb ügyvivőt, hogy az angol lapokban az ő nevében kifejezetten czáfolja meg azokat a vádakát, amelyeket Nasztics ismeretes brosurájában el-lene tett. E vádak a szerb király szerint képtelen és rosszakaratu rágalmak.

A szerb önálló párt egy kiváló tagja, aki magát megneveztetni nem óhajta, a legutóbbi letartóztatásokra vonatkozólag a következőket mon-dotta egy újságíró előtt:

A szerb önálló pártnak tudvalevőleg Meda kovic Bogdán a vezére, aki együtt a horvát országgyűlés elnöke is. Már az ő személye is elég garancia arra, hogy pártunkról minden antidinasztikus gyanúsítást elhárítson. Pártunknak a Pribicevics családhoz és Naszticsékhoz soha semmi köze se volt. Nem is ismerjük őket. Pribicevics Szvetozár és Budiszavljevics Bude képviselők természetesen tagjai pártunknak, de semmit se tudnak arról, hogy nvezettek valamelyes nagyszerb mozgalomban részt vettek volna. Ha igen, akkor a párt tudta nélkül cselekedtek és viseljük ezért a felelősséget is. Ha bebizonyul, hogy a két képviselőnek antidinasztikus mozgalomban része volt, úgy ki fogjuk őket a pártból közönsíteni és az országgyűlésen mi fogjuk a kiadatásukat kérni. A szerb önálló párt már hivatalos kommunikében is kijelentette, hogy Naszticsot közönséges denuncziálónak tartja, aki most boszúból támad Pribicevicsre, mert ez őt leleplezte. Biztos vagyok benne, hogy az egész bírósági eljárás semmivé fog zsugorodni. Horvátországban nincs nagyszerb propaganda, talán inkább Boszniában, ahol politikai kalandorok üzik azt. Még egyszer ismétlem, hogy a szerb önálló párt teljesen távol áll azoktól a dolgoktól, amelyeket Nasztics le akar leplezni.

Az összeesküvés rejtelméből.

Pribicevics Valerián, a karlóczai teológiai szeminárium tanára 1907-ben fivérével, Milánnal együtt horvátországi agitációs utjáról visszatérve, beszámolt Belgrádban, a „Slovenski Jug“ forradalmi klubban ezen utjuk eredményeiről. Pribicevics Valerián megszerzte Budiszavljevics Bude országgyűlési képviselő és mások támogatását. Budiszavljevics ezentul az összeesküvés legbuzgóbb harczosai közé tartozott. 1907. április havában a „Slovenski Jug“ Belgrádban nagyobb értekezletet tartott. Ezen résztvett ugy Pribicevics Valerián, mint Pribicevics Ádám, ennek fivére, akit időközben szintén megnyertek a forradalmi mozgalomnak.

Pribicevics Ádám, aki csak 1907-ben csatlakozott az összeesküvőkhez, legelőször a belgrádi előbb említett pártértekezleten tűnt föl. Ő volt az, aki Nasztics Györggyel együtt kikelt a forradalmi klub azon szándéka ellen, hogy a Magyarországnak és Boszniának szánt bombákat Montenegró ellen használják föl. Ez

értekezlet után a két Pribicevics-fivér Magyarországra tért vissza, ahol folytatták titkos aknamunkájukat. Mikor fölmerült az összeesküvőknek az a ravasz terve, hogy Amerikában szerb forradalmi expozitúrát alapítsanak, amely eltértené Ausztria-Magyarország figyelmét a horvátországi és belgrádi szervezkedéstől, Pribicevics Ádám vállalkozott arra, hogy Amerikába megy az expozitúra vezetőjének és az ottan megindítandó pártlap szerkesztőjének.

A letartóztatások közül, melyek a Nasztics-röpirat leleplezéseire következtek, legérdekesebbek azok, melyek Dubicza községben történtek. Ez a kis község ott terül el a bosnyák határon s már évek óta gyülekezőhelye volt a szerb ügynököknek és ágenseknek. Ezek között jelentős szerepet játszik a Hrvatyanin-család, melynek nagy súlya volt a szerbek közt régebben azért, mert egyike volt a vidék leggazdagabb családjának, ujabban pedig a szerb udvarral való összeköttetése révén Péter király már sokkal azelőtt, hogy bevonult belgrádi rezidenciájába, sokszor megfordult Dubiczán. 1875-ben, mikor a forradalom szenvedelmének lángjai magasan lobogtak Boszniában, Péter, Szerbia mai ura, aki akkor már türelmetlen trónkövetelő volt, száz főnyi csapatot küldött meg Dubiczán, állítólag azért, hogy Boszniát felszabadítsa, valójában azonban az volt a cél, hogy Milánt detronizálja. Dubicza volt az ő akkori működésének központja s ottléte alatt a Hrvatyanin-család szívesen látott vendége volt. Péter kirándulása azonban csütörtököt mondott s Hrvatyaninék tönkre mentek. A család egyik tagja ekkor Belgrádba költözött s előbb hosszú időn át egy radikális lap munkatársa volt, majd mikor Pasic, neki egykor Zürichben iskolatársa, kormányra jutott, a sajtóirodájában dolgozott. Pasic sem felejtette el azokat a szolgálatokat melyeket a Hrvatyanin-család a bosnyák felkelés idején a szerb ügynek tett, de a család súlya természetesen akkor lett csak igazán jelentős és viszonya a belgrádi kornakhoz bensőségteljes, mikor egykori kedves vendége Szerbia trónjára lépett.

A horvát sajtó véleménye.

A horvát sajtó szigorú hangon vezérezkékben komolykodik és hirdeti, hogy mindent előre sejtettek, csak nem akartak eddig szólni. Végre aztán most az elérkezettnek érzett időpontban előhozakodnak a megállapításokkal, amelyekre a viszonyokból lehet következtetni.

Hangoztatják, hogy Nasztics jelentéktelen ember és nem eléggé élelmes ahhoz, hogy a kormányt a maga anyagi céljaira kihasználja. Bizton merik sejtetni a horvát újságok, hogy Naszticsot nemsokára el fogják ejteni.

A zágrábi lapok a múlt héten jelentették, hogy báró Rauch Pál szabadságidejének megkezdése végett birtokára utazott. A ma reggeli számokban utólagosan hozzáfűzik, hogy a tény valódságáért nem kezeshetnek.

A hivatalos lap a „Narodne Novine“ meg az „Agrar Zeitung“ rövid jelentésekben foglalkozik az eseményekkel és ezt feltűnőnek mondják a koalíciós újságok, amelyek hasábjában emlékeznek meg mindenről.

A „Hrvatska“, a horvát jogpárt organuma azon vitázik, hogy a foglyok ügyében melyik fórumot illeti meg az ítélkezés joga. Állítja, hogy a törvényes híján lesz a bizonyítékoknak. „Minket — írja — hidegen hagy minden, mert tudjuk, hogy honnét mozgatják az egész dolgot.“

Az „Agrar Tageblatt“ azt fejtegeti, hogy tisztán látta előre a bekövetkezőket. Kezdetben sem tudta mire vélni, hogy Nasztics, ez a kis belgrádi forradalmár, a közönséges letört diák olyan jelentős szerepet játszszen. Az akció szerint nem a nagy-szerb propaganda ellen irányul, hanem az a célja, hogy a koalíciót meggyöngítse.

Más lapok, mint a „Zastava“ a „Hrvatsko Pravo“ és az „Obzor“ a szilárd meggyőződés hangján erősítik, hogy a Starcevicsek valamelyest ludasok a történetekben. Nevezetesen dr. Frank József, a Starcevic-pártnak ez idő szerint való élnöke több ízben tárgyalt Naszticsal.

EGYHÁZAK.

Zmejanovics intrikái.

— A pátriárkaválasztás kulisszatitkai. —

Budapest, augusztus 12.

Zmejanovicsról, az ujonnan megválasztott pátriárkáról, aki valószínűleg hiába fogja várni legfelsőbb megerősítését, súlyos leleplezések láttak napvilágot, amelyek szerint Zmejanovics a szerb kormány ágense volt s meg nem engedett eszközökkel dolgozott Brankovics pátriárka ellen.

Ezekből a kompromittáló adatokból közöljük a következőket:

Zmejanovics már Brankovics György pátriárka életében kivetette hálóját a magas méltóságra és hogy reményeinek valóra válását siettesse, ő maga is a pátriárka ellenségeinek táborába állt, sőt vezette a rágalmi hadjáratot. Valóságos összeesküvés volt ez a veszedelmes szövetség, amely a kincsharcsolás jelszava alatt indult el, hogy az őz egyházot letaszítsa és megszerezze a pátriárkatusnak hétszáz ezer koronát tevő évi jövedelmét. Zmejanovics a püspöki palást mögé bujva, tartotta kezében a komplott szálat, titokban irányított, lázított, ami Brankovicsot nagyon elkésérette. A pátriárkának kapóra jött egy belgrádi kormányhivatalnok, aki megjelent a karlócazi rezidencián és bemutatta Zmejanovicsnak egy eredeti jelentését, amelyet boszniai pap korábban küldött a szerbiai kormánynak. A kormányhivatalnok följánlotta, illetőleg megvételre kínálta ezt a levelet. Brankovics hatezer forintot adott a nagyértékű dokumentumért, amely a verseczi püspök hazaérülő multját bizonyítja. Ezt a levelet Brankovics hagyatékában meg is találták és jelenleg az elhunyt pátriárka veje, Maximovics Milán őrzi. Legutóbb, amikor a verseczi püspöknek az egyházfejedelmi méltóságért való tülekedése már nagyon kinossá vált, két-három példányban sokszorosították ezt a kompromittáló levelet. Az egyik példány Wekerle miniszterelnök kezébe került, aki ischli audienziáján bemutatta a királynak.

Van Zmejanovicsnak egy másik levele is, amely kétségtelemné teszi, hogy ő volt a Brankovics elleni hajszá értelmi szerzője.

Alig hunyta le szemét Brankovics pátriárka, az örökösök rátették a kezüket a karlócazi egyházi uradalom jövedelmeire. Bogdanovics Lucziának, a király adminisztrátorrá nevezett ki, csupán az egyházi, illetve a papi dolgokra volt befolyása. Az anyagi ügyeket, a budai püspök megkérdése és bevonása nélkül, teljes hatalommal az ugynevezett kongresszusi választmány intézte, amelynek tagjai tulnyomó számmal a radikális párt emberei közül kerültek ki s ez a kezelés a szabálytalanságok egész sorozata volt.

Ezekről a súlyos visszaélésekről a magyar kormány is értesült. A szerb egyház egyik illetékes főembere alkalmas uton tudomására hozta Günther Antal királyi biztosnak, hogy a többmillió vagyon kezelése körül botrányos zavarok vannak. Günther erről a megdöbbentő közlésről beszámolt a minisztertanácsban, amelynek megbízásából Wekerle a királynak tett jelentést. A miniszterelnök jelentése valódsággal konsternálta az uralkodót, aki éles szavakkal ítélte el a kongresszusi választmány működését és a kihallgatáson megszületett az elhatározás, hogy az ilyen többség jelöltjét nem lehet megerősíteni, sőt ezen tulmenő intézkedésekre is szükség van. Előrelátható, hogy a szerb egyházi élet szenzációs fordulat előtt áll. Király és kormány nem hagyhatja Zmejanovicsnak és radikális híveinek kezében a vezetést, de hivatalosan nem álcázzák le őket, hanem vagy most, vagy máskor az egész kongresszust föllosztatják. A kongresszus mandátuma 1909. év végéig érvényes.

— (A tiszántúli református püspökválasztás.) A tiszántúli református püspökválasztás, amely a jelöltek nagy száma miatt annyira foglalkoztatta a református egyházi és világi köröket, befejezéséhez közeledik. A szavazatok beadásának határideje szeptember 15-én lejár és akkor kezd meg munkáját gróf Degenfeld József főgondnok elnöklése alatt a szavazatszedő bizottság. Egészen meghízható forrásból

szerezett információk szerint a beadott szavazatok eddigi arányáról a következőket közölhetjük: Beadott összesen 525 szavazat. Ebből dr. Balthazár Dezső kapott 184-et, Dicsőffy József 177-et, Erőss Lajos 94-et, Dávidházy János pedig 63 szavazatot. Jutott még szavazat Dombay Lajos esperesre, Sas Béla és Balogh Ferencz theologiai tanároknak. Minthogy a jelöltek egyike sem kapott ilyenképp abszolút többséget, az egyházkerületi közgyűlés újabb szavazást fog elrendelni. Ezt a második szavazást, mint értesülünk, ismét elkeseredett választási harc fogja megelőzni, mert Balthazár és Dicsőffy pártjaihoz ismét körülbelül egyenlő számban fognak csatlakozni a többi szavazatok. A választás kimenetele iránt az egész református közvéleményben igen nagy érdeklődés nyilvánul.

Zepelin, Wright, Parceval.

— Kísérletek a levegőben. —

Budapest, augusztus 12.

Zepelin dicsőséggel járó kudarcza, úgy látszik, nagyobb lendítet a léghajózás ügyén, mint bármilyen eddigi kétes siker, mely a léghajó kormányzási törekvéseit követte. Ritka példával szolgál a történelem, hogy ügyet valaha nagyobb lelkesedéssel és áldozatkészséggel karoltak volna fel, mint manap Zepelin ügyét Nagynémetországban és általában a léghajózást az egész világon. Mindennap újabb és újabb kísérletekről hallunk és minden nap egy-egy újabb eredményt hoz. Tegnap még Fahrman, Santos Dumont és Juliot voltak a nap hősei, ma Zepelin mellett ismét Wright-ról és Parcevalról szól az ének, valószínűleg, hogy holnap ismét Fahrman és ismét Santos Dumont kerüljenek sorra. És ez így megy szépen körbe, körbe... Zepelin az egyedüli, aki állandóan tudja magát napirenden tartani.

A német trónörökös tegnap Friedrichshafenbe érkezett, ahol nyomban meglátogatta gróf Zepelint, akinél egy óránál tovább időzött. A gróf környezete ebből a beszélgetésből következtetve reméli, hogy az sok nehézségnek elejét fogja venni.

Beavatott körökben különben sincsenek nagyon elkéserevde a léghajó pusztulása miatt. Az eset éppenséggel alapul szolgál annak, hogy a grófnak lehetővé tegye a zavartalan továbbműködést, anélkül, hogy függőben legyen a birodalom fizetésétől. Különb tudták, hogy a régi ballon mellett még 300 kilogramm suly megtakarítást lehetett volna elérni. De az elpusztult léghajónál már elkéstek ezzel. Ha ezt a suly megtakarítást csak félig fogják a motor megerősítésére alkalmazni, úgy sokat nyernek a forgalmi biztonság érdekében.

Nem valószínű, hogy Zepelin megnagyobbítja az ujonnan építendő léghajó keresztmetszetét, mint hogy ezzel nagy mértékben fokozódna a surlódás. Ha gróf Zepelin egyik nyilatkozatában beismeri, hogy a ballonvezetés hiányos ismerete volt oka a szerencsétlenségnek, ez úgy értendő, hogy nem volt praktikus pénteken mind a két motort működtetni. A hűvös időben elég lett volna az egyiknek sebessége is. Felváltva kellett volna a motorokat működtetni, amíg a növekvő hőmérséklet, vagy gázvesztés nagyobb gyorsaságot követeltek volna. A valódságban azonban az egyik motort czéltalanul erőltették meg, mert a léggömb Baselt három óra alatt érte el s majdnem ötven kilométer sebességgel legmagasabb gyorsaságát érte el olyan időben, amikor erre nem volt okvetlen szükség.

Rathenau főigazgató azt ajánlotta Vilmos császárnak, hogy tanulmányi társaság czime alatt ellenőrző bizottság alakíttassék, amely a Zepelin-féle állapot kezelje. Rathenau-nak ez a terve nagy lehangoltságot keltett Friedrichshafenben. Különösnek találják, hogy Rathenau kész tervvel lépett a császár elé, amikor az Svinemündéből visszaérkezett. Abszurdumnak tartják azt az eszmét, hogy birodalmi tulajdonnak tekinték a Zepelin-féle léghajót, amikor a nemzeti adományok oly sűrűn folynak be. Az adományok személyesen Zepelinnek szólnak, épp úgy, mint az ovációk. A gróf Friedrichshafen irodájában úgy nyilatkoznak, hogy az adományozók érelyesen tiltakoznak az alapítványok ily módon való kezelése ellen. A Kuratorium, vagy tudományos ellenőrzés gondolatát abszurdumnak tartják Friedrichs-

hajában. Ki is végezze annak a feltalálónak ellenőrzését, aki ezer ellentmondás és kifogás dacára is megvalósította tervét. Rathenau javaslatát Friedrichshafenben abszurdumnak tartják. Remélik, hogy a császár nem fogja elfogadni a főigazgató javaslatát.

Egy katonai szaklap érdekes cikket ír a Zeppelin-féle léghajó katonai alkalmazhatóságáról. Bevan bizonyítva, mondja a cikkíró, hogy Zeppelin merev rendszere 570 kilométer gázszállítvánnyal történik, vagyis olyan távolság ez, mint amennyi az ut Páristól Metzre és vissza. Ily nagy működési sugár teljesen elegendő a sztratégiai szolgálatnak. Főfeltétel persze olyan motor, amely oly biztosan dolgozik, hogy a földre való leszállásra ne legyen szükség ellenséges területen.

Berlinben tudják, hogy a hadügyminisztérium legközelebb átveszi a Parceval-féle léggömböt. Az átvételi feltételek nagyon szigorúak. A léghajót két közönséges szekérre kell csomagolni és a minisztérium által megjelölendő helyre vinni. Ott kell megtölteni és felszállani vele. Tizenkét órai utat követelnek kikötés nélkül. A próbautat nyilván még ezen a héten fogják megtenni.

Mialatt a német társadalom Zeppelin lázában milliókba rakja össze márkáit, Le Mansban Wright ismét felszállott repülőgépen és három kör alakú pályát írt le 3 perc 43 másodperc alatt, ami óránkénti 65 kilométeres sebességnek felel meg. Kísérleteit valószínűleg a jövő héten fogja folytatni. E közben megmozdult a Parceval-léghajó is, melyet tegnap kilenc órán át próbáltak ki. Hír szerint a motorok kifogástalanul működtek.

A Margitsziget titkárja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 12.

Mikor tavaly a margitszigeti új részvénytársaság megalakult, az igazgatóság sok válogatás és rostálás után szerződtette a szigetre sajtó-titkárnak Vajna alias Wilhelm Vilmos áhírlapírót, akinek piszkos revolver-ügyei csak éppen a Margitsziget igazgatósága előtt nem voltak ismeretesek. Vajna-Wilhelm Vilmos tehát elfoglalta hivatalát a szigeten és úgy látszott, hogy meg is fogja magát becsülni a tisztességes kenyérkereset mellett. Jól öltözködött, szorgalmasan dolgozott és mindenképpen megkedveltetni igyekezett magát kenyéradóival, ami meglehetősen sikerült is neki.

Csak a tisztesség esett nehezére a „sajtó-titkár” urnak. Azt nem bírta ki sokáig. Most nemrégiben, a Zöld koszoru szálloda botránya alkalmával már visszavonta a szíve a régi kedves foglalkozása mellé Vajna Wilhelm Vilmos sajtótitkár ur elment a bajba jutott embereket megszabolni. Az üzlet azonban nem sikerült. Lehet, hogy a tréning hiánya volt az oka. A margitszigeti üdülésben a titkár ur elnehézkedett. Szóval, Vajna Vilmost kidobták a Zöld koszoru szállodából és az ellene folyamatba tett zsarolási eljárásból is csak nagy ügyvel-bajjal mászott ki. Margitszigeti állását azonban ez a kis kaland nem befolyásolta. Az igazgatóság még különös bizalmával is kitüntette. Rábízták ugyanis a mérsékelt áru hajó-, a hid- és a lóvasutjegyek kezelését.

Tegnap kellett volna a sajtótitkár urnak ezekkel az apróságokkal elszámolni. Az elszámolás azonban balul ütött ki. Körülbelül 2000 korona hiányzott a jegypénztárból. Vajna titkár ur azzal mentegetőzött, hogy sógora pénzzavarban volt a hónap elején és neki adta kölcsön. De rögtön átküszögt, hogy bemegy a városba és kihozza a pénzt. Be is ment, de vissza nem jött többé és ma a sziget igazgatósága megtette ellene sikkasztás címén a feljelentést. Különös szatirája a sorsnak, hogy éppen Albertiny igazgatónak kellett ezt a feljelentést megtennie; ugyanannak az Albertinynek, akinek Vajna Wilhelm Vilmos áhírlapíró és sajtótitkár ur a bizalmas embere és protegáltja volt; akinél érdemeiből szegény hírlapíró az egész magyar sajtóban nem talál.

A rendőrségről detektíveket küldtek ki a sikkasztó kinyomozására, akik azonban már csak azt állapíthatták meg, hogy Vajna a fővárosból elutazott. Kiderült, hogy az előrelátó sajtótitkár ur már el

volt készülve az elszámolásra. Pár nappal ezelőtt ugyanis szabadjegyet kért a Dunagőzhajózási társaságtól Bécsbe és ezt most ügyesen föl is használta. A rendőrség táviratilag megkereste a bécsi hatóságokat, hogy Vajna-t nyomozzák ki és tartóztassák le.

A kiküldött detektívek megállapították azt is, hogy Vajna minden éjszaka bejárt a szigetről Pestre mulatni s a sikkasztott pénzt pezsgőre költötte el éjszakai leányok társaságában. A ligeti mulatóhelyeken marokkal szórta a pénzt s az egykori piszkos kis revolver-zsurnaliszta a Margitsziget jóvoltából az éjszaka Argylus hercegevé nőtte ki magát. Most keresi az összhasza rendőrsége.

A rétsági haramiákat letartóztatták.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 12.

Ma, amikor már teljesen illuzóriussá vált a reménység, hogy a rétsági utonállás tettesei kézre kerüljenek, egyszerre egész váratlanul szenzációs fordulatra jutott a dolog. Az egérutat nyert haramiák üldözése nem eredménytelen többé. A budapesti főkapitányságot ma délben hivatalos uton értesítették ugyanis, hogy a vácz-rétsági rablógyilkos kísérlet három tettesét Teschen városában sikerült elfogni. A rendőrség már tegnap este táviratot kapott a letartóztatásról, de csak bizonytalan magánközlés alakjában. Éjszaka és ma délelőtt élénk táviratváltás folyt Budapest és Teschen közt, aminek eredményeképpen délig tisztázódott a szenzációs elfogató ügye. A kétes híradás részletei kibővültek, az első jelentés igaznak bizonyult s a foglyoknál a lopott pénz jelentékeny részét is megtalálták. A letartóztatott gonosztevők: Orlics György, Marovics Mirkó és Grolics Mihály horvát munkások, akiknél megmotozásuk alkalmával tizenhétézer koronát találtak kabátbélésbe bevarrva és cipőtalp alá elrejtve.

Az első hírt tulajdonképpen a Kassa—Oderbergi Vasut fővárosi igazgatósága kapta tegnap este Wilhelm tescheni üzletvezetőhelyettestől. A távirat így szólt:

Tegnap itt három vasuti munkás, névszerint Orlics György, Grolics Mihály és Marovics Mirkó, mint gyanús egyének letartóztatva. Nevezetteknek 17.000 korona készpénz találatot. Kérem a budapesti főkapitányságot értesíteni, mivel lehetséges, hogy a rétsági rablással van összefüggésben.

Wilhelm, üzletvezető-helyettes.

A Kassa—Oderbergi Vasut igazgatósága a táviratot haladéktalanul közölte Naszády Béla központi ügyeletes rendőrkapitánynyal, aki viszont Publik Ernőt, a pestvidéki ügyészség sörös ügyészét értesítette a váratlan szenzációról. Dr. Publik Ernő ügyész táviratilag megkereste a tescheni rendőrhatalóságot, hogy az elfogott munkásokat, akik ellen dr. Aczél Endre vizsgálóbíró már kiadta az elfogatóparancsot, tartsák fogva mindaddig, amíg a tettesek személyazonossága megállapítható lesz és amíg a kiadási eljárást befejezik. Együttal intézkedett, hogy a tescheni rendőrség fényképeztesse le az elfogottakat és a fényképeket haladéktalanul küldje meg, hogy megmutathassák a merénylet áldozatainak, Grünnek és Mőzer Antalnak. Ezzel egyidejűleg intézkedett az ügyészség, hogy a vácz-i csendőrség állapítsa meg a Grün és Bildinger cég munkásainak névsorából, vajon a letartóztatottak a vállalat munkásai voltak-e, ez már meg is történt. A vácz-i rendőrség megállapította, hogy a Teschenben letartóztatott három munkás egyike, Marovics Mirkó hosszabb ideig szolgálatában állott a Grün és Bildinger cégnek, amely a duna-ípolyi vasutat építi. Marovics a múlt hónap közepén hagyta el munkahelyét s azóta a vállalat munkavezetői nem hallottak róla semmit. Most már ez a körülmény biztos nyomot ad a nyomozó hatóságok kezébe, mert valószínűnek látszik, hogy a rablómerényletet éppen ez a Marovics eszelhette ki, aki jól tudhatta és bizonyára tudta is, hogy a munkások kifizetésére szolgált összeget mikor, milyen időben és honnan szállították az egyes munkahelyekre.

Ez a körülmény szinte kétségtelenné teszi most már, hogy az igaz tettesek kezük közé. Egész

ma délig azonban nem volt Teschenből hivatalos megerősítése a dolognak. Délben érkezett a főkapitányságra a tescheni rendőrség következő távirati jelentése:

Orlics György, Grolics Mihály és Markovics Mirkó elfogott utasoknál tizenhétézer-négyszáz korona találatot. A pénz nagyrészt újveretű ötkoronásokban, a többi huszkoronás bankjegy volt s még pár ötvenkoronás — mind magyar utasokba csomagolva. — A pénz eredetére vonatkozólag nem akarnak, vagy nem tudnak semmiféle elfogadható felvilágosítást adni. A legidősebb fogoly öszbevegyülő fekete körszakállas, nagy vastag bajszu, magas, erős termetű. A másik kettő rövid, szőkés haju, középtermetű. Lefoglalt papírpénzek mind ujak, ötkoronások, 1907. veretűek, szintén most kerültek forgalomba. Közelebbit a kerületi törvényszék mondhat.

A főkapitányság érdeklődött az odaváló kerületi törvényszéknél is, amelynek fogházában a foglyok ülnek. Ennek a válasza minden tekintetben megerősítette a tescheni rendőrség jelentését.

A haramiákra egy vasuti hordár tette figyelmeztetése a hatóság embereit. Az egyik idegen ugyanis hordárra bízta a holmiját, hogy a Berlin felé induló személyvonatra föltegye s őket odavezesse. A hordár roppantul sulyosnak találta a kis bőröndöt s a tarisznyát, amit rája bízta. Amikor pihenni akart s letette a peron aszfaltjára, a gyöngye hordáru bőrönd nagyot recscent, a zárja széjjelnyílt s belőle egy csomó ötkoronás pénzdarab esett ki. Azonnal bejelentette tapasztalatát az állomásfőnöknek, aki viszont a csendőrségi kezetlenét vezetőjét értesítette. A munkást s két társát bekísérték az őrszobába. Eleinte hevesen tiltakoztak a csendőrség eljárásával szemben s kijelentették, hogy ők tisztességes vállalkozók, akik Hamburgba igyekeznek, utóbb azonban megtörték a keresztkérdések alatt.

Egy másik verzió szerint a munkások négyen voltak és mindenféle lehetetlen dolgokat vásároltak Teschen boltjaiban. Mindenütt ezüstpénzzel fizettek és az tette figyelmeztetése az embereket, hogy a munkásoknál sok ezüstpénzt láttak. Amikor elfogták őket, a negyedik megugrott s most keresik.

Kálló Antal rendőrkapitány ma Verőczen nyomozott, mikor azt az értesítést kapta, hogy a gyilkosság színhelyén ma reggel három bombát találtak teljesen elkészítve. A bombák súlya mintegy két kilogramm.

Zakula Emil vállalkozó a rendőrkapitány előtt ma azt a vallomást tette, hogy Morovics Nákó július hó 15-éig az ő csoportjában dolgozott, mint földmunkás, de lustasága miatt elküldötte. Morovics ekkor Budapestre ment, ahol gyakran találkozott hordárokkal. Morovics ruházatának leírása teljesen ráillik a merénylet elkövetésekor viselt ruhára.

Az elfogott rablókat Vázra hozzák s a helyszínén fogják őket vallatni.

Az olvasóhoz.

E hó elsején új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés”-re, a legrégebb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés” egy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hiú marad eddigi nagy múltjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddig irányította, ezentul is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés” ezentul is törhetetlenül és megújuló intenzívtással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbban megszerkesztelt nagy magyar napilapot adtuk, amely úgy

irányelvek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentul is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességét, a küll- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés” a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentul csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napár. Csütörtök, augusztus 13. — Róm. kat.: Ber. Ján. — Prot. Ipoly. — Görög-orosz: jul. 30. Eudocim. — Zsidó: Ab. 16. — A nap két reggel 4 óra 53 perczkor, nyugszik este 7 óra 15 perczkor. — A hold két este 8 óra 30 perczkor, nyugszik éjjel 3 óra 58 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Allandó nyári kiállítás nyitva a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 37. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás nyitva a Nemzeti Szalonban, Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigő-téri szalonja zárva, Belépő-díj 20 fillér. — Egyenruházati kiállítás a Techn. Iparmúzeumban nyitva. Belépő-díj nincs. — A Nemzeti Múzeum állattárai nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A történelmi képesarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma nyitva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György Múzeum (Városligeti fasor 10.) nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása nyitva. — A nyilvános könyvtárak zárva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

— Veszprémben várják a királyt. Ugyancsak készülnek Veszprémben a király fogadására. Mindenféle közintézményt létesít a város erre az alkalomra. Fürdőt, színházat, menhelyet építenek. Az udvar emberel a püspöki rezidenciában megtették a szükséges intézkedéseket a király lakosztályainak berendezése dolgában. A király a püspöki rezidenciában fog lakni. Ferencz Ferdinánd trónörökös pedig Hajmáskéren. A közös hadügyminiszter a főispáni palotában, a katonai vezetéség egyéb tisztjei és a küllföldi attasék a Korona-szállóban lesznek elszállásolva. A hadgyakorlatokon több főherczeg is jelen lesz, köztük Frigyes főherczeg Hunkár Dénes főispán vendége lesz. A vármegye alispánja, Koller István a közutak rendbehozatalának munkáját már majdnem egészen befejezte és most a király és a többi vendégek fogadtatására szükséges egyéb intézkedésekkel van elfoglalva. A hadgyakorlatok idejére a rendőri és közbiztonsági szolgálatot Veszprém városában és a környékén a csendőrség veszi át, mire nézve a szükséges diszpozíciók már megtörténtek. A veszprémi állomáson a magyar államvasutak igazgatósága álltatja fel a király fogadtatására szolgáló királyi sátozt, melyet minden ilyen alkalommal használni szoktak. Az állomás diszítéséről a magyar államvasutak igazgatósága gondoskodik. Az állomásnál állítják fel a diszített utvonalt bevezető vármegyei diadalkaput, mely után felváltva következnek a vármegye, város és a veszprémi püspökség színeivel és czimereivel ellátott díszárbócok. A város központján lesz felállítva Veszprém városának díszkapuja és fent a várban a püspöki rezidencia előtt is lesz egy kapu. A püspöki rezidencia előtt a királyt báró Hornig veszprémi püspök fogadja a káptalan tagjaival.

— A német trónörökös királyunknál. A német trónörökös holnap Ferencz József király látogatására Ischlbe utazik. Czeczilia trónörökösnek nem vesz részt a látogatásban, hanem Bayreuthba utazott.

— Ferdinánd fejedelem Gömörben. Ferdinánd bolgár fejedelem tegnap este érkezett meg nagy kísérettel Bayreuthból a poprádi vasuti állomásra, ahonnet két automobilon a dobsinai jégbarlang melletti pleszói vadászkastélyba kocsizott. Eleonora fejedelemasszony, valamint Boris trónörökös és Cyrill tirnovoi herczeg megérkezését holnapra várják. A fejedelem az idén már másodizben tartózkodik Gömörben és e hó 17-én este Poprádról Szombathelyre utazik, hogy szemléltartson huszázrezede fölött.

— Bucus Mária-Besnyőn. A főváros közelében fekvő kegyhelyen, a kapuczinus atyák templomában, szombaton, e hó 15-én Nagy Boldogasszony napján tartják meg a szokásos bucsut. Ez a bucsu az ország egyik leglátogatottabb látványos bucsuja, mert az ország legmesszebb eső vidékeiről is ezrivel zarándokolnak erre a kegyhelyre. A bucsuk száma rendszerint harmincz-negyvenezzerre tehető. A főváros több templomából is indulnak bucsujáratok. Az istentisztelet már 14-én délután kezdődnek és szombaton délelőtt tíz órakor tartandó ünnepi zenés mise alkalmából nemcsak a templom és környéke, de a körüllevő utcákban is ember-ember hátán áll. Budapestről ezen a napon igen sok vonat indul Mária-Besnyőre s mind zsufolásig telve szoktak lenni.

— Szmracsányi püspök halála. Szmracsányi püspök halála alkalmából a káptalan ülést tartott s az interregnum idejére káptalani helynökké Fetsér Antal felszentelt püspököt választotta meg. Samassa egri érsek Párty püspökkel szerdán este érkezik Nagyváradra. Ujabb megállapodás szerint Szmracsányi püspököt hétfőn délelőtt tíz órakor temetik el Sárosdarócson. Ujabbban részvétávirat érkezett a kabinetiroda utján a királytól, Vaszarj Kolos herczegprimástól, gróf Apponyi Albert közoktatásügyi minisztertől, gróf Dessewffy Auréltól, valamint a püspököktől és káptalanoktól. A nagyváradi káptalan a következő gyászjelentést adta:

A nagyváradi latin szertartású székesegyházi káptalan és az egyházmegye papsága mélyen megsomorodott szívvel, de a látogatásaiban is imálandó isteni gondviselés akaratán hittel, bizalommal megnyugodva, jelenti, hogy nagyméltósága és főtisztelendő Szmracsányi Szmracsányi Pál nagyváradi latin szertartású megyés püspök, 6 császári és apostoli királyi felségének valóságos belső titkos tanácsosa, hittudor, a magyar főrendiháznak, Bihar vármegye törvényhatósági bizottságának tagja stb. folyó 1908. évi augusztus hó 8-án este háromnegyed nyolcz órakor épületes megadással viselt hosszabb gyöngékedés és egy napi súlyos betegség után életének 63-ik, áldozópapságának 40-ik, püspökségének 17-ik, váradi püspökségének 6-ik évében St.-Moritz-Badban a betegek szentségeivel ellátva az Urban csendesen elhunyt. A boldogultnak tetemei f. hó 13-án Nagyváradra érkezvén, 14-én reggel 9 órakor fognak a püspöki palotában beszenteltetni s a székesegyházban folytatólag tartandó szent miseáldozatok bemutatása után Sáros-Darócra szállítatni ott a boldog föltámadás reményében 17-én, hétfőn délelőtt 10 órakor a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Halálával az egyházmegyét mérhetetlen veszteség érte; halánk, tisztelünk és szeretetünk kíséri sírjába; ez érzelmek közt emléket állandó hűséggel ápolva imádkozzunk érte. Nagyvárad, 1908. augusztus 10. Az örök világosság fényeskedjék neki! Nyugodjék békében!

— Wöfling Lipót a keleti kérdéstről. Politikai sulya nincs ugyan semmiféle nyilatkozatnak, amelyet Wöfling Lipót, az egykori Lipót Ferdinánd főherczeg tesz, de azért mindenestre érdekes, hogy most legutóbb a keleti kérdéstről, a török parlamenttről, a bolgár fejedelemtől és a német császárról nyilatkozott. Egy újságíróval beszélgetett, akinek a most aktuális kérdésekről ezeket mondta:

— Nem tudom, hogy a keleti ügyekből mi fog kiszülni Törökország számára. Azt hiszem azonban, hogy Ferdinánd fejedelem előbb, vagy utóbb kihálasz magának egy koronát a nagy zürzavarból. A bolgár fejedelem igen értelmes ember, ki tudja használni a körülményeket. Nem látom be, miért ne találkozhathának egymással a német császár és a köztársaság elnöke? A találkozásnak azonban nem szabadna üres czerimóniának maradni, hanem meg kellene lennie a határozott céljának. A török liberális forradalom nem igen tetszhetik Vilmos császárnak, mert ő igen könnyű szerral tudta irányítani az ottomán autokráciát, de egy török parlamenttel szemben már nem lesz ebben a kedvező helyzetben.

— Egy olasz államlérfi drámája. Az olasz sajtó bejárta nemrég a hir, hogy a nemrég elhunyt Massimini volt olasz miniszter nem természetes halállal halt meg. A „Giornale Italia” most beavatott ember tollából ezeket írja: Massimini már azelőtt is követett el egyszer öngyilkos kísérletet. Esti sétája közben beleugrott a pisanói parkon keresztül futó megáradt patakba, testvére és az ápolónő, aki mindig kísérte, kimentette a vízből. Azóta fokozott figyelemmel vigyáztak rá s mégis megtörténhetett, hogy július 2-án éjjel nagyobb adag mérget vett be, amely csöppenként csillapító szerül szolgált. Mielőtt a mérget bevette, hosszabb levélben bucsuzott el anyjától. A mérge hatása csakhamar irtózatossá fájdalomban jelentkezett. Massimini lajgott, amire testvére és az ápolónő berohantak hozzá a szomszédos szobából. Bár az orvos is gyorsan megjelent s ellenmérget alkalmazott, Massimini mégis meghalt néhány nap múlva.

— A flensburgi katasztrófia. Adtunk hirt röviden arról, hogy Schleswig-Holsteinban a flensburg-rundhofi vonalon vasárnap az esti órákban nagy vasuti szerencsétlenség történt, melynek kilencz halottja és számos sebesültje van. Most részletes tudósítások érkeztek a katasztrófáról, amelyet a mozdonyvezető és egy alkalmazott mulasztása idézett elő. A halottak majdnem kivétel nélkül Flensburgba valók. A következők haltak meg: Klische cipész és felesége, Svendsen Katerine asszony, Asmusenné, Augusztin órás, Herzfeld kisasszony, Petersenné és anyja és Michellenné. Az utóbbi Geltingből való, a többiek valamennyien flensburgiak. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a Satrup felől jövő vonat nem vette figyelembe a Grosz-Tarup állomáson levő keresztelést, hanem szabálytalanul tovább rohogott és nyílt pályán összeütközött a vele szemben jövő üres vonattal. Az összeütközés olyan sulyos volt, hogy a Satrup felől jövő személyvonat kocsjai egymásra toltak. Az esti sötétségben nem lehetett tudni, hogy kik a halottak és a sebesültek. Mivel vasárnap volt, az orvosok és a mentők csak későn érkezhettek a katasztrófia színhelyére. A mentővonat éjjelkor ért oda. A második mentővonattal éjjel két órakor tűzoltók érkeztek. A halottakat és a sebesülteket a flensburgi kórházba szállították. A felelősség a Satrup felől jövő vonat Streckert nevű mozdonyvezetőjé és egy másik alkalmazottját terheli. Meghagyták nekik, hogy mielőtt továbbmennének, engedjék elhaladni az üres vonatot, de ők ellenére cselekedtek ennek az utasításnak. Mind a ketten bevallották véztes hibájukat. Az államügyész elállott a letartóztatásuktól.

— Tengerész-növendékek tanulmányutja. A flumei haditengerészeti akadémia növendékei a Zaranévi hadihajón tegnapelőtt Triesztbe érkeztek. A növendékek, összesen harminczheten szüridei tanulmányuton vannak tiz tiszt vezetésével. A tanulmányut e hó közepén ér véget.

— A kövér Taft és a szük telefon-butka. Ha Amerikában is úgy ölné a neveltségesség, mint Franciaországban, akkor Taftból aligha lenne elnök. Most ugyanis mindenféle módon igyekeznek neveltségessé tenni Taftot. A legutóbbi hir, melyet róla forgalomba hoztak, ez: Az Egyesült Államok republikánus elnökjelöltje, Taft H. Vilmos, a minap Hot Springsen ugyan megjárta. Telefonálni akart és a szük telefon-butkába nagynehezen be tudta magát szuszakolni. Hanem mire elkészült a telefonbeszélgetéssel, akkor már nem tudott kijönni. Erőlködött, forgolódott, de kijönni sehogy sem tudott. Végre is a szállodás kifürészeltette az elnökjelöltet a telefon-butkából s amíg Taft most egy hétre oda van, csüdtatott egy új, nagy telefonbutkát, amelybe már Taft is kényelmesen be is mehét, meg ki is jöhet.

— Házasságok. Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy és neje, született Scher-Thoss Margit grófnő palotahölgy és csillagkereszteshölgy leányát, Teréz grófnőt eljegyezte báró Inkey József, néhai báró Inkey István és neje, született Eötvös Jolán bárónő fia.

Fischer Miksa rudolfsgnádi kereskedő eljegyezte Ruff Lilit, Ruff Mór temerini kereskedő leányát.

— Nászajándékok. Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műórárs ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., 1. em. szerzhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A düsseldorfi sakkverseny.** A mai kilencedik forduló ma több meglepetést hozott, így Spielmann, aki még néhány nap előtt komoly pályázó volt az első díjra, ma partit vesztett Przepiorka ellen. Mieses tegnapi vereségét ma egy újabb tetézte. Ezuttal a strassburgi Jakob volt a diadalmos ellenfele. A harmadik meglepetés az volt, hogy az eddig csak egy nyert egységgel rendelkező Fritz leverte az amerikai Johnert.

A többi játszmában Salve győz Sviedersky ellen. Marshalnak pedig Treyballal szemben remisvel kellett megelégednie.

Schüchting—Bardeleben,

John—dr. Bródy és a

Gottschall—Wolf-játszmák szintén remisvel végződtek.

A verseny állása ez:

Marschal 7, John 6, Spielmann 5½, Salve és Schüchting 5 (1), dr. Bródy 5, Bardeleben, Mieses 4½, Jakob, Johner és Wolf 4, Przepiorka, Sviedersky és Treybal 3½, Fritz és Gottschall 3.

A holnapi tizedik fordulón a következő párok játszanak: Spielmann—Wolf, dr. Bródy—Gottschall, Salve—John, Fritz—Sviedersky, Bardeleben—Johner, Mieses—Schüchting, Marshal—Jakob és Przepiorka—Treybal.

A B) főturnán az első díjat: a Német Sakkszövetség mesteri címét Moll Kurt berlini sakkozó nyerte meg.

— **Oroszok és japánok harca.** Kamcsatkában az oroszok rajtaütöttek egy japán shooneren, amelyen 36 japán fókákra vadászott tilos területen. Az oroszok a japán hajót elkobozták és Wladivosztkba vontatták. Nikolajevszkben az orosz katonák a japánokat a törvényszékre kísérték. Közben a japánok nem akartak a kocsitun menni, hanem követelték, hogy a gyalogjáróra engedjék őket. Emiatt összeközös támadt. A japánok kővel hajigálták meg az orosz katonákat és közülük tizenegy embert megsebesítettek. Az orosz csapat nem nyult puskához, csak karddal szorították a gyalogjáróról a kocsitúra a japánokat, akik végre engedelmessé váltak. Kilenczet a japán fókavadászok közül ellenkezés miatt Nikolajevszkben haditörvényszék elé állították, amely nyolcz japánt halálra ítélte, a kilencediket felmentette.

— **Szénbányászok véres sztrájkja.** New-Yorkból érkezett kábeltáviratok szerint a bogletoni szénbányákban, Alabama államban véres sztrájkzavargások törték ki. A sztrájkolók megtámadták egy vonatot, amely a bányák kötelékébe fel nem vett munkásokat nem akarta szállítani. A sztrájkolók felszedték a síneket és úgy kényszerítették a vonatot a megállásra. Aztán többször sortűzet adtak a vonatra, miközben három embert agyolítottak, tizenegyet pedig súlyosan megsebesítettek. A mozdonyvezető is a halottak között van. A sztrájkolók azzal fenyegetődztek, hogy mindenkit lelőnek, aki a bányába mer menni. A másik lokomotívvezetőnek végre sikerült teljes gőzt adnia és a vonatot kivezetni az ellenséges sztrájkolók tömegéből. Az elmenekült zavargókat katonai csapatok üldözik, akik a nyomozásra nagyszámu vérebet vittek magukkal.

— **A Fővárosi Műkedvelők Asztaltársasága** vasárnap este ülte fennállásának ötödik évfordulóját. Az ünnepi estén jól sikerült kabaret volt, amelyen közreműködtek: Kramer Kató, Feld Armand, Danzinger Herimann és Révay Arnold. Kabaret után táncz volt, amely a legjobb hangulatban éjfél utánig tartott. Szatmáry Mester Károly diszlelők a legnagyobb készséggel engedte át a mulatság céljaira kávéházát, a „Gladys”-kávéházat.

— **Kiújult erdőtüz.** Frankfurthól jelentik: Vimpekből érkezett távirat szerint Kolumbiában Ferné vidékén a lappangó erdőtüz ismét kiújult és most Kimberlei és Kranbrook városokat fenyegeti az égő erdő. A lakosság abban reménykedik, hogy egy eső majd elhárítja a fenyegető veszedelmet.

— **Letartóztatott százados.** Resia mellett az olasz csendőrök letartóztatták Böhm Rudoliot, az 5. vadászszázalój századosát. Böhm állítólag több napon át gyanus módon tudakozódott a vár katonai munkálatai után, amiből a csendőrök azt következtették, hogy a százados az építkezéseket akarta ki-
kémlelni

— **Vasutasok gyűlése.** A Vasutas-Szövetség budai kerülete ma este rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek legfontosabb tárgya a dr. Papp Vilmos lemondása folytán megüresedett elnöki állásnak a betöltése volt. A közgyűlést Wéber Géza társelnök nyitotta meg. Üdvözölte a központ kiküldötteit, Krámer Gyula alelnököt és Lorber József titkárt, majd felolvasta gróf Batthyány Tivadar szövetségi elnöknek levelét, amelyben távolmaradását kimentve, örömmel üdvözli a kerület tagjait, hogy az elnöki székre olyan egyént jelöltek, aki a szövetségnek kezdettől fogva régi bajnoka: Seide Arturt. Ezután megejtették a választásokat. Elnökek egyhangú lelkesedéssel Seide Arturt választották meg, társelnöknek szintén egyhangulag Wéber Gézát. Az egyik megüresedett választmányi tagsági helyet Harmath Józseffel töltötték be. Wéber elnök megköszönte a beléje helyezett bizalmat, indítványozta, hogy Seide Arturt küldöttségileg hívják fel a közgyűlésre. Amikor Seide Artur a terembe lépett, hosszas lelkes éljenzéssel fogadták. Seide meleg szavakban mondott köszönetet az ovációkért és ígerte, hogy elnöki tisztjében is minden erejét és idejét a vasutasok érdekei szolgálatának áldozza.

— **Letartóztatott nemzetközi utazó-tolvaj.** Tegnap reggel a Telcki-téren egy föltűnően elegáns fiatalember szurt szemet a detektíveknek, aki nagyon értékes ékszereket kinált boldog-boldogtalanul eladásra. A detektívek előállították az elegáns idegent, aki aztán a rendőrségen azt adta elő, hogy Beyer Herbertnek hívják, berlini születésű ékszerészegéd és most tanulmányi kiránduláson van Magyarországon. A Tátrában is megfordult. A nála lévő ékszerek közt találtak három ezüst emléktárczát is, az egyiket Madame Rigó, a másikat Gisella und Eduard, a harmadikat Emilie Paula nevekkal. A sokféle jelzésekből világos volt, hogy az elegáns ifju ugy lopta a tárczákat. Hosszu vallatás után hajlandó is volt elismerni, hogy Berlinben egy orosz színésznőtől csente az értékes holmit.

Egyebet azonban nem akart beismerni s önmagára vonatkozólag minden más fölvilágosítást megtagadott. Mikor azonban ujjlenyomatot vettek tőle, egyszerre vége lett a szigorú inkognitonak. Az elegáns ismeretlen igazi neve Braun Lajos, békésgyulai születésű volt boltiszolga, aki huszonegy esztendeje daczára is nagy hírhedségre vergődött már a nemzetközi utazó-tolvajok világában. Beszél egy csomó idegen nyelven: németül, angolul, olaszul és francziául; megjelenése pedig rendkívül elegáns.

A személyazonosság megállapítása után ismét vallatásra fogták Braun Lajost, aki most már beismerte azt is, hogy Kassán kifosztott egy ékszeresholtot egy Szotul János nevű pinczérral, akivel a vonaton ismerkedett meg. De ezzel sem elégedett meg, hanem Budapesten betört Szakolczai Sándor szobafestőnek a Csáky-utca 4. számú házában lévő lakásába és onnan is több holmit ellopot. Kiderült aztán, hogy itt Magyarországon több nagy vidéki városban garázdálkodott és a nála talált ékszerek nagy részét Temesvárott lopta egy betörés alkalmával. A veszedelmes embert a rendőrség fogva tartotta.

— **Öngyilkos főhadnagy.** Ma délelőtt föbelötte magát Gangler Miksa/59. gyalogezredbeli főhadnagy, akit ezredének tisztí bírósága becsületügyi vizsgálat alá vett és a hadbíróság rangjának elvesztésére ítélte.

— **Baleset egy lövőgyakorlaton.** Toulonból jelentik, hogy a Couronne iskolahajón ma lövőgyakorlat közben robbanás történt. Három ember életét vesztette, husz megsebesült, közülük három életveszélyesen.

— **Gyilkos vigyázatlanság.** Meghírtuk tegnapi számunkban, hogy a budapest—úpest—rákospalotai vilamos vasut egyik kocsij agyonagázolta Vécsesi János váltóort. Kiderült most, hogy a szerencsétlenségét vétkes gondatlanság okozta. Vécsesi az úpesti kocsí lépcsőjén állt egy keresztelésnél ennek a kocsinak — bár leintették — élbe került egy közuti villamos vasuti kocsí, amelyet Marsal József vezetett. A két kocsí a keresztelésnél összeért s a közuti kocsí lesodorta a váltóort, aki estében az úpesti kocsí alá került, mely agyonuzta. Marsal Józsejét ma a rendőrség gondatlanságából okozott emberölés miatt letartóztatta.

— **A lóversenyteri affaire.** Jób Dániel, akit egy hetilap közleménye miatt Kürthy György színművész és Magyar Elek hírlapíró e hó 11-én a lóversenyterén tettleg inzultáltak, ma délután dr. Fuchs Jenő és dr. Sebestyén József után elégtételeit kéretett bántalmazóitól. Kürthy György és Magyar Elek együttesen dr. Lovász Márton orsz. képviselőt, a „Magyarország” felelős szerkesztőjét és Lauber Rezsőt, a Magyar Athletikai Club titkárát kérték fel az ügy elintézésére. A kihívott felek megbízottai Jób Dániel megbízottaival tárgyalásra ülve össze, arra az állápontra helyezkedtek, hogy Jób Dánielnek elégtétel nem adható s ezt a következő levélben közölték megbízóikkal, Kürthy Györggyel és Magyar Elekkel:

Kedves barátaink! E hó 12-én közöltétek velünk, hogy a „Pesti Futár” című lap 1908. augusztus 10-iki számában egy hozzárok tartozóra vonatkozólag a legkisebb alap nélküli legsúlyosabb sértés foglaltott. Ti a kérdéses cikkről e hó 11-én délután a lóversenyterén szerezvén tudomást, azonnal felelősségre vontátok a nevezett lap társszerkesztőjét, Jób Dánielt, aki a szerző kiltére nézve kielégítő választ nem adván, őt tettleg inzultáltátok. Jób Dániel ezért föletek dr. Fuchs Jenő és dr. Sebestyén József urak által lovgias elégtételeit kért. Ti az ügy elintézésével minket biztatok meg. Alulírottak a kitűzött találkozó helyen, a „Magyarország” szerkesztőségében 1902. augusztus 12-én este félhét óraker megjelentünk s ott Jób Dániel megbízottai ismételték a lovgias elégtétel iránti kérelmüket. Erre mi, tekintettel arra, hogy Jób Dániel köztudomás szerint s hivatásszerűleg s rendszeresen foglalkozik botrányhajhászattal, s jelen esetben is egy általános tiszteletnek örvendő uriembert minden ok nélkül meghurcolt, minden további vita mellőzésével a lovgias elégtételadást megtagadtuk. Ezzel az ügyet részletekről a lovgiasság szabályai szerint befejeztünk nyilvánítjuk. Igaz nagybecsüléssel, Budapest, 1908. augusztus 12-én, dr. Lovász Márton s. k., Lauber Dezső s. k.

Jób Dániel a maga részéről a következő nyilatkozat kiadására kért fel bennünket:

Igen tisztelt szerkesztő ur! Késő éjjel értesülök arról, hogy ismert ügyemben ellenfeleim hosszabb nyilatkozatot adtak ki. Tisztelettel kérem a következő megjegyzéseim közlését: 1. A „Pesti Futár” szövege közleményét nem én írtam és tudvalevőleg nem is én vagyok a lap felelős szerkesztője. 2. A lóversenyterén kedden megtámadtak és én elégtételeit vettem magamnak mindjárt a helyszínen, mégis ma provokáltattam a támadókat. Ők megtagadták az elégtételeit, mire megbízottaim hczám intézett levelekben kijelentik, hogy részemről az ügy a lovgiasság legszigorubb szabályai szerint elintéztést nyert. Ebbe én egyelőre bele is nyugszom. Tisztelettel Jób Dániel.

— **Százmilliós örökség.** Londonból érkezik a hír, hogy az „United Press” new-yorki távirata szerint ott egy Probst Goifred nevű ember és a nővére váratlanul százmilliós örökséghez jutottak, amelyet egy Bombayban meghalt nagybátyjuk hagyott rájuk. A testvérek tudták ugyan, hogy van egy jómódú nagybátyjuk Bombayban, de arról, hogy meghalt és hogy akkora vagyon hagyott hátra, fogalmuk sem volt. A napokban tudta meg Probst Goifred egy londoni újságból, hogy a hatóságok keresik a bombayi ember örököseit, mire jelentkezett és ő meg a nővére nemsokára ura lesz a fejedelmi vagyonnak.

— **Báró Huszár Károly megkerült.** Pár nappal ezelőtt megírtuk, hogy a Schwarzer-intézetből megszökött báró Huszár Károly főhadnagy, akit súlyos idegbaja iuttatott az elmeógyógyintézetbe. Mint értesülünk, a báró már megkerült és családja újra a Schwartzérbe szállította. A szerencsétlen bárót Csepelszigeten találták meg a csendőrök.

— **Rabló gyermekek.** Kollé Ede pinczérfiut tegnap délután az Emke-kávéházban megbizta az egyik vendég, hogy a Róck Szilárd-utca sarkán levő postatakarékpénztárban helyezzen el husz koronát. A fiu elindult, a Népszínház előtt azonban körülfogta őt-hat fiu. Lökdösték, cigarettát kértek tőle, majd az egyik fiu kikapta a kezéből a husz koronát, átadta a mellette álló pajtásának, aki elszaladt vele. Kollé Elek védekezett, de a kis csavargók erősebbek voltak és agyba-főbe ütötték-verték. A lárma rá többen figyelmessé lettek, rendőrt hívtak, aki az utonállók közül elfogta Medvey Béla tizennégy éves. Bajusz Béla tizenhárom éves fiukat. A pénzt Medvey Béla vette el a pinczértől. Medvey Béla néhány nappal ezelőtt szökött meg a debreczeni gyermekmenhelyről. A rablóbanda megszökött tagjait keresi a rendőrség.

— Egy város ég. Mauth városa dél óta lángokban áll. A tűz rémes gyorsasággal terjedt a nagy szél miatt s este felé már nyolc óra háza elhamvadt.

A tűzörség és a kivonult katonaság emberfeletti munkájának délután végre sikerült a tüzet lokalizálni. 72 lakóház a hozzájuk tartozó melléképületekkel elpusztult. A kárt még nem lehetett megállapítani, de bizonyára nem csekély. A templom és az új községház sértetlen maradt.

— Kémkedéssel gyanúsított papok. A Póla melletti Musil-erőd közelében az őrjárat két papot fogott el, akik az erődítményekről készítettek vázlatokat. A papokat megmozdították és egy katonai térképet találtak náluk. Mindez természetesen nagyon gyanúsította őket, de sikerült ártatlanságukat bebizonyítani és a parancsnokot meggyőzték arról, hogy csak magánkedvetlenségből rajzolgattak. A katonai hatóság szabadon bocsátotta a két lelkészt, akik Pólából tovább utaztak Fiuméba.

— Uti tolvajok. A rendőrség krónikáiban gyakori eset, hogy a zsebmetszők és a tolvajok a vonaton, mint utasok működnek és az utazókat fosztogatják. Különösen a budapest—fiumei vonalt lepték el ezek az utazó zsebmetszők, akik főleg az Amerikába igyekvő kivándorlókat lopták meg. Ezen a vonalon most a budapesti rendőrségnek egy titkos rendőre teljesít állandóan szolgálatot. A detektív tegnap négy embert tartóztatott le, akik rendszeresen ülték a kivándorlókat kiosztását. A négy elfogott zsebmetsző most a fiumei ügyészség fogházában van.

— Automobil-szerencsétlenségek. Egy automobil tegnap este Boulogne mellett egy hegyszakadékba zuhant. Az automobil gazdája, Byron Chandler Bosztonból, szörnyethalt, a sofőr és két utasuk megsebesült.

— Tettenért betörő. Vakmerő tolvajt fogtak el tegnap éjszaka dr. Jankovics Antal pénzügyminiszteri fogalmazó Márvány-utca 1. számú lakásában. Bodnár Istvánné magánzóná, aki vidékről jött Jankovics meglátogatására, észrevette, hogy a hálószobájával szomszédos szalonban valaki motoszkál. Lármat csapott, mire a házbeliek a betörő keresésére indultak. Hosszas keresés után, az előszoba egyik zugában meghuzódva, megtalálták a betörőt. Jankovics ifju Ferenczi János huszonegy éves urasági inast ismerete föl a betörőben, aki azelőtt édes atyjának volt a szolgálatában. A tolvajt átadták a rendőrségnek. Ifju Ferenczi János bevallotta, hogy ellopta a kert kulcsát s a kertből a terrazon át jutott a lakásba.

— A szavaló-kör elnöke. A rendőrség a napokban névtelen följelentést kapott, amelyhez a „Magyar Vasutas” című szaklap egy példánya volt mellékelve. A följelentés hivatkozik az említett újság egyik cikkére, amelyben el van mondva, hogy Hottye Miklós a Magyar Államvasutak északi főműhelyének műszaki gyakornoka tömegesen rontja meg fiatal munkásleányok életét. Hottye, hogy áldozataihoz könnyebben hozzáérhessen, a főműhely telepén valami szavaló-kört alapított, amelynek jobbra fiatal munkásleányok voltak a tagjai, s ezeknek Hottye szavaló órákat adott. Ezeket az órákon rávette őket, hogy jöjjenek el a lakására is.

Rendesen azzal esalta fel őket magához, hogy állást szerez nekik. Végre híre ment a visszaéléseknek s egy államvasuti kazánkovács a vasuti szaklapban meg is írta a dolgot. A rendőrség megindította Hottye ellen az eljárást, de az államvasutak igazgatósága is fegyelmet indított ellene. A fegyelmi vizsgálatot Olgyay Endre helyettes fegyelmi biztos vezeti.

— Letartóztatott jósnő. Ma délután a detektívek letartóztatták Kovács Teréz cigány-jósnőt, aki ellen tizenhét följelentés van a rendőrségen. Szegény cselédleányok jelentették föl, hogy meglopta őket. A legnagyobb károsult Szi Anna és Kiss Mária cselédleány, akikről értékes arany-neműt lopott el.

— Megegett munkás Kappel Mihály munkás a soproni vásárugyárban dolgozott és saját vigyázatlansága folytán ruháját petroliummal leöntötte és az meggyuladt s súlyos égési sebeket szenvedett. Állapota válságos.

— Halálozás. Farkas János végzett technológus ma husz éves korában tüdőgyulladás következtében Budapesten meghalt.

— Kigyuladt vasuti híd. A magyar államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a kassa-tornai vonalon, Enyiczke és Nagyida állomások között egyik fahíd eddig ismeretlen okból kigyuladt és a folyó hó 11-én közlekedett 8402. számú személyvonat 9-ik kocsija alatt összetört, minek következtében hét kocsi megrongálódott. Az utasokban és alkalmazottakban sérülés nem történt. A pálya helyreállítván, a forgalom akadálytalanul fenntartott. Szigorú vizsgálat folyamatban.

— Rendőri hírek. Eltűntek. Petrovits István tizenhétéves műszerész-inas és Tarr János droguista-ségéd szülei lakásáról szombaton reggel két órakor eltávoztak. Azóta nyomuk veszett. Petrovits István lakása a Dembinszky-utca 18. számú házban van. Eltűnése idején ruházata fehérek csikos nadrág, kék kabát, ugyanilyen mellény és fekete kemény kalap volt. Petrovits magas, nyulánk termetű, hosszukás sovány arcu, feltűnő nagy orru, barna haja, a homlokán, a jobb szem felett forradás van. Vele együtt eltűnt Tarr János droguista-ségéd husz éves, magas termetű, aki az Elemér-utcai népiskola épületében lakott. Aki az eltűnt ifjakról valamit tud, szíveskedjék Petrovits István, vagy Tarr János szüleit értesíteni. Állítólagos utirányuk Fiume, Póla, vagy Triest.

— A rendőrségen ma még a következők eltűnését jelentették be: Molnár Marika varróleány (Román-utca 11.), Németh Gyula napszámos (Magdolna-utca 20.), Kaloper Sándor szerelő-inas (Lónvay-utca 42/a), Csordás György géplakatos-inas (Zsigmond-utca 50.), Péter József munkástanulmányos (Rákoskeresztur), Kapus Margit munkásleány (Gyep-utca 19.). A rendőrség keresi az eltűnteket. — Eltűnt zubbukmékér. A rendőrség leleplezte Robicsék Béla magánhivatalnokot, aki Dob-utca 6. számú házában levő lakásán titokban bukmékér-irodát nyitott. Robicsék ma a hetedik kerületi kapitányság harmincz napi elzárásra és háromszáz korona pénzbírságra ítélte.

— Tündéresték a Beketow-cirkuszban. A jövő héten bemutatják a nagy augusztusi második műsor keretében a Helgoland című vízi-némajátékot. Ez alkalommal a cirkusz színtere teljesen át lesz alakítva, az egész köröndöt vízmedenczévé alakítják át, a medenczét néhány percz alatt szökőkutak, fontaine-lumineuse és egy óriási vízesség 250 köbméter vízzel tölti meg, melyre tündéres fényt vet ezer meg ezer villanylámpa, égőtest, fényoszlop, tüzijáték stb. A némajátékban 150 szereplő működik közre, 60 tagból álló ballettel. A jelmezek, díszletek meglepően szépek, olyan látványosság lesz ez, minőben Budapest cirkuszközönségének még sohasem volt része. Hasonló nagyszabású és kiállítású némajátékok csak Amerikában voltak eddig láthatók, igazi tündéresték lesznek ezek a Beketow-cirkuszban. Jelenleg a kiváló augusztusi műsor látható, a Verona kerékpárosport szenzációs mutatványával. Nino, a világ legerősebb embere, már csak néhány estén látható.

— Anna-bál Balatonfüreden. Zala vármegye ifjusága és a fürdőigazgatóság fényesen sikerült Annabált rendezett Balatonfüreden. A védnöki tisztet gróf Batthyány Pál főispán és neje töltötték be. Az első negyest 40 pár táncolta.

x Bőrbaik, halhullás és kopaszság sokszor évekig makacsul dacolnak minden orvosi kezeléssel. Dr. Hönnig Izsó elektroterapiai intézetében (Károly-körút 24.) magas feszültségű árammal (D'Arsonvalisatio) kék fényvel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

AZ EGYETÉRTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

GYÖNGYÖR
Fénykép 1 f. 50
HUNYI FÉNYKÉPESZ
BUDAPEST, KAROLY-KÖRUT 6.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A Nemzeti Színház új főrendezője. Mint értesülünk, Tóth Imréné igazgatóvá történt kinevezése által megüresedett nemzeti színházi főrendezői állásra dr. Hevesi Sándort, a Népszínház volt főrendezőjét nevezték ki. Hevesi már volt a Nemzeti Színháznál rendezői minőségben, mielőtt a Népszínházhoz került.

(*) A „100 év múlva” ötvenedszer. A szezonmegtartással egy jubileum is járt: Martos Ferencz revüjét, a „100 év múltán”-t játszották ötvenedszer. A mai jubileumon az előadás friss tempóban pergett le s a nyári szezon dacára a szépen feltárazt sokat tapsolt az igyekvő szereplőknek.

(*) Jótékonycélu hangverseny. A világtalan Alpári Irén, a Vígyszínház volt művésznője javára fényesen sikerült hangversenyt rendezett a bártfai fürdőközönség. A hangverseny az ott idéző közönség színe-java jelent meg. A hangverseny, melynek rendezésén dr. Patek Béla buzgólkodott, igen élénk és zajos volt, úgy, hogy Alpári Irénnek, aki maga is részt vett a javára rendezett estélyen, a műsorra tüdő költeményeken kívül („Isten”, Musset Alfrédtól, „A béka”, Kozma Andortól és „Anyasziv”, Kiss Józseftől) ráadásul Heine „Kevlári bucsu”-ját is kellett szavalnia. A világtalan művésznő iránti szíveségből közreműködtek még: Daibukát Ilonka és Bánóczy Dezső, a Thalia tagjai, továbbá Strasser Sárika, Szabó Sárika, dr. Győri Ilona és dr. László Berthold. A hangverseny szép anyagi sikerrel járt.

(*) Czigánybáró. Három vendége volt ma a Városligeti Nyári Szinkörnek: Fehér Olga, Hegedűs és Pichler, az Operaház tagjai. Fehér Olga Szaffi szerepében könnyű szerrel hódította meg a Városliget közönségét is, mely nyílt színen és a felvonások után is sokat tapsolta a vendégművésznőt. Hegedűs és Pichler ismert szerepükben ma is a régi jók voltak. A szinkör tagjairól nincs mit mondanunk.

(*) Krammer Teréz pöre. A bécsi legfelsőbb bíróság előtt felebhezésre most került tárgyalás alá az a kártérítési pör, amelyet Müller Leopold, a Strausz János Színház igazgatója indított Krammer Teréz, a magy. kir. Opera tagja ellen harmincz ezer korona vinkulum megfizetése iránt. Emlékeztetsek azok az operai nézeteltérések, melyek Krammer és Mészáros igazgató között annak idején Krammer fizetésiavítása kapcsán felmerültek. Krammer akkor elszereződött a bécsi Strausz János Színházhoz, illetve annak igazgatójához egy romániai és oroszországi turnéra. Októbertől kezdve aztán folytatódatosan a Strausz Színházban kellett volna játszania. Krammer elszereződött és harmincz ezer korona kötbért kötötték ki kölcsönösen. Később aztán, mikor mint ismeretes, Krammer újra szerződött az Operához, Müllernek lemondott. Nem teljesítheti a szerződést, mert meggondolta a dolgot: nem hajlandó operából az operettbe átmenni. Müller igazgató viszbnt ezt az etikai megokolást nem volt hajlandó elfogadni és szerződés szerzésért pört indított Krammer ellen, egyben kérte a pönálé megítélését. Az elsőfoku bíróság úgy ítélte a pörben, hogy Krammert hatezer korona fizetésére ítélte. Indokolásában kimondotta, hogy a hatezer koronán felül! első összeget csak abban az esetben kérheti az igazgató, ha Krammer a szerződésnek az őszi szereplésre vonatkozó részét nem tartja be. A hatezer korona pönálé az elmaradt oroszországi tournéért fizetendő kártérítésül. A másodfoku bíróság ugyanezen szellemben ítélte Müller felebhezésére, de tizenkétezer korona kártérítési összeget állapított meg, fenhagyva a jogot Müllernek arra, hogy októberben a hátralékos kártérítési összeget — azon esetben, ha Krammer nem játszana októberben a Strausz-színházban — érvényesíthesse. Müller ügyvédje ez ellen az ítélet ellen is felebhezést nyújtott be, amelyet most tárgyal a legfelsőbb bíróság. A harmadfoku bíróság megerősítette a tartományi törvényszék ítéletét, amely 12.000 korona kártérítés megfizetésére kötelezi Krammert és jogot ad felperesnek később a követelés hátralékának érvényesítésére. Érdekes indokolást hozott a bíróság Krammer ügyvédjének előterjesztésére. Kimondotta

Mint érte-
kinevezése
főrendezői
ház volt fő-
a Nemzeti
a Népszin-
A szezon-
os Ferencz
tvenedszer.
ban pergett
ház sokat

Ágftalan A-
javára fé-
a bártfai
léző közön-
y, melynek
igen élénk
ki maga is
müsorra tü-
Alfrédttől,
, Kiss Jó-
t is el kel-
nti szíves-
lonka és
á Stra-
i Ilona és
ép anyagi

ma a Vá-
Hege-
ehér Olga
ta meg a
és a fel-
művésznőt.
is a régi
öndanunk.

elsőbb bi-
ryalás alá
 Leopold, a
Kram-
harmincz-
lékezete-
Krammer
Krammer
er akkor
ához il-
és orosz-
folytató-
játzania.
rona köt-
án, mikor
az Operá-
a szerző-
andó ope-
ó viszont
elfogadni
er ellen,
oku bíró-
tezer ko-
otta, hogy
abban az
a szerző-
zét nem
dt orosz-
a másod-
Müller fe-
tési ősz-
Müllernek
tési ősz-
szana ok-
esithesse.
lebbzést
sőbb bi-
e a tar-
korona
és jogot
ának ér-
bíróság
mondotta

életében, hogy olyan distinkció, hogy valaki opera-
vagy operetténekesnő, nem létezik, ez csak a közön-
ség szóvárában él. Egy operai énekesnő, főleg, ha
vállalta, könnyen énekelhet operettserepeket.

(*) **Az új Nemzeti Színház.** A Népszínházban el-
helyezett új Nemzeti Színház céljaira szükséges át-
alakítások most folynak a volt Népszínház színpadán.
A nézőtérrel semmiféle átalakításra nincs szükség s
csak a színház színpadi része megy át jóformán
teljes változáson. A forgó-színpadot eltávolították, a
színpadot ujan deszkázták és a színpad elején lévő
sülyesztőket, amelyeket a múlt évben használaton
kivül helyeztek, újra rendbehozták. A színpad hátsó
részét teljesen kiemelték és oda most építik be a
Nemzeti Színház több mint nyolcz méter mélyen
fekvő, teljesen sülyeszthető hátsó színpadát, amely
felül is négy méternyi magasságba tolnak. A nagy-
terjedelmű, nehéz sülyesztő hidraulikus erővel mű-
ködik s működésbe hozó csapja a színpad alatt ke-
zelhető. Nevezetesebb átalakítások váltak szükség-
essé a világítási berendezés körül, amennyiben a
rivalda, az oldalvilágítás és az első szuffita fény 14
transzformátorral lett tökéletesítve, amely világítás
különösen a zárt szobában játszó felvonások diszle-
tének és színpadának nappali fényű megvilágítására
szükséges. A különböző színű hatásvilágítások és el-
sötétítések gépezeteit szintén átcserezték. Felszerel-
tek három zsinórpaddási akkumulátort, amelyek a fel-
ülről jövő különböző fényhatások elérésére szolgál-
nak. Az öltözők, irodák és raktárak elhelyezése most
folyik s mindezek a munkák szeptember elsejére
előreláthatólag elkészülnek s akkor a színház meg-
nyílik.

(*) **A „Sasfőlk” a Magyar Színházban.** Új sze-
zónját — második drámai évét — pénteken, e hó-
nap 14-én a Sasfőlk, Rostand drámájának híressé vált
előadásával nyitja meg a Magyar Színház. A kiváló
előadásnak összes résztvevői ugyanazok lesznek, akik
az év tavaszán a bemutatott előadás nagy sikerét ki-
vívták. Jegyeket erre az előadásra, valamint a „Csá-
szár katonái”-nak szombati és a „Sasfőlk”-nak va-
sárnap előadására már lehet váltani a Magyar Szin-
ház és a Király-Színház jegypénztáránál és a Bárd-
féle Kossuth Lajos-utcai jegyirodában.

(*) **Szerpentintáncz a levegőben.** A Királysínház
ujdonsága, Martos Ferenc „100 év múlva” című
revüje, amely ma este meg ötvenedik előadását,
szombaton, e hónap 15-én rendkívüli látványlával bő-
vül. A darabba ugyanis új képet iktatott az igazgató-
ság ezzel a címmel: „Tündérek a levegőben.” A
képben a montecarlói opera világhírű repülő táncz-
kara mindenfelé megcsodált mutatványát adja elő a
levegőben eltánczolt hétszeres szerpentintánczot. A
revü többi képei minden bohóságokkal, látványlójuk-
kal s összes szereplőkkel változatlanok maradnak.
Jegyeket erre az előadásra s a repülő ballet néhány
napig tartó további vendégszereplésére a rendes
helyárakon lehet kapni a Királysínház és a Magyar
Színház pénztáránál és a Bárd-féle Kossuth Lajos-
utcai jegyirodában.

(*) **Beier Grete a színpadon.** Beier Grete há-
lalos ítélete körül támadt vihar még mindig nem
csendesült le és a közönség változatlan figyelmé ki-
séri a folyton jelentkező hozzászólásokat. Mint a
Hau-pör után, úgy most is akadt vállalkozó, aki vá-
sárra akarja vinni a nevezetes szenzációt. A
„Theater-Courier” című újság jelenti, hogy egy
színházigazgató megbízásából Apel H. gyorsíró dramati-
zálta a Beier Grete történetét. A szándékból nem
igen yálhat majd jövedelmező üzlet, mert az elitét
védője pört fog indítani a direktor és a szerző ellen.

(*) **Ujítás Bayreuthben.** A bayreuthi Lohengrin-
előadás olyan történet, amire még nem volt példa
a Wahnfried városában. Amikor a közönség tomboló
tetszése nem akart véget érni, Wagner Siegfried
kilépett a lámpásor elé és hajlongásokkal köszönte
meg a lelkes elismerést. Bayreuthban eddig még a
Brahm Ottó színházánál is szigorubbant tiltották
a függöny előtt való megjelenést. A német sajtó nem
helyesli azt, hogy ezt az újítást állandósítsák, mert
ezt a szokást Wagner Richárd is ellenezte.

(*) **A berlini Deutsches Theater új szezonja.** Az
eddigieknél is eseményesebbnek ígérkezik a ber-
lini Deutsches Theaternek tegnap elkezdődött új
szezonja. Az igazgatóság a közzétett programmban
a legelőkelőbb nevektől ígér ujdonságokat. A bemu-
tatók során a következő modern szerzők fognak sze-
repelni: Hofmansthal Hugó, Schnitzler Artur, Holz
Arno, Strindberg Ágost, Shaw Bernhard, Gorkij Ma-
xim és Csehov Antal

Önnel is

tudomást kell arról
venni, hogy az Egyet-
értés politikai napi-
lap az elképzelhető
legnagyobb kedvez-
ményt nyújtja elő-
fizetőinek

Anélkül

hogy felemelné az
előfizetési árakat,
ingyen adja előfize-
tőinek hetenkint a
gyönyörűen illusztr-
ráit és magas szép-
irodalmi nivón álló
„Egyetértés Vasár-
napja” című isme-
retterjesztő és szó-
rakoztató hetilapot.

(*) **Pállik Béla hagyatékának kiállítása.** A közel-
ben elhunyt kiváló festőművésznöknek: Pállik
Béának a hagyatékát az Orsz. Magy. Képzőművé-
szeti Társulat veszi a kezébe és abból a művész öz-
vegye és árvája javára a városligeti Mücsarnokban
nagyszabású kiállítást rendez. A kiállításon a hagyat-
ékot teljes egészében bemutatják a művésznök leg-
apróbb vázlatáig, mivel ezek különösen a művé-
szekre és műértőkre nézve bírnak kiváló értékkel
és olyan tanulmányi forrásul szolgálnak, amilyenhez
ritkán férhetnek hozzá. A hagyatékmal együtt kiállít-
ják a művésznök számos régebbi festményét is, ame-
lyek hírnevét ugy itthon, valamint a külföldön meg-
alapították. Ezeknek egy része az állami Szépművé-
szeti Múzeum és a király birtokában van, míg má-
sik része előkelő műpártolók tulajdonát képezi.
Ugyancsak ott lesz a kiállításon utolsó s művészi
pályafutásának egyik leghatalmasabb alkotása is: a
honvédség megalapítását megörökítő vászna, mely-
lyen, élén az uralkodóval, a hadseregeknek mind-
azok a kiváló vezérférfiai, valamint az államférfiak
rajt szerepelnek, akik a magyar királyi honvédség
megalapításában résztvettek. Ugy a király, valamint
tábornoka és egész környezete lóháton van meg-
festve a képen, amint az első honvédezekre előtt el-
vonul. A kiállítás szervezésére és rendezésére már
megtették a szükséges intézkedéseket, mivel az való-
színűleg még az ősz elején megnyílik.

(*) **A nemzetközi grafikai kiállítás.** A Képzőmű-
vészeti Társulat nemzetközi grafikai kiállításán,
amely február hóban nyílik meg a városligeti Mü-
csarnokban, a magyar művészek teljes számmal
vesznek részt. A grafikai kiállítással kapcsolatosan
a Képzőművészeti Főiskola igazgatósága eruton
tudatja a művészekkel, hogy az iskolának grafikai
osztálya immár teljesen fel van szerelve s azt kész-
séggel bocsátja rendelkezésére mind az azoknak, akik
ott óhajtják elkészíteni a nyomtatottakat.

(*) **A Nemzeti Szalonból.** Gróf Andrássy
Gyula, a Nemzeti Szalon elnöke a Szalon igazgatójává
ismét Ernst Lajost, az eddigi igazgatót nevezte
ki. A Nemzeti Szalon őszi kiállítása szeptember
20-án fog megnyílni. Beküldési határidő szeptem-
ber 8.

FŐVÁROS.

(*) **A községi kenyérgyár.** A főváros tanácsa
nyilvános árlejtést hirdet az építendő községi kenyér-
gyár föld-, kőműves-, ács- és vasmunkáira. Az árlej-
tés határideje f. hó 24. napjának délelőtt 11 órája. E
határideig az ajánlatokat a Központi városházán II.
emelet 194. ajtószám alatt Folkusházy Lajos ta-
nácsjegyzőnél kell benyújtani. Az építkezésre vonat-
kozó terveket a mérnöki hivatalban (Központi vá-
rosháza II., 288.) lehet megtekinteni s ugyanott kap-
hatók a szükséges felvilágosítások, valamint az ár-
lejtésre nézve érvényes ajánlati és vállalati feltéte-
lek is.

(*) **Világítás és utcarendezés.** Török József a
tanácshoz kérvényt intézett, amelyen az I. ker. Nar-
czisz-utca jobb megvilágítását, továbbá az I. ker.
Agárdi-ut rendezését kérte. A tanács a mérnöki hi-
vatal és a középítési bizottság javaslata alapján ki-
mondta, hogy a Nárcezisz-utczában még három kö-
laj-lámpást álljtat. Ellenben elutasította a kérelem
ama részét, amely az Agárdi-ut rendezésére vonat-
kozik, mert az ut rendezéséhez szükséges közterület
még nem áll rendelkezésre, de az ut megnyitása a
közforgalom szempontjából különben sem indokolt.

(*) **A lakásdrágaság.** A lakásdrágaság kérdése ma
ismét napirendre került a fővárosnál, amelynek mér-
nöki hivatala véleményt adott arra a kérdésre nézve,
hogy a lakások árának térfogat és fekvés szerint
való megállapítása szabályrendeleti uton lehetsé-
ges-e. Ezt a kérdést ugyanis felvetette a munkásszer-
vezetek által 1906 augusztusban összehívott népgyü-
lés. Ezen a népgyűlésen foglalkoztak a lakásdrága-
sággal is, egyuttal a határozati javaslat utján felkér-
ték a fővárost, hogy a lakások árát állapítsa meg szá-
bályrendelettel. A főváros tanácsa felhívta a mér-
nöki hivatalt, hogy adjon véleményt ebben a kérdés-
ben. A mérnöki hivatal most terjesztette be vélemé-
nyét a tanácsnak. A mérnöki hivatal véleménye sze-
rint szabályrendeleti uton nem lehet megállapítani a
lakások árát, egyrészt azért, mert a lakások ára a
kereset és kínálat viszonyától függ. Ez a két tényező
pedig változó lévén, nem lehet ezt szabályrendeleti-
leg előre megállapítani. Másrészt pedig lehetetlen
azért, mert műszaki legyőzhetetlen nehézségekbe üt-
közik. A statisztikai hivatal adatai szerint jelenleg

közel 200 ezer lakást kellene felmérni, ezeket a lakásokat osztályozni. Ez pedig olyan nagy munka, amelyet nem lehet keresztülvinni. A tanács legközelebb foglalkozik a mérnöki hivatal jelentésével.

(Kateszteri ügyek helyszíni tárgyalása. A m. kir. adófelügyelőség értesítette a főváros tanácsát, hogy a helyszíni szemlét igénylő kateszteri ügyek tárgyalását e hó 17-én kezdi meg s a munka foganatosításával Clementis Lajos nyilvántartási biztost bízta meg. Fölhívta a tanács a pénzügyi és gazdasági ügyosztályt, hogy az eljárásoknál a főváros képviselőtől és a szükséges hivatali közegek kirendeléséről gondoskodjék.

(A Niedermayer-utca csatornázása. A tanács tudomásul vette a mérnöki hivatal jelentését arról, hogy a II. ker. Niedermayer-utca csatornázási munkáit befejezték. A csatorna építésére előirányzott 10.000 koronával szemben 5016 korona tulkiadás merült fel, ami abban találja magyarázatát, hogy a talaj ott sziklás és fejtési egységairól jóval magasabbak a földkiadás egységáráinál.

(Budai kereskedők kérelme. A budapesti (budai) kereskedelmi testület terjedelmes beadványt intézett dr. Bárczy István polgármesterhez. A testület kéri, hogy a Lánchíd bekövetkező renoválása idején ideiglenes hidat építsenek és rendeljék el az Erzsébet-hídi villamos vasút kiépítését. A beadvány elmondja, hogy Budának amúgy is elhanyagolt kereskedelme és ipara a tönk szélére jutna, ha a Lánchíd renoválásának ideje alatt megszüntne a különben is szegényes közlekedés.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-Intézet. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-89.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fénycsőfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Villamos fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
Idégyengeségi állapotok.
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegzásbák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véreredelmességek.
Köszvény és csusz (Rheuma, huygusavas lerakódások, izületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegség).
Bőrbajok, bőrvizketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektum.

EGYESÜLETEK.

(—) Munkásbiztosító pénztárak gyűlése Debreczenben. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara meghívására tegnap tartották nagygyűlésüket a kamarai kerület munkásbiztosító pénztárai Debreczenben. A nagygyűlés kiterjeszkedett mindazokra a bajokra, amiket részint az iparosok, részint maguk a pénztárak felpanaszoltak s amiknek orvoslását sürgetik. A gyűlés rövid megszokottással reggel kilenc órától este hatig tartott nagy érdeklődés mellett.

Szabó Kálmán országgyűlési képviselő, a kamara elnöke üdvözölte a megjelenteket, mire Szávay Gyula titkár, mint előadó, ismertette a gyűlés anyagát. Tóth Kálmán kamarai tag, mint kezdeményező és Szontagh Jenő (Szolnok), a munkásbiztosítási ügy kiváló szakemberei tettek javaslatot a napirendre nézve s két főpontra osztályozták a kérdéseket, n. m.: 1. A pénztárak anyagi helyzete. 2. A kezelési kérdések. Szakszerű és alapos megvitatás után a gyűlés tizenhét pontban összegezte kívánalmait. Ezután felkérte az értekezlet a kamarát, hogy az országos pénztárnak és vidéki pénztáraknak törvény által biztosított autonómiáját minden hatalmi beavatkozás ellenében a kamarai kerület iparosainak felemelt szavával is megvédelmezzék. Végül Stegmüller elnök köszönetet mondott a megjelenteknek az alapos munkáért, Szontagh Jenőnek a kiváló szakértelemmel tartott előadásáért és Tóth

Kálmánnak a kezdeményezésért. Délben a Bikaszállóban barátságos társaság volt, melyen több felköszöntő hangzott el.

Az Amerikai Porcellán Póder Részvénytársaság elárúsító helyisége

KECSKEMÉTI-UTCZA 8.

szám alatt van.

Báró Perényi Odön.

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Harmadik nap. —

A nyári meeting holnap, harmadik napjának programja a nevezések száma után következő, érdekes sportot ígér. A nap főszáma a 10.000 koronával dotált Háromévesek nagy handicapja, melyben a sikerült súlyelosztás következtében több pályázó indul csaknem egyforma eséllyel és így nagyon nehéz az előrelátható nagy mezőnyben a verseny győztesét megjelölni. Aránylag még Vöröskirály, Lancelot, Sasaki és Petronella látszanak a legenyhébben elbírálni és a győztes alighanem közülök fog kikerülni. Szigorúan mérlegelve az idei teljesítményeket, a verseny győztesét Vöröskirályban véljük megtalálni és hozzá legközelebb Lancelot és Sasaki várjuk. Érdekesebb verseny lesz még a Kétévesek versenye is, melyben Kunilinde, Halt és Lappalie között várunk izgalmas finisht.

Jelöltjeink:

- I. Buffalo - Palotás
- II. Rugany Arno
- III. Vöröskirály Lancelot - Sasaki
- IV. Kunilinde - Halt - Lappalie
- V. Ormód - Smeon - Golden Drop
- VI. Fabelhaft - Pengő
- VII. Meglio - Furcsalégy.

() Az olimpiai győző új hatásköre. Brüll Alfréd ügyvezető elnöke és Vida Henrik titkár igazgatása alatt álló M. T. K. a modern sportéletnek megfelelően az atlétika minden ágában sikeresen működik s a sportélet továbbfejlesztése érdekében amúgy is szép programjába most a vívó-sport intenzív kultiválását is felvette. A napokban fog megalakulni a vívó-szakosztály, amelynek vezetését Fuchs Jenő, az olimpiai egyéni vívóverseny szerencsés győztese vállalta el. Ismerve az elnök áldozatkésztségét, biztosra vehetjük egy hatalmas vívóvárdát fejlődését.

() A Magyar Uszó-Egyesület e hó 15-iki és 16-iki uszóversenyének nevezései igen jól sikerültek. Fővárosi egyesületeink valamennyien nagyszámban neveztek uszókat, míg külföldről a Schwimmklub Sülzlia nevezte tagjait. A vidék is szép számmal képviselteti magát: Vác, Szeged, Szolnok és Tata küldi el legjobbjait. A huszonöt számból álló hatalmas programnak legklasszikusabb számai: Magyarország bajnoksága 440 yardra, a 100 m-es jubileumi emlékverseny, az 50 m-es gyorsuszás, a műugrás vándordíjért, a Porzolt-emlékverseny, továbbá az előző az idén kiírt hölgybajnokság.

() Turfihírek. A Szent István-díjnak még mindig Armada a favoritja 3:1, de nagyon szoríják a Sölinger-lovat Rother Stadl és Lángoló, amelyek 4:1 állanak. A többi jelölt közül utabban Palotásról regélnék, de nem hiszünk, hogy ilyen közepes ló is nyerhessen Szent István-díjat, habár ebben a versenyben épp a legrosszabb lovak győznek. Sonnenstein nem indul a Szent István-díjban. Mint halljuk, ismét nincs rendben és odssa már 10:1 ment fel. A másik Rotschild-ló, Rother Stadl indulása fölött sem döntött még istállója. A végleges dispozició csak pénteken történik.

Matschaker lett a Királyné-díj favoritja. A Springer-ló 2:1 kapható, míg Maxim és Flapdoodle 4:1 állanak. Érdekes, hogy Flapdoodle legutóbbi győzelmét milyen magasra becsülik, pedig Hirnököt és „48”-at megverni még nem nagy dolog.

Intrygant a St-Leger favoritja 3:1-el, utána Matschaker és Kárméntó következik 4:1-hez. Az orosz ló tegnap érkezett meg Oberweidenbe Igor kíséretében és itt nyernek előkészítést.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Igazságügyi hivatalozók kongresszusa. Az ország összes törvényszékeinél, járásbíróióságainál és ügyészségeinél alkalmazásban álló hivatalozók jelenlegi megélhetési viszonyaik megvitatása céljából ez évi szeptember 7-én kongresszusra gyűlnek össze Kolozsvárott. A kongresszus tanácskozásainak eredményét memorandum alakjában hozzák majd a kormány tudomására.

§ A kolozsvári rendőrgyilkosság. Azoknak a duhaj legényeknek a büntünyében, akik Kolozsvár Hóstat nevű külvárosában egy éjjelen Péterffy rendőrt agyonlőtték, dr. Gócs Jenő bíró befejezte a vizsgálatot. Tegnapelőtt Balogh József, Osváth Pál, Hegyi István fegyverkovács szakértők megvizsgálták az öt revolvert, melylyel a kötelességüket teljesítő rendőrökre sortüzet adtak s melyet a végrehajtás tetteitől koboztak el. A fegyverszakértők kipróbálták a forgópisztolyok lövőképességét, amely alkalommal Osváth Pál puskaműves kezében, a lövés pillanatában szétrobbant az egyik tettesnek, Hatházi Jánosnak revolvere s egy vasszilánk Osváthnak a kezét súlyosan megsebezte. A többi revolverről megállapították a fegyverszakértők, hogy öt-tíz-huszonöt lépésről képesek az emberi élet kioltására. A kísérletre szolgáló nyolcz centiméter vastag deszkát Bányai Mihály és Albert Mihály forgópisztolyainak golyója majdnem teljesen átütötte. A szerencsétlen véget ért Péterffy rendőrnök holttestében két golyót találtak a boncolásnál. Az egyiknek a vége le volt reszelve, de a másik teljesen ép volt s így Balogh József szakértő megállapította, hogy az egy kilencz milliméteres revolver töltése volt s így az Bányai Mihály revolvere volt, mert az elkobozott forgópisztolyok között csak az övé volt kilencz milliméteres. Mivel végül megállapították, hogy Bányai Mihály revolvere huszonöt lépésre is találhat, nem lehetetlen, hogy Péterffy rendőr életét öltötte ki.

§ Letartóztatott tőzsdebizományos. A múlt hónapban a pápai hitbizomány bírlalója, gróf Eszterházy Pál huszárhadnagy fellelmentést tett Liedermann Aurél fővárosi gabonabizományos ellen, akik csalás, sikkasztás és uszora miatt vádolt meg. A fellelmentés szerint Liedermann a grótot borspekulációkba csábította s ez alkalomból 70.000 koronával megcsalta. A rendőrség letartóztatta a hitlen gabonabizományost s a vizsgálóbíró, valamint a vádtanács további fogvatartását rendelte el. E határozat ellen Liedermann védője utján felfolyamodott a kir. táblához, melynek szüneti tanácsa ma Polyák Gábor bíró előadásában a felfolyamodás elutasításával hozzájárult a vizsgálóbírónak a vizsgálati fogságot elrendelő végzéséhez.

§ Téves csődnyitás. Nagyvárad kereskedő köreiben a múlt héten nagy meglepetést keltett az ottani királyi táblának az a végzése, amelylyel a Friss és Grósz fakereskedő cég ellen elrendelte a csődöt. A cég a közelmúltban olvadt be a Fogarasi és Háromszéki Faipar Részvénytársaságba, mely avégből alakult, hogy a cég aktívait és passzívait átvegye s mely oly szilárdan működött, hogy csak nemrég emelte fel alaptőkéjét 600.000 koronáról egy millióra. Ily körülmények között érthetetlen volt az a csödvégzés, mely a legváratlanabban érte a céget. Végre kiderült, hogy az egész csőd története oly véletlen feledékenységen fordult meg, amely páratlan a kereskedelmi judikaturában. Amikor ugyanis a Friss és Grósz cég beolvadt a Fogarasi és Háromszéki Faipar Részvénytársaságba, a hitelezők elfogadták a részvénytársaság részvényeit kiegyenlítésül a cég passzívaira. Csúpn egyetlen hitelező követelte a passzívákban készpénzben való kiegyenlítését: a Budapesti Hitelintézet részvénytársaság, mire a cég nyomban kiegyenlítette tartozását. A Budapesti Hitelintézet átvette a kifizetett összeget, de a csödkérvény visszavonásáról, melyet időközben adott be, megfeledezett. Így következett be az, hogy a nagyváradi királyi tábla elrendelte a cég ellen a csődöt, egy oly követelés miatt, mely nem állott fön. A Friss és Grósz cég nyomban megfeleltette a Kuriahoz a csődöt elrendelő végzést, kimutatván azt, hogy nem tartozik semmivel s így a csödre ok nincs. A Kuria szüneti tanácsa tegnap foglalkozott rendkívüli ülésben a felebezéssel s a csődöt feloldotta.

§ Ki a hamisító? Nagy feltűnést keltett pár hónap előtt az a bűnügy, amely ismeretlen tettes ellen indult meg közokirathamisítás büntette miatt. Arról volt ugyanis szó, hogy báró Uray Bálint adó-cenzusát rosszhiszeműen akként igazította ki valaki, hogy ennek alapján a báró a főrendiház tagja lehetett. A megindított nyomozat sorra vette mindazokat, akiknek kezén a meghamisított adóív kereszül ment, de a tettest kifürkészni teljes határozottsággal eddig még nem lehetett. A befejezett nyomozás után átkerültek a bűnügy iratai dr. Szlavik Ferenc vizsgálóbíróhoz, aki az ügyészség indítványára a meghamisított adóíveket Prenoszil és Pinterits törvényszéki hites írásszakértőknek adta ki megvizsgálás céljából, hogy véleményt mondjanak, hogyan történt a hamisítás és ki által? Az írásszakértők véleményének beérkezéig a vizsgálat egyelőre szünetel.

§ Megmásított vallomás. A rózsá-utcai nyilvános házban a minap Szekeres Ferencz iparos-géplátó szeretőjére, azután pedig önmaga ellen fordította a fegyvert. Ugy a leány, mint Szekeres csakhamar kigyógyultak sérüléseikből. A letartóztatott Szekeres ellen az ügyészség indítványára gyilkosság kísérletének büntette miatt indult meg a bűnvizsgálat. A seblázban fekvő leány a kórházban történt első kihallgatása alkalmával terhelő vallomást tett Szekeres ellen, akit e vallomás alapján vizsgálói fogságba is helyeztek. Ma fordulat történt ebben az ügyben. A leány a reggeli órákban kihallgatásra jelentkezett dr. Krezsák vizsgálóbírónál s visszavonva lázas állapotban tett terhelő vallomását, kijelentette, hogy Szekeres nem fenyegette lelvéllel soha s szándéka sem volt őt megölni. Az elkeseredett szerelmes bánatában, hogy ő nem akart a tisztességes utra térni, öngyilkos akart lenni: Mikor szobájában a revolvért előrántotta s hirtelen magára lőtt, ő rávetette magát s a dulakodás közben elsült fegyver a kezujját megsebezte. A vizsgálóbíró a jegyzőkönyvet beterjesztette a vádtanácschoz azzal, hogy most már nem gyilkosság kísérletéről, hanem csak gondatlanságból okozott könnyű testi sértésről lévén szó, Szekeres további fogvatartására nincs törvényes ok.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. augusztus 12-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánk keleti nagyobb felén az utóbbi 24 órában is majdnem mindenütt volt eső, amelynek mennyisége Torontál- és Temes-, valamint Ung-és Bereg vármegyékben a 20 mm.-t jobbra meghaladta (Versecz 33 mm., Solva 50 mm.). Zivart számos helyről jelentettek. A szelek nyugaton megélnkültek. A hőmérséklet lényegtelenül változott és maximuma: Csáktornya 29 C°, minimuma: Tátrafüreden 11 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára

Változékony, hűvös és szeles idő várható, helyenkint, főleg keleten esővel.

Allomás	Szeptember 12.		A. hőmérséklet Celsius skálán	Szélirány és erője	Hőmérséklet		Hőmérséklet Celsius skálán
	Szeptember 12.	Szeptember 11.			Max.	Min.	
A. Szilvágy	56.4	17.8	W	2	4	11	20
Ungvár	56.5	17.6	NW	3	4	9	25
Körmök	58.1	14.4	N	5	1	—	20
Losonc	57.5	19.0	NW	4	0	1	24
Ózsva	59.8	17.1	NW	3	4	—	26
Budapest	59.0	17.8	NW	4	3	ny	26
Horány	61.0	16.2	NE	5	4	—	27
Kosztály	61.0	18.0	N	6	3	—	24
Pécs	59.9	18.5	N	6	1	—	24
Zágráb	60.8	17.7	NE	1	—	—	27
Fiume	53.7	18.0	—	2	—	—	27
Szeged	—	—	—	—	—	—	—
Tomcsvár	55.5	17.7	N	2	2	26	24
Nagyvárad	58.5	17.9	E	0	4	5	24
Kolozsvár	57.7	17.6	—	—	—	—	—
Nagyvárad	58.2	16.4	NW	1	4	4	24
Szatmár	—	19.2	NW	2	4	1	23
Érsek	—	16.6	NE	3	1	—	—
Arvavár	—	19.2	N	2	2	1	22
Solmezshánya	—	18.2	N	3	4	—	—
Komárom	—	17.2	SW	4	2	—	—
Magyaróvár	—	15.6	NW	2	4	—	—
Sopron	—	14.4	N	3	4	ny	24
Keszthely	—	—	—	—	—	—	—
Cikvenica	—	18.1	—	—	—	—	—
Dobocron	—	18.9	NW	1	4	1	26
Kocskomót	—	—	—	—	—	—	—
Orosháza	—	18.4	NW	2	0	4	21
Arad	—	18.0	W	3	3	18	22
Zombolya	—	16.6	NW	3	1	22	24
Versecz	—	17.1	NW	1	2	38	21
Orsova	—	20.7	NW	2	3	—	26

KÖZGAZDASÁG.

Az osztrák kormány a magyar hajózás ellen. Amióta a magyar tengerhajózási vállalatok, különösen az Ungaro Croata a dalmáciai helyi és partmenti forgalomban erősen háttérbe szorították az osztrák Lloydot, azóta napirenden vannak a magyar társaságokkal szemben az osztrák akadékoskodások. Legújabb ilyen akadékoskodás az, amelyről a következő — láthatólag a Lloydhoz közel eső forrásból származó — fiúmei távirat számol be: „Az osztrák politikai hatóságok régidőtől fogva tapasztalják, hogy az Ungaro Croata hajóstársaság kirándulási hajóiratai állandóan politikai tüntetésekre adnak alkalmat. Ilyen alkalmakkor napirenden vannak az összeütközések az olasz és horvát lakosság között. Ezeket a tüntetéseket elkerülendő, az osztrák hatóságok átiratban értesítik az Ungaro Croata hajóstársaságot, hogy felsőbb rendelkeznek tesznek elveket, amikor megtiltják neki, hogy az isztriai félsziget vonalaira kirándulásokat rendezzen. A rendelet megokolása hangsúlyozza, hogy a tilalom nem vonatkozik az abbaziai és lovranai rendszer járatokra, mert közismert dolog, hogy a fürdővendégek tartózkodnak minden politikai tüntetésektől.“ Hát hiszen igaz, hogy a horvát és cseh szokolisták kirándulásai az isztriai félszigeten lakó pánszláv „testvérekhez“ csinos kis botrányokkal jártak Isztriában is, Fiumében is. A derék szokolisták tüntettek azután is, amikor a magyar hajóstársaság őket átszállította az osztrák területre, de biz nem kevesebb tüzrel tüntettek Fiumében és másutt azelőtt is, még mielőtt az Ungaro Croata hajóra szálltak volna. És a magyarok, valamint a mi olaszaink bizony nem kevésbé parázs ellendemonstrációt rendeztek velük szemben, mint az isztriai olaszok. És az Ungaro Croata hajói csak úgy nem hibásak a szokolisták botrányaiban, mint pl. a — dunai propellerek, amint-hogy annak a bizonyos osztrák „fensőbb helynek“ sem azért fáj az ő Lloyd-feje, mert a szokolisták Isztriában tüntettek, hanem azért, mert pénzüket a magyar hajóstársaságnak fizették be. Utaztak volna csak bezeg a jó szokolisták Lloyd-hajón, majd szívesen látott vendégek lennének ők „fensőbb helyen“. Hamemhát szepteg-szegért, fogat-fogért. Reméljük a recziprocitás elvénél fogva a magyar tengerparti hajózásban való viszonylatban a Lloydal szemben a magyar kormány hasonló eljárással fog válaszolni.

Vasúti küldöttségek Szerényi államtitkárnál. A segesvár-szentágotai h. é. keskenyvágányu vasút igazgatóságának küldöttsége tiszteltet ma délelőtt Szerényi József kereskedelemügyi államtitkárnál, Nagyiküllő vármegye alispánjának, Somogyi Istvánának vezetésével. A küldöttség azzal a kérelemmel járult az államtitkár elé, hogy a keskenyvágányu h. é. vasutat állami kezelésbe vegyék át. Szerényi József kereskedelemügyi államtitkár válaszában kijelentette, hogy a kérdést rövidesen tárgyalni fogják és a maga részéről jóindulatáról biztosította a küldöttséget. Ezután a nagyiküllő megyei érdekelte községek küldöttsége jelent meg az államtitkárnál azzal a kérelemmel, hogy a nagyvárad-brassó-predeáli vonalon tervezett állomást ne Szederjes községben, hanem innen építsék. Szerényi József államtitkár kijelentette, hogy kérésüket alaposan meg fogják vizsgálni és amennyiben akadályba nem ütközik, teljesíteni fogják.

Őszi barack és dinnyekiállítás Budapesten. A budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézetben e hó 18—24-ig tartó őszi barack- és dinnyekiállítás iránt úgy a termelők, mint a nagyközönség körében nagy az érdeklődés. A kiállításra jelentkezettek között az ország első dinnyetermelőinek neveivel találkozunk, sőt a székesfőváros gazdasági ismételő iskolái közül is kétfő bejelentette közreműködését. Az állami kertészeti intézmények versenyen kívül vesznek részt a kiállításban, mely siker tekintetében a tavalyit messze túlszárnyalja s azt a célt, hogy a termelők csak igazán jó és tenyésztésre érdemes dinnye- és őszi barackfajtákkal lássák el a piacot, egy nagy lépéssel közelebb hozza a megvalósuláshoz. A kiállítást a m. kir. földművelésügyi miniszter megbízottja fogja 18-án délelőtt megnyitni.

Szénakivitel tilalom Bulgáriában. Mint a „Bud. Lev.“ értesül, a bolgár kormány az ott nagymértékben mutatózó takarmányhiány következtében megtiltotta a szénakivitelét.

A magyar ipar és a haditengerészet. A bécsi Zeits egy szerajevói lapnak arra a hírére, hogy az ősszel a magyar delegációban hevesen meg fogják támadni a haditengerészet vezetőségét a magyar iparnak a tengerészet szállításainál való állandó mellőzése miatt, hosszabb elmefuttatást közöl, amely oda konkludál, hogy a magyaroknak Chorin Ferencz főrendi delegátus által tolmácsolt az a követelése, hogy a hadihajó szállításokban való mellőzésért a katonai szállításoknak valamely más csoportjában kapjon a magyar ipar kárpótlást, semmi esetre sem fog teljesíteni, mert azt az érdekelt osztrák iparoskörök semmiesetre sem fogják megengedni. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége felkérte bennünket annak közlésére, hogy a bécsi lapnak ez a jövendőlése egy hajszálnyra sem téríti el a Szövetséget attól a tervétől, hogy a delegációk összeülése előtt a magyar delegációnak az ügy iránt érdeklődő tagjait és a hadseregnek és haditengerészetnek szállító fontosabb iparvállalatok képviselőit meghívja, hogy tőviről-hegyire megbeszéljék e nagyfotosságu kérdésben követendő eljárást és teendők módozatait. A delegátusoknak az érdekelt iparossággal való közvetlen érintkezése kétségkívül erősíteni fogja a magyar álláspontot, amelynek végre is győznie kell, mert az teljesen jogos s csupán arra törekszik, hogy a magyar ipar a hadsereg és haditengerészet ipari beszerzéseire költött egész összegből a kvótaszéri részesedést hiány nélkül megkapja.

Fizetésektelenségek. A Creditorenverein a következő fizetésektelenségeket közli: Szabó Lajos bej. kereskedő Szentes; Pojen Hermann kereskedő Nagyvárad; Sohr Géza kereskedő Kaposvár; ifj. Strncezki Sándor kereskedő Zágráb; Lasse Ferencz vegyeskereskedő Bécs; Marek Márton bórondós Bécs; Siegl Antal kereskedő Bozen; Berger Oswin czipész Kupferberg.

Egy börgyár fizetési zavara. A Hercz és Zehngut-féle turdossini börgyár fizetési zavarokkal küzd. Passzívái kb. 153.000 koronát, aktívái kb. 110.000 koronát tesznek ki. A cég ingatlanai 78.000 koronára vannak megterhelve.

Junius hava számokban. A központi statisztikai hivatal most tette közzé az 1908. év juniusáról összegyűjtött adatait, amelyek érdekes képet nyújtnak Magyarország egy hónapi életének. Ezek szerint az 1908. év junius havában 56.192 gyermek született élve a Magyar birodalomban, az elhaltak száma pedig 36.614-re rugott, úgy, hogy a természetes szaporodás 19.578-at tett. A között számokból a társországra esett 7349 élveszületés, 4449 halálozás és 2900 főnyi szaporodás. Az 1907. év junius havi eredményeivel szemben az 1908. évi junius kedvezőbb eredménnyel zárult. A születések száma több volt 620-al, a halálozás pedig 438-al csökkent, úgy, hogy a szaporodás száma 1058-al növekedett. Nem oly kedvező azonban az eredmény, ha az 1907. év hat első hónapjának adatait hasonlítjuk össze az 1908. év hat első hónapjának adataival. A születések száma kevesebb volt 4.156-al, viszont a halálozás is csökkent 4.669-el, úgy, hogy a szaporodás csak 513-al növekedett a múlt év megfelelő szakaszának szaporodásához képest. A vármegyei törvényhatóságok közül legmagasabb volt a születés arányszáma az anyaországban: Kolozs vármegyének (3.55) és Szilágy vármegyének (3.45), a társországekban pedig Verőcze vármegyének (3.30). Legalacsonyabb volt a születések aránya Krassószörény (1.86), Temes (2.05) és Liptó (2.15) vármegyékben. A városok közül a szélsőségeket egyrészt Szabadka (3.17), másrészt Arad (1.70) képviselték.

A halálozás legnagyobb mérvű volt Heves (2.39) és Moson (2.29) vármegyékben, a városok közül Szabadkán (2.37); legkedvezőbb volt a halálozás aránya Hunyad- és Abaujtona (1.43) vármegyékben; a városok közül Komáromban (1.60) és Budapesten (1.32). A társországekban a szélsőségeket Zimony thjv. (2.47) és Lika-Krbava (1.20) képviselték. A fertőzőbetegségek — sajnos — most is rettenetes pusztítást vittek véghez a magyar nép között, közegészségügyünk nem nagy dicsőségére. Junius havában a gümőkórnak 6.418, a torokgyíknak 350, a kanyarónak 522, a számarhurtnak 375, a vörhenynek 733, a hasihagymáznak 233, a vérhasnak 50, a gyermekágyi láznak 53 halottja volt. E számokból Horvát-Szlavonországekra 915 gümőkórban, 87 torokgyíknak, 113 kanyarónak, 52 számarhurtnak, 108 vörhenyben, 44 hasi hagymáznak, 19 vérhasban elhalt egyén esik. Ami magát az anyaországot illeti, a gümőkórnak legtöbb halottja 1232 a Duna-Tisza-közén volt (magában Budapesten 320), a legkevesebb 501 a Tisza jobbpartján. A torokgyík legtöbb áldozatot, 43-at a Duna jobbpartján szedett, legkevesebbet, 31-et a Tisza balpartján. A kanyaró legteresebben a Duna-Tisza-közén pusztított, ahol 77

halottja volt, míg a Királyhágóntul csak 24. Számurhurutban legközelebb 75-en a Tisza balpartján haltak el, legkevesebben, 20-an a Tisza-Maros-szögén. A vörheny legtöbb halálozást, 138-at a Királyhágóntul okozott, a legkevesebbet, 46-ot a Tisza-Maros-szögén. De a vörös kakas is gyakori és rettegve látott vendége volt különösen kisebb községeinknek. 1109 községben 1344 tüzeset fordult elő 3015 károsulttal és 8,212,452 korona kárösszeggel. Ebből a szoros értelemben vett Magyarországon 977 károsult község és 1203 tüzeset esik 2842 károsulttal és 7,416,173 korona kárösszeggel. Horvát-Szlavonországon a tüzvész által sújtott községek száma ugyanakkor 132, a tüzesetek száma 141, a károsultak száma 173 és a kárösszeg 796,279 korona volt. Legtöbb kárt szenvedett: Pozsony vármegye 1,529,295 K kárösszeggel, továbbá Tolna vármegye 539,190 K, Zemplén vármegye 446,135 K és Trencsén vármegye 430,919 K kárösszeggel. A rossz viszonyok közepette valóban nem is csodáljuk, hogy az aranyifuság nem igen siet magára venni a házasság rózsás jármát, mert június hónapban csak 14,391 pár kötött házasságot, még pedig 13,221 a szorosabb értelemben vett Magyarországon és 1,170 Horvát-Szlavonországon. Az 1907. év június havával összehasonlítva 1908-ban 1,919-el kevesebb házasságkötés történt; a hat első hónap tekintve pedig 14,158-al kevesebb a házasságkötések száma, mint az 1907. év hat első hónapjában volt. A kötött 14,391 házasság közül 1,827, vagyis 12,70% volt vegyes, ezek közül azonban Horvát-Szlavonországon csak 36 esett, az ott kötött házasságoknak 3,08%-a. Keresztény-zsidó házasság 54 kötöttet e hónapban s ezek közül 24-ben a menyasszony, 30-ban pedig a vőlegény tartozott a zsidófelekezethez. Az anyaországban kötött 1,791 vegyes házasság közül 371 esetben (20,72%) történt meg egyezség a gyermekek vallása iránt, 150 esetben az apa, 221 esetben pedig az anya vallása javára. A legtöbb meg egyezés a róm. kath. és a ref. vallásnak kedvezett (185, illetve 98). Az 54 keresztény-zsidó házasság közül 8 esetben történt meg egyezés, 7 esetben a keresztény fél, 1 esetben pedig a zsidó fél vallásának javára. A népesedési mozgalmak közül a magyar szempontból oly szomorú jelentőségű ki- és visszavándorlási adatok már valamivel kedvezőbbek előző évinél. A Magyar birodalomból f. é. június folyamán 2084 egyén vándorolt ki, 1921 utlevéllel és 163 utlevél nélkül. E számból Horvát-Szlavonországon esett 303. A kivándoroltak közül 1,163 ment Amerikába, 384 tulnyomóan Erdélyből Romániába és 198 Németországba. A fengerentulra kivándoroltak közül 518-nak utlevele szolgált Fiuméra és 570-é más kikötőkre, azonban tényleg Fiumén át 630-an mentek ki. Az 1907. év június havához képest erősen csökkent a kivándorlás, amennyiben 1907. júniusában 11,035 volt a kivándorlók száma, a csökkentés e hónapban Magyarországon és a társországokban egyaránt igen jelentékeny volt.

Az összes kivándoroltaknak 27,0%-a, 546 egyén volt magyar anyanyelvű; 100-nál több magyar egy törvényhatóságtól sem vándorolt ki; a visszavándoroltak száma 4,232 volt, melyből Horvát-Szlavonországon 782 esett. Magyar anyanyelvű volt 1,139 egyén, 26,9%. Az 1907. évi január hó 1-én életbe léptetett bevándorlási statisztikai adatgyűjtés eredménye szerint 1908. év június havában a magyar birodalomban 1,488 egyén kapott lakhatási engedélyt; a folyó, vagy megelőző évben az országba beköltözött és június hó folyamán lakási bizonylatot kapott 966 egyén között volt 690 fi és 276 nő; közöttük tulnyomó volt az osztrák honos (696); vallás szerint részletezve pedig legtöbb volt a róm. kath. (674), azután következett a gör. kath. (151). A legtöbb lakhatási engedélyt Hunyad (195) vármegyében és általában a határszéli vármegyékben adták ki.

A Fertő-tó lecsapolása ellen. A Rábaszabályozó társulat a Rába folyó szabályozása érdekében a Fertőtől csatornát akar kiásni. A Fertő környékének érdekeltjei most mozgalmat indított aziránt, hogy gátat vessen a további pusztulásának. Ruszt és Sopron városok, ugyyszint a sopronmegyei községek értekezletet tartottak, mely egyhangulag tiltakozott a Fertőnek tervbe vett lecsapolása ellen és bizottságot küldött ki, mely az ebben a tárgyban a kormány és a törvényhozás elé terjesztendő emlékiratot fogja elkészíteni. Az emlékiratot nagyobb küldöttség fogja a kormány elé vinni. A küldöttség vezetésére fel fogják kérni gróf Batthyány Tivadart, aki mint surányi képviselő és Fertőmenti birtokos maga is az érdekelt közé tartozik, sőt néhány évvel ezelőtt ő maga is indított mozgalmat a Fertőnek már akkor tervbe vett lecsapolása ellen.

Havas tanulókat. Az O. M. G. F. által rendezett havasi tanulókat résztvevő 20 tagú társaság öt napra terjedt nagyérdemű kirándulásáról folyó hó 12-én érkezett vissza. A társaságot a beregmezei havasokon a hegyvidéki kirendeltség részéről dr. Marton Ödön miniszteri titkár és Fischer Ödön intéző kalauzolták. Megtekintette a társaság az alsó-vecerekzei állami tejjgazdasági iskola havasi telepeit, tanulmány tárgyává tette a havasi legelőket károsan és kedvezően befolyásoló körülményeket. Tanulmányozta a kirendeltségi gulyákat és a kistenyésztők ugynevezett bárczás-gulyáit, bejárta Plaji-Veliki-Hrabistyei stb. havasokat. A beregi havasok után a társaság a máramarosmezei havasi gazdálkodási viszonyokat tette tanulmány tárgyává, ahol a havasi berendezéseket a máramarosi erdőgazgatóság tagjainak élén Tomcsányi Gusztáv királyi erdőgazgató mutatta be a társaságnak. A kirándulókat, akik között több országgyűlési képviselő és előkelő gazda volt, J. esz. sz. Pál, az O. M. G. E. ügyvezető-titkára vezette.

Az aradi vashidak. Két éve húzódik már az aradi vashidak építésének ügye. A város által kitűzött árlejtés eredményét a belügyminiszterium tudvalevőleg nem hagyta jóvá s új tervek készítésére és árlejtés hirdetésére utasította az aradiakat. Most a miniszteriumban jóváhagyták Arad város törvényhatóságának ama határozatát, hogy a körtöltés építésének és az ehhez szükséges telkek kisajátításának költségeit is a vashidak építésére fölvetett kölcsönből fedezzék. A belügyminiszter most már nem gördit akadályt az elé, hogy az aradiak megépíthessék a vashidakat.

Az orosházai iparkiallítás. Thék Endre nagyiparos kezdeményezésére az orosházai ipartestület nagyobb arányú tanonc-, segédmunka- és ipari gépkiallítást rendez az ősz folyamán. A kiállításon be fogják mutatni az orosházai iparos tanonciskola tanulmányi eredményét, a rajzoktatás módját és irányát, a műhelyi képzés és a műhelyi nevelés eredményét; az iparosifjak képzésének módszereit és végül azokat az ipari gépeket, amelyek a kisiparos munkakörének átalakulását vannak hivatva elősegíteni.

Kézügyességi tanfolyam a tanítók számára. Decsken augusztus 23-án nyílik meg az önálló gazdasági iskolák tanítói számára rendezett négyhetes tanfolyam. A négyhetes oktatás kiterjed ezen a tanfolyamon a számfonásra, seprükötésre, sodronyfonásra, raffiafonásra és a különböző famunkákra, e mellett a tanfolyam hallgatói gazdasági és szociális irányzatú oktatásban is részesülnek. Darányi földművelésügyi miniszter egyetértésben Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszterrel, azzal a céllal rendezte ezt az immár második tanfolyamot, hogy az ott szerzett kézügyességi készségeket, tanulmányt növendékeik számára értékesítsék s azokat már az iskolai oktatás folyamán a házi iparban alkalmazzák. A két miniszter kijelölése alapján egy tanfolyamon husz tanuló vesz részt.

Vetőmagtisztító-raktár Szatmárott. A Szatmármegyei Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet égisze alatt Poszvek Nándor volt gazdasági egyesületi titkár, a szövetkezet igazgatója czélszerű és főként a kisgazdáknak hasznos intézményt léptetett életbe. Minden külső hozzájárulás nélkül, tisztán társadalmi alapon most rendezett be teljesen modern rostákkal és egyéb felszerelésekkel állandó raktárt, melyben csekély díjért a gazdák vetőmagjait tisztítják, trierözik, heremagvakat arankamentesítenek, sőt kívánatra államilag ólomzáróztatják is. A tisztított készletek raktározása esetén előleget is kieszközölnék s így a gazdáknak módot nyútanak a kedvező áralakítások kivására, ami főleg heremagvaknál nagy jelentőségű.

Az osztályosjáték mai húzásán a következő nyeményeket sorsolták ki:
40.000 koronát nyert: 115154.
25.000 koronát nyert: 26404.
20.000 koronát nyert: 35569.
10.000 koronát nyertek: 68641 72800.
2000 koronát nyertek: 27351 49251 110911 118749.
1000 koronát nyertek: 11937 23037 27719 35745 78860 81664.
500 koronát nyertek: 572 2360 4108 7751 9605 10669 14360 14508 15800 16697 17126 20638 20546

21617 21195 21056 23570 24163 26972 26834 33914 36135 37963 41108 44110 44780 47483 48289 50192 59929 62208 70130 71684 72478 75736 81996 85698 89829 91831 91657 96764 102699 105165 108527 108663 109393 110568 114877 115284 115154 117670 119820 119510 121767 121278 122991.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek. Benkő sorsjegye Bankó! E mottó minden osztály-huzáson fényesen beválik. Számítalan főnyereményen kívül, mit a Benkő Bank (Budapest, Andrássy-ut 60.) t. vevőinek már kifizetett, ma ismét a 40.000 koronás főnyereményt fizette ki szerencsés vevőinek és pedig a 115154-es számú sorsjegyre.

Beregszászi Fillerbank Részvénytársaság czég alatt 200.000 korona 2000 darab 100 korona n. é. részvényre oszló alaptőkével új pénzintézet van alakulóban Beregszászon, mely a Beregszászi Fillerbank mint Szövetkezet összes aktívait és passzívait átveszi. A kibocsátandó 2000 részvényből 1500 darab már elhelyezést nyert, 500 darab jegyzésére pedig részvényalírási felhívás bocsátatott ki.

Vác—budapest—gödöllői helyiérdekű villamos vasut. A hivatalos lap mai száma Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter engedélyokiratát közli a vác—budapest—gödöllői villamos üzemre berendezett helyiérdekű vasutra vonatkozólag, melyet a m. kir. miniszterium az 1908. XXXIV. t.-cz. alapján engedélyezett.

Olcsóbb lesz a vas? Már több ízben volt szó arról, hogy a német vasművek, de különösen a rajna-westfáliai vasgyárak termelésük egy részét, melyet a német piacokon a gazdasági konjunkturák ellanyulása következtében nem tudnak elhelyezni, Ausztriában és Magyarországon törekednek eladni. Különösen Magyarországon jár eredményesen a német vasműveknek ezen fáradozása, mert a magyar vasművek a jelentékeny beruházási munkálatok miatt nem tudják kellő időre szállítani a megrendeléseket, úgy hogy a késedelem nélküli szállításokhoz külföldi vasat vásárolnak. Daczára annak, hogy a német vasművek ez idő szerint majdnem veszteséggel adják el a behozott vasat a folyton növekvő vasimport következtében, valószínűleg már a közel jövőben foglalkozni fog a vaskattel a vasárak leszállításával. Az árleszállítást elsősorban a rudvasnál fogják alkalmazni és pedig egyelőre egy koronával fogják annak árát mérsékelni.

A vasárnapi munkaszünetről szóló törvény ellen. Megírtuk már, hogy a kereskedők és a kereskedelmi alkalmazottak országos mozgolódnak. Most a Magyar Fűszerkereskedők Országos Egyesületének Rákóczi-uti helyiségében a budapesti élelmezési kereskedő egyesületek tiltakozó értekezletet tartottak ez ügyben, amelyen a következő határozatot hozták: Az Első Budapesti Kis- és Középkereskedők Társulata, valamint a Magyar Fűszerkereskedők Országos Egyesülete augusztus hó 11-én tartott közös értekezletén tárgyalás alá vevén a kereskedelemügyi kormány által kibocsátott vasárnapi munkaszüneti törvénytervezetét; legnagyobb megütközéssel konstátálja, hogy annak 18—20. §-ai, melyek a vasárnap délelőtti munkáért egy fél, illetőleg egy egész napi munkaszünetet rendelnek el, egyenesen léteérékben sujtják az amugy is erősen megterhelt s agyonnyargatott kereskedelmet. Ez okból a közös értekezlet felhívja a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarát, hogy az ország területén levő kamarákat, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesületet, hogy vidéki körzetei útján az egész ország kereskedőit hívják fel, hogy ezzel a kereskedőket léteérékben megtámadó javaslattal szemben, már most foglaljanak állást s tiltakozásukat juttassák a kormány elé.

Csorbató és Tátralomnicz állami kézben. Annak idején az Egyetértés elsősül adott hírt arról, hogy a Csorbató és Tátralomniczot az állam ismét saját üzemébe veszi át. Most megerősítik ezt a hírt és a legújabb események is. A nemzetközi hálókocsitársaság ugyanis a magyar államtól 1903. évben a Szentiványi Csorbató és Tátralomnicz nyaralótelepeket bérbe vette és ezek kezelésére a „Magyarországi Fürdő- és Szállóvállalat Részvénytársaság”-ot alapította. Az állammal kötött szerződés értelmében Csorbatón és Tátralomniczon egy-egy nagy szállót épített; szintugy utóbbi helyen a szépesi bank tulajdonát képezett Tátraszálló és Bethlenházát megvásárolta, mindezen szállókat teljes kényelemmel, modern módon berendezte s mintegy 2 milliót befektetett.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-léle
Használatra valódi áldás gyomorbajosok-
nak és székzavarulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elroptott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 80 fillér.

tett. A társ-
jutott felszi-
eladja. Az
eredményez-
„Magyarors-
társaság”-
ben biztosít-
lemondott.
lomniczi Ho-
teljesen ingy-
A Tátraszál-
vette át a fé-
saság azelőt-
mitván az id-
nézve pedig
beszerzési é-
a társaság k-
az érték 50
képest a Tátr-
és Tátralom-
kezelésébe m-
velő közöns-
azt, hogy az
rettenetes dr-
gok számára
telepet.

A postai
réküzletben
K 21 f. 47,8
89 f s így a v-
ladta tul a v-
mánya ez üz-
K 47 f. A be-
dott s össze-
és clearing-ü-
271,769,894 K
gett 273,511,03
tetek összege
1,741,144
1908. július h-
számítalajdon-
kir. postataka-
üzletágban, i-
betétfeladéka
Az értékpapí-
4245 járadékké-
K névértékű d-

A Magyar
Iga

BU

A n. é. k. 5

Koronah

Magyar

óriási választék
sab egyszerű m-
u, m. palis-
madárjavor-
árban jótáll-
közö

Varga

Magya

IV., Koronah

Titko

blato és lelki

Dr.

egyete-
Igen rövid idő al-
bevon vagy idős
bajt, lelkelyek,
Budapest, 19

Rendel d.

Videkiakat levél-
te stógyazartól

tett. A társulat vezetésében utóbbi időben azon irány jutott felszínre, hogy a számos helyen épített szállóit eladja. Az ez irányban megindított tárgyalások azt eredményezték, hogy a társulat az általa alapított „Magyarországi Fürdő- és Szállóvállalat Részvénytársaság”-ot feloszlatta és a haszonbérleti szerződésben biztosított összes jogairól a magyar állam javára lemondott. A kötött megállapodás szerint a társulatomniczi Hotel Palace, valamint a csorbatói szálló is teljesen ingyen mennek át a magyar állam birtokába. A Tátraszálló és Bethlenháza szállókat azon árban vette át a földmivélségi kormánynak, amint azt a társaság azelőtt az eredeti tulajdonosoktól vette, leszámítván az időközi értékesítést. A felszerelésekre nézve pedig az a megállapodás jött létre, hogy azok beszerzési értékük alapulvétele mellett, — amint az a társaság könyveiből, illetve mérlegéből kitűnik — az érték 50 százalékát fizeti meg az állam. Ehhez képest a Tátrának ezen kiváló két pontja: a Csorbató és Tátralomnicz a jelen idény végén ismét az állam kezelésébe megy át. Ezt a hírt az ország Tátrát kedvelő közönsége örömmel hallja, mert remélni lehet azt, hogy az állami kezeléssel megszűnik majd az a rettenetes drágaság, amely jóformán csak a gazdagok számára tette hozzáférhetővé e gyönyörű fürdőtelepet.

A postatakarékpénztár július havában. A takarékpénztárban 109.420 tételben elhelyeztetett 6.144.097 K 21 f. 47.815 tételben visszafizetett 4.670.713 K 89 f. s így a betétek összege 1.473.383 K 32 f. haladta túl a visszafizetések összegét. A betétek állománya ez üzletágban 1908. július hó végén 89.973.582 K 47 f. A betevők száma e hónapban 5938-al gyarapodott s összes számuk e hó végén 673.456. A cheque-és clearing-üzletben 895.213 tételben elhelyeztetett 271.769.894 K 95 f. és 167.454 tételben visszafizetett 273.511.039 K 33 f. ennél fogva a betétek összegét 1.741.144 K 38 fillérrel haladta túl a visszafizetések összege. A betétek állománya ez üzletágban 1908. július hó végén 56.873.173 K 62 f. A cheque-számlatulajdonosok száma e hó végén 16.979. A m. kir. postatakarékpénztár havi összfordalma a két üzletágban 1.219.902 tétel s 556.095.745 K 38 f. teljes betétálladéka pedig a hó végén 146.846.756 K 09 f. Az értékpapírüzletben július hó végéig kiállított 4245 járadékönnyvecske, melyekre összesen 15.663.824 K névértékű értékpapír van az intézettel elhelyezve.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAD.

BUTOR

Kiállítás.

A n. é. közönség érdekében áll, hogy a

Koronaherczeg-utca 2. sz. alatt

levő

Magyar Butoripar Társaság

örösi választéku raktárát megtekintse, hol a legdivatosabb egyszerű minőségűtől a legfinomabb izlésű butorokáig, m. palisander, mahagoni, cseresznye, madárjavor stb. divatos fából barmulatos olcsó árban jótállás mellett árusítunk miről a n. é. vevő közönség meggyőződést szerezhet.

Varga Mihály és Társai

Magyar Butoripar Társaság.

IV., Koronaherczeg-utca 2. sz. Kigyó-tér sarok

Titkos betegségek

biztos és leküszöbölés meggyógyítására óriási tapasztalatok folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvostudós specialista.

Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a nemi szervek, bevezény vagy idült hurutját, viselési nehézségeket, hólyagbaj, fekélyeket, syphilist, ideg- és hárgeszinczajt és barnályos betegségeket.

Budapest, 10., Karoly-körút 10. I. emelet.

Rendel. d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Videkiéket levél útján is biztos eredménnyel gyógyíthatunk, a gyógyászattal is gondoskodunk. — Nőknek külön varóterem, külön kijárattal.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, augusztus 12.

A tengerentúli tőzsdékről ma reggelre háromnegyed centtel magasabb jegyzések érkeztek, ennek dacára azonban a határidőpiacon csendesen és a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg a mai üzlet. Eleinte jó ideig igen csekély forgalom mellett egyazon a színvonalon mozogtak a jegyzések, később azonban valamivel jobb vételkedv kezdett mutatkozni, mire aztán kissé élénkült a forgalom és barátságosabb hangulat mellett az árfolyamok is javultak kevésbé.

A készáru piacon ma a kínálat mérsékelt volt, ellenben a malnok kereslete jobb volt és mert azon törekvésük, hogy olcsóbban vásároljanak, nem sikerült, az irányzat tartott; elkelt 60.000 mm. egyenlegként 5 fillérrel drágább áron. Rózsa változatlan, zab és tengeri ugyancsak.

A készáru piacznak elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 81 kg. 23.20 korona, 500 mm. 80 kg. 23.40 korona, 100 mm. 80 kg. 23.20 korona, 500 mm. 80 kg. 23.50 korona, 100 mm. 80 kg. 23.20 korona, 600 mm. 80 kg. 23.30 korona, 200 mm. 80 kg. 23.40 korona, 400 mm. 80 kg. 23.40 korona, 700 mm. 80 kg. 23.15 korona, 400 mm. 80 kg. 23.15 korona, 100 mm. 80 kg. 23.— korona, 500 mm. 7.95 kg. 23.05 korona, felső, 300 mm. 79 kg. 22.80 korona, felső, 500 mm. 79 kg. 23.10 korona, 200 mm. 79 kg. 23.— korona, felső, 430 mm. 78.3 kg. 22.60 korona, 550 mm. 78.2 kg. 22.60 korona, 1500 mm. 78 kg. 23.10 korona, 2000 mm. 80 kg. 23.10 korona, 960 mm. 78 kg. 22.60 korona, 200 mm. 76 kg. 22.20 korona, 100 mm. 76 kg. 22.35 korona.

Pestvidéki: 500 mm. 80 kg. 23.30 korona, 150 mm. 79 kg. 23.15 korona, 400 mm. 78.5 kg. 22.70 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.70 korona, 150 mm. 78 kg. 23.50 korona.

Bánsági: 4000 mm. 79 kg. 23.30 korona, szept. száll., 5000 mm. 79 kg. 23.20 korona, szept. száll., 400 mm. 79 kg. 23.10 korona, 1000 mm. 78.5 kg. 22.85 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.70 korona, kocsiról, 200 mm. 78.5 kg. 22.80 korona, 1000 mm. 78 kg. 22.80 korona.

Budai: 600 mm. 76 kg. 22.— korona, kpí.

T.-Becei: 2700 mm. 79.8 kg. 23.30 korona, 4000 mm. 79.8 kg. 23.30 korona.

Bácskai: 300 mm. 79 kg. 22.95 korona, 2000 mm. 78 kg. 22.70 korona, 300 mm. 78 kg. 22.75 korona, 2200 mm. 78 kg. 22.85 korona.

Rózsa: 200 mm. 18.40 korona, 100 mm. 18.40 korona, 300 mm. 18.40 korona, 200 mm. 18.35 korona, 300 mm. 18.35 korona, 200 mm. 18.30 korona, 100 mm. 18.20 korona, mind kpí. pp.

Tengeri: 100 mm. 15.70 korona, kpí. kocsira.

Árpa: 100 mm. 15.40 korona, 100 mm. 15.30 korona, 200 mm. 15.20 korona, 300 mm. 15.20 korona, 100 mm. 15.20 korona, 300 mm. 15.05 korona, mind kpí.

Zab: 100 mm. 16.85 korona, 100 mm. 16.80 korona, 100 mm. 16.60 korona, 200 mm. 16.40 korona, mind kpí.

Az árak 100 kg.-kint Koronákban értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	22.55—22.85
"	76	—	80	22.65—23.05
"	77	22.35—22.65	81	22.75—23.15
"	78	22.45—22.75	82	—
Fejérmegyét uj	75	—	79	22.85—22.65
"	76	—	80	22.55—22.95
"	77	22.15—22.45	81	—
"	78	22.25—22.55	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	22.25—22.55
"	75	—	79	22.35—22.65
"	76	—	80	22.55—22.95
"	77	22.15—22.45	81	—
Bánsági uj	74	—	78	22.45—22.75
"	75	—	79	22.55—22.85
"	76	—	80	22.65—23.05
"	77	22.35—22.65	81	22.75—23.15
Bácskai v	74	—	78	22.35—22.75
"	75	—	79	22.45—22.85
"	76	—	80	22.55—23.05
"	77	22.25—22.65	81	—
Rózsa I.-rendű uj	—	—	—	18.70—18.80
" középminőségű uj	—	—	—	18.50—18.60
Árpa takarmány I.-rendű	—	—	—	15.40—15.70
" II.-rendű	—	—	—	15.—15.40
Zab I.-rendű	—	—	—	16.60—16.70
" II.-rendű	—	—	—	16.20—16.50
Tengeri belföldi uj	—	—	—	15.60—15.75

A határidőpiacon köttetett:

Délélőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza 1908. októberre 11.10, 11.09, 11.16.
 Buza 1909. áprilisra 11.48, 11.47, 11.45.
 Rózsa 1908. októberre 9.20, 9.19, 9.24.
 Zab 1908. októberre 8.14, 8.15.
 Tengeri augusztusra 7.67, 7.70.
 Tengeri 1909 májusra 7.12, 7.11, 7.20.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1908. októberi buza	11.17—11.18
1909. áprilisi buza	11.53—11.54
1908. októberi rózsa	9.26—9.27
1908. októberi zab	8.18—8.19
1908. júliusi tengeri	7.69—7.80
1909. májusi tengeri	7.18—7.19

Budapesti gabonaforgalom.

1908. augusztus 10-től augusztus 11-ig.

Érkezett: Elszállított:

Buza	40149	3005
Rózsa	2732	—
Árpa	2338	—
Zab	787	—
Tengeri	4402	126
Liszt	111	11535
Korpa	—	4169

Ertéktőzsde.

A külföldi tőzsdékről ma reggelre beérkezett tudósítások és jegyzések nem nyújtottak ösztönzést, így tehát csendesen és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyílt meg az előtőzsde. A forgalom folyamán nyugodt maradt a hangulat, az árfolyamok pedig mérsékelt ingadoztak. A déli tőzsdén — mivel Berlinből olcsóbb jegyzések érkeztek — tartózkodó volt a spekuláció és az értékek árfolyamai csekély ingadozások után nyugodt irányzattal zártak. Az általános forgalom korlátozott maradt. Ma volt a medio prolongáció a tőzsdén, mely gyors és sima lebonyolítással nyert elintézt. A tőzsdei forgalom azonban ma már nem volt oly élénk, mint a megelőző két napon, minek következtében a vezető értékek árfolyamai némileg visszaestek. A külföldi tőzsdékről sem jött olyan jelentős, mely kedvező befolyást gyakorolt volna a forgalom kialakulására. A helyi piac meglehetősen forgalom nélkül zárult. Kötés fordult elő a Hazai és a Szanatorium-sorsjegyekben.

Az Osztrák hitel 632.50-ről 631.75-re gyöngült, aztán 632.25-re javult, a Magyar hitel 746-ról 747-re emelkedett, Államvasutban nem volt forgalom; mérteges jegyzése 693.25 korona.

Forgalomba került továbbá: Leszámlolóbank 472 kor., Jelzálog 431.25—431.50 kor., Rima 557.50—557.75 kor., Közuti 536.75 kor., Hazai bank 277.50—279 kor., Szanatorium sorsjegy 7.40—7.50 kor., Felsen és Guillaume 895—900 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyengült.
 Köttetett: Osztrák hitelrészvény 632.50—631.75 Magyar hitelrészvény 746.50—746.—, Osztrák magyar államvasut 693.75—, Déli vasut —, Magyar leszámloló-bank 472.—, Jelzálogbank 431.75—, Hazai bank 277.50.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde tartott.
 Köttetett: Osztrák hitelrészvény 632.——632.25, Magyar hitelrészvény 745.—747.25, Osztrák magyar államvasut —, Déli vasut —, Jelzálogbank 431.25—432.—, Közuti vaspálya 536.50—537.—, Hazai sorsjegy 100.—, Felsen és Guillaume 895.—900.—, Erzsébet kir. szanatórium sorsjegy 7.45—7.50.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. augusztus hó végére 20—22 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde szilárd. Köttetett: Osztrák hitelrészvény. 633.—633.25 koronán.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, augusztus 12. (Saját tudósítónk jelentése.) Az északamerikai piacok könnyebb javulást jelentettek, a nyugateurópai tőzsdék ellenben bágyadtabb magatartást követtek. Az itteni piacon az eladók nem voltak hajlandók árengedményekre s így a konzum továbbra is teljesen tétlen maradt, az üzlettelenség még inkább kiélestedt, forgalom majdnem egyáltalán nem volt s az árak változatlanok. Csak árpában fordult elő némi kötés.

Jegyzetelt buza: új tiszavidéki 11.95 - 12.40 korona, marosi 11.70 - 12.10 kor., bánáti 11.70 - 12.15 korona, tótfelvidéki 11.50 - 11.95 korona, csepeli 11.55 - 11.95 korona, új déli vasúti 11.55 - 11.95, marchfeldi 11.55 - 11.90 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 9.70 - 9.95 korona, csepeli 9.65 - 9.90 kor., pestmegyei 9.70 - 9.95 déli vasúti 9.65 - 9.90 korona, különféle magyar 9.65 - 9.90 kor., osztrák 9.60 - 9.85 korona.

Arpa: morvaországi 9.40 - 10.75 kor., marchfeldi 9. - 9.90 kor., bécsvidéki 9. - 10. - kor., tótfelvidéki 8.30 - 10.40 kor., csepeli - kor., győri - kor., déli vasúti 8.50 - 10. - kor., tiszavidéki 7.60 - 9.40 kor., északmagyarországi 8. - 10. - korona.

Magyar tengeri: régi 8.20 - 8.45, új - kor., korona, cinquantin 8.70 - 9. - , új - kor.

Magyar zab: selejtes - kor., közepes 8.45 - 8.95 korona, elsőrendű - kor., válogatott 8.95 - 9.25 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai - korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, augusztus 11. A tegnapi élénkség után a mai előtözsden bizonyos lanyhaság vett erőt, amit főképen az idézett elő, hogy a külföldi tőzsdékről gyengébb árfolyamot jelentettek. Hitel- és bankrészvények a legutóbbi napokban elért áremelkedésüket nem tudták teljesen föntartani és árfolyamuk kissé csökkent. Korlátértékekben is gyenge volt a forgalom. Török sorsjegyek kissé hanyatlottak. A déli tőzsde nyugodtan indult. Később az árfolyamok csendes forgalomnál színvonalukat megtartották. Berlinből valamivel gyengébb irányzatot jelentettek.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 632.25. Magyar hitel. 744.55, Länderbank 439.50, Államvasut 693. - , Elbavölgyi vasut - , Déli vasut 114.50 - , Alpesi bányatársulat 671.50, Rimamurányi 556.50 Májusi járadék 96.30, Magyar koronajár. 92.90 Orosz érték - , Török sorsjegy 183.25, Német márka 117.42.

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 632.25, Magyar hitel 745. - , Länderbank 439.50, Unio-bank 545. - , Államvasut 693. - , Anglo-bank - , Bankverein - , Déli vasut 114.50, Gőzhajó - , Alpesi bányarészvény 671.25, Májusi járadék 96.30, Magyar koronajáradék 92.90, Török sorsjegy 183. - , Német márka 117.42, Elbavölgyi vasut - , Rimamurányi 556.50, Orosz járadék - , Keleti vasutak - , Skoda - , Magyar jelz. - , Kárpáti petroleum - .

Bécs, augusztus 12. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 96.25, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.85, 1860-as sorsjegy 150.90, Osztrák hitelsorsjegy 474. - , Angol osztrák bankrészvény 296.25, Bécsi Bankverein 526.50, Osztrák-magyar bank 1735. - , Déli vasut 113. - , Dunagőzhajózási társ. 1000. - , Dohány rész. 385. - , Cs. k. arany (vert) 11.36 Német bankv. 117.37 Osztr. Lloyd 401. - , 4.2 száz. ezüst. jár 96.50 - 99.30, Osztr. koronajáradék 96.45, 1864-es sorsjegy 260.50, Osztrák hitelintézeti részvény 631.50, Union-Bank 544.50, Osztrák Länderbank 438.75, Osztrák-magyar államvasut 693.15, Elbavölgyi vasut 451. - , Alpesi részvény 672. - , 20 frankos 19.07, Londoni váltóár 239.35, Lipótkohó 423. - , Töröksorsjegy 182.05, Szilárdabb.

Bécs, augusztus 12. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.90, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 142.15, Magyar hitelbank részvény 744. - , Magyar leszámítoló és váltó részvény 472. - , Rimamurányi 537.25, Magyar cukoripar - , Adria hajózási részvénytársaság - , Magyar koronajáradék 92.85, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. - , Magyar nyer.-k. sorsjegy 182.75, Kassa-Oderbergi vasut részvény - , Magyar jelzalogbank 430. - , Magyar keresk. bank 3315.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, augusztus 12. (Tőzsdejelentés.) A nyugati és newyorki tőzsdékről érkező kedvezőtlen jelentések hatása alatt megnyitáskor a forgalom gyengébb és a spekuláció várakozó álláspontra helyezkedett. Az árcsökkenések jelentéktelenek. Csak amerikaiak és Prinz Heinrich-vasut vesztek 1%-ot. Kohó- és bányáértékek 1/2%-ot. Járadékok közül 3%-os német birodalmi kölcsön tartott, oroszok, japánok és törökök gyengültek. Hajózási értékek nem sok érdeklődéssel találkoztak. A további folyamatban német luxemburgiakban eszközölt vásárlások, emelkedett newyorki árfolyamok és a magánleszá-

mitolási kamatláb újabb csökkenése megváltoztatta az irányzatot, ami különösen bank- és bányáértékeknek vált hasznára. A zárlat szilárd irányzatú. A készpénzpiac ipari értékei tulnyomólag szilárdak. Napipénz 3 1/2%, magánleszámitolási kamatláb 2 1/4%.

Zárlatok jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjáradék - , 4 százalékos osztrák aranyjáradék - , osztrák hitelrészvény 198.75, Déli vasut 21.75, orosz bankjegyek 214.75, 4 százalékos új orosz kölcsön 77.70, Disconto Commandit 175.70, Dinamit-truszt - , Harpeni 200. - , Unifikált török járadék 94. - , 4.2 százalékos ezüst-járadék - , 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.20, Magyar koronajáradék - , Osztrák-magyar államvasut - , Bécsi váltóár 85.15, Olasz járadék - , Alt. villamossági Edison 215. - , Gelsenkircheni 194.60, Laurakohó 211.50, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) aug. 12. 4-2 százalékos papírjáradék - , 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.15, Osztrák hitelintézeti részvény 198.25, Osztrák-magyar államvasut 148. - , Északnyugati vasut - , Bustiehradi vasut - , Londoni váltóár 203.87, Bécsi Bankverein 142.70, Villamos részvény 141. - , 3 százalékos magyar aranykölcsön 77. - , 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.45, Osztrák koronajáradék 96.30, Magyar koronajáradék 92.95, Osztrák-magyar bank 124.70, Déli vasut részvény 21.70, Elbavölgyi vasut - , Bécsi váltóár 85.15, Párisi váltóár 811.83, Union bankrészvény - , Alpesi bányarészvény - , Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) augusztus 12. 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.90, 1860. sorsjegy 153. - , Déli vasut 21.70, 4 százalékos aranyjáradék 98.30, Osztrák hitelrészvény 199.60, Osztrák-magyar államvasut - , Olasz járadék 104.20, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93. - , Szilárd.

London, augusztus 12. Angol consol 86 1/16.

Páris, aug. 12. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.27, Osztr. aranyjáradék 98.90, Magyar aranyjáradék 94.90, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 489.15, 4 százalékos Olasz járadék - , Déli vasut elsőbbségi kötv. 289. - , 5 százalékos marokkói járadék 513. - , 4 százalékos 1890. Román kölcsön 95.60, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 98.90, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 93.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.00, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 518. - , 4 száz. Szerb járadék 1907. - , 4 százalékos spanyol járadék 96. - , 4 százalékos unifikált török jár. 94.45, Török sorsjegy 174. - , Török dohányrészvénye - , Osztrák föld-hitelintézet - , Osztr. Länderbank - , Magyar jelzalogbank 457. - , Banque de Paris 1478, Banque Ottomane 687. - , Osztr. magyar államvasut 741, Déli vasut 119. - , Meridional vasut - , Keleti vasutak - , Waggon Lits - , Hartmann gépgyár 566. - , Rio Tinto 17.41, Sucrerie d'Égypte - , Tula 244. - , Thomson Houston - , Urikányi köszén 156, Chartered 20.50, De Beers 306. - , East Rand 108. - , Iagersfontein 610. - , Transvaal Consols - , Transvaal Land Company 56. - , Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó német piacokra (rövid) 123.25, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 92. - , Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 92. - , Csek Londonra 251.50, Magánkamatláb 1 1/16, Rentyhe.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, augusztus 12-én. (Hivatalos tudósítás), Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) - fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban) - fillér. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 130-131 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 131-132 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 135-137 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) - fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) - fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi augusztus 10. napján volt készlet 37584 drb., 1908. augusztus hó 11-én felhajtott 1394 darab, 1908. augusztus 11-én elszállított 313 darab, 1908 augusztus 12. napjára maradt készletben 38665 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: kellemesebb.

Sertéskonsumvásár.

Budapest. aug. 12. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 141 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Pótelhajtás - drb sertés, - drb süldő - malacz. Mai napi felhajtás 815 darab sertés, 13 darab süldő, - darab malacz, összesen 986 darab sertés, 13 darab süldő, - darab malacz. Eladott 875 darab sertés, 13 darab

süldő, - darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 111 drb sertés, - darab süldő, - drb malacz. Mai árak: Zsirterés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételsulyban 106 - 110 fillér, ételsulylevonással - fillér. II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig, 106 - fillér, ételsulylevonással - fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül - fillérig, ételsulylevonással 132-136 fillérig fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig - fillér, ételsulylevonással 134-138 fillérig, könnyű 220 kg-ig - fillér, ételsulylevonással 133-138 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül - fillér, könnyű 140-300 kgr-ig 124-130 fillérig, ételsulylevonással - fillérig. Belföldi süldő 94 - 108 fillérig, horvát süldő - fillér Malacz - fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

VIZÁLLAS.

Table with columns for 'm é t e r' and 'm é t e r' under 'aug. 11. aug. 12.' and 'aug. 11. aug. 12.'. Lists various locations and their corresponding values.

Kivonat a hivatalos lapból!

Augusztus 12.

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Waldmann Jakab zlatári adóhivatali ellenőrt pénztárnokká a glina, Csidi Ignác vukovári adóhivatali segédet ellenőrré a zlatári, Fabijancsics István vukovári adóhivatali adóhivatali segéddé a vukovári és Herczeg János varasdi adóhivatali gyakornokot ideiglenes minőségű adóhivatali segéddé a vukovári adóhivatalhoz, Gencsy Emil nagyszabenyi kataszteri irattárt kezelő irodatisztet ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és földadó-nyilvántartási biztossá, Lovassy József soproni lakos, volt kataszteri kezelő irodatisztet ideiglenes minőségű kataszteri irattárt kezelő irodatisztet, Vrbanaz Károly ogulini és Stankovics Márk mitroviczai adóhivatali segéddé, illetve jászka adóhivatalhoz adóhivatali segéddé, Dokmanovics Szvetozár goszpicsi és Adamics Károly susáki adóhivatali gyakornokokat pedig az ogulini, illetve mitroviczai adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adóhivatali segéddé, az országos kataszteri felmérésnél Szatke Ferenc m. kir. államnyomdai tisztet, továbbá Radó Imre okleveles mérnököt a IX. fizetési osztály 3. fokozatába való sorolással kataszteri mérnökségéddé ideiglenes minőségben, Lukács Gyula algyógyi járásbírói irattárt kezelő kataszteri irattárt kezelő irodatisztet a nagyenyedi pénzügyigazgatóság ideiglenes minőségben; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Kmetty Gyula okleveles tanítót a horgos-látó-hegyi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá; a földmívelésügyi miniszter a vezetése alatt álló minisztérium, valamint az alárendelt hatóságok és intézetek segédhivatali tisztjainak egyesített létszámába Kartali József igazolványos altisztet ideiglenes minőségű irodatisztetévé nevezte ki. Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Radó Simon székelyudvarhelyi állami főreáliskolai rendes tanárt, a temesvári állami főreáliskolához, Hajtman Etelka szászvárosi állami polgári iskolai rendes tanítónőt ugyanebben a minőségben a nagyváradi állami polgári iskolához helyezte át. Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter Alsófehér vármegyében a nagyenyedi anyakönyvi kerületbe Tóth Jenő városi számvevőt korlátozott hatáskörrel anyakönyvvezető-helyettesévé nevezte ki. Névmagyarosítások. A belügyminiszter Taucher József budapesti lakos Magyarra, kiskoru Klein Sándor, Béla és Jenő nyitrai lakosok Kisre és kiskoru Pupák László budapesti lakos családijának nevének Erdősire kért átváltoztatását megengedte. Pályázatok. A nagyszalontai és técsői adóhivataloknál dijas gyakornoki állásra 2 hét és a kapuvári adóhivatalnál irnoki állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

EGYETÉRTÉS politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató: FAJOR MÁTYÁS

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön 1908, augusztus 13-án.

Király színház

100 év múlva

Enekes: Lánzos, látványos tréfa 8 felvonásban, 9 képben, írta Martos Ferencz. Zenéjét össze állította Marthon Géza. N. Zajthy István Németh Baczur Gaszton Pariz Tóti Ihea Szilágyi I. Péter, hoteltulajdonos állatkerti igazg. Boross Franco, Major, művész, szerkesztő Szirmai Pavlicsek, Priblesk, Samu, szociálos Rátka László R. Sasa Felekesi polgármester, Dörögli Kék, Huszárkapitány Raskó Kezdeté 8 órákor

Műsor. Péntek: 100 év múlva Szombat: 100 év múlva Vasárnap: 100 év múlva

Magyar színház

Zárva

Városligeti Nyári Színház

Berliá panamája.

Enekes bohózat 8 felvonásban, írta Feld Mátys, néjét szerette Barna I. Kezdeté fél 8 órákor

Fővárosi nyári színház

A kék egér.

Bohózat 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 órákor

Műsor.

Péntek: Csékkirály Szombat: d. u. Lili Este: Fuzsitus kisasszony Vasárnap d. u. Szép Helena. Este: Fuzsitus kisasszony

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Szombaton, augusztus 15-én

Nagy megnyitó - előadás! Változatos új műsor. Elsőrendű attrakciók Kezdeté 8 órákor Jeggelővétel: péntektől, 14-éktől kezdődőleg d. e. 10-11-ig és d. u. 3-6 óráig.

BEKETOW CIRKUSZ Városliget

Ma este 8 órákor

Nagy Fényes Előadás

"Nino" a világ legerősebb embere. Nino 2 autómobil emel fel egyszerre a benne ülőkkel együtt. Az autómobilok súlya 1800 kg. Verona csoport a jelenkor legkiválóbb kerék pártművészei b. hölgy 1 férfi és az egész nagy műsor.

DELI étterem és kávéház

A Dunaparti korzón, Wurm-u. sarkán Ma és minden nap délután 4/5-7/7-ig és este 7/9-től kezdve az európai hírh

CISKOVSKY

quartette hangversenyek, fényes változatos műsor. Éldog és meleg ételek. Rendes polgári árak.

AMERIKAI PARK

Telefon 4-49. UJ-ÖSBUDAVARA Igazgató: Friedmann A.

Nyitva délután 6 orától reggel 4 óráig. A táborból visszatért honvédeknek monstre vonás hangversenye haria-kisercettel Baohó karmester személyes vezetése mellett. Ma, augusztus 12-én a kolozsvári augusztusi új műsor:

a csodák műsora

a Varietében (kezdeté 8/10-kor) Persina 100 állattal.

10 Tau-Kvai 10 8 Collin-Clairons 8 a kínai művészek és 11 szenzáció.

Tüneményes műsor a Tabarin Moulin Rougeben. Kezdeté 12 órákor. 25 új szenzáció szám.

Az előadásokat kedvezőtlen időben is megtartják. Előleges jelenlét: szombaton, augusztus 15-én nagy japán - kínai ünnepély.

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ

Tennis-pálya-késsítő s 181-szerelő. Versenyjátékokok egyedül rakelljavítója. MACHER REZSÓ sportüzlete Budapest, IV., Koronaherege utca 3. szám (Az udvarban)

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszesz-t. Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főszékfűdés hely Gara Géza és Tsa drogéria Bpest, VIII., József-körút 7b. Lessék árjegyzőket kérek.

Freureisz István éttermei

VIII., József-körút 56 sz.

A szép terrazon kívül megnyitott a kellemes udvari kert-belviség is. A kapunál külön bejárat. Kiváló ételek és italok. müncheni és udvari sör. Fővelmas kiszolgálás.

Az újpesti hajóállomási vendéglőben naponta éjszhalból a közönség előtt szabad-tűzön főzött

HALÁSZLÉ

Dunai terrasz. Gyönyörű kilátás. Katona-hangverseny.

IFJ. SCHULLER FERENCZ

nagyvendéglő VI. kerület, Andrássy - ut 39. szám. A szalmaösvygek legkedveltebb étterme. Kéréselt árak! Kiváló kiszolgálás

PÁLMALIGET" NAGYVENDÉGLŐ

ARÉNA-UT 74. SZÁM. Esténként BANDA MARCOZI és FIAI zenekarának hangversenye. — Előkelő családok találkozó helye. — Elsőrendű konyha, kiváló mőnes-gyorkok és különleges borok. — Számos látogatást kér tisztelettel. —

EKAMP GYULA a bikszádi fürdő étterem volt bérője.

Czimbalom kedvelők

Mielőtt bárhol czimbalmot vásárolnának, kérgyének árjegyzőket a czimbalomkészítés elismert első szakértőjétől, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadszalmott czimbalmokat készíti. Czimbalmok már 25 főtől kezdve kaphatók, ugyanint az összes hangszerek a legjobb minőségben. Számos kiállításán elsőrendű kintű és és elismerés a legjobb és szakszerű munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület Erzsébet-körút 42. szám

Butor

kézpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivittől a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 60 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

Ne tévovázzék, ha fáj a feje,

hanem használjon azonnal

BERETVAS-PASTILLÁT

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. Ára 1-20. Kapható minden Orvosok által ajánlva. Ára 1-20. Kapható minden drogériában. — Készíti:

Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.

3 doboznál ingyen postaszállítás.

BOKOR ARMIN és Dr. SINGER LEÓ

FIU INTERNÁTUSA

Megnyitlik az 1908/909. tanévre szeptember 1-én. A főváros legegészségesebb helyén. Tágas szellős lakbelyiségek. — Modern berendezés. Kiváló ellátás (szigoruan rituális élelmezéssel). — Vallásérköcsös nevelés. Egyéni oktatás szaktanárok vezetésével. Nyelvkurzusok, zene és torna. — Üdülő otthobban jelentkerni lehet július 15-ig.

Budapest, VII., Lövdöde-tér 2. szám. Kivánatra prospektust küld az igazgatólag.

Tévedés

kikerülése végott vásároljon óvszer-különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál

HATSOHEK N.

Csakis: Budapest, Károly-körút 6. ARJEGYZÉK TITOKTARTASSAL INGYEN.

Országos Magyar Tanügyi Iroda

Alapított 1904.

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 42. sz.

Vidéki szülőknak Budapestben iskolába (elemi, közép, egyetem) járó gyermekeik (fiú és leány) előkelő családoknál ellátásra elhelyezi, e célból a szülők az iró-dában levő több ezer budapesti előkelő családnak aján-latai közül telegest azonnal válogathatnak. Elvállalja tanulónak Budapest összes tanintézetébe. Elvállalja tanulót Nevelőt, instruktort, síáni és elhelyez. Szülőket a tanuló émeneléről magviseletéről havonként érte-vizli. Beszeres (új és használt) tankönyveket. An-szerket, bõlti árjegyzék szerint dímentesen. Felvilágo-sítást ad Európa összes iskoláiról. — Utbaigazítást ad magántanulóknak. Kérjen prospektust!

Ellátásra való elhelyezés ezéljából — előjegyzést már most elfogad —

Magyar kir. államvasutak Üzletvezetősége Kolozsvárt.

26633 szám. 1908.

Versenyárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzleti vezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Nagyvárád állomásán létesítendő 500 m³ és a víztartányu Inceze-féle víztorony előállítására céljából szükséges összes munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta, az esetleg elrendelendő munkák egységárjegyzéke és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályánál (Boockay-tér 4. sz. II. em. 52. ajtó szám.) valamint a a nagyváradi osztálymérnökségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlattételhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszereshetők. Az ajánlatot, valamint a hozzátartozó mellékleteket szabályszerű okmánybéllyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemzése mellett alá kell írni és az ajánlott a mellékleteivel pecséttel ellátott fonallal kell összefűzni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbbben 1908. évi augusztus hó 28-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül vagy posta útján beküldeni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni:

Ajánlat a 26636/908. II. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt munkálatra.

Ajánlattevő köteles bánatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 50%-át kézpénzben vagy biztosíték-képes értékpapirokban hivatkozással a jelen hirdetés számára legkésőbbben az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1908. évi augusztus hó 27-én délután 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (Boockay-tér 4. sz. földszint letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirokat a budapesti ára és értékűzsdén legutóbb jegyzeti, de a névértékét meg nem haladó árfolyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt sértetlen borítékba elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni. Bánatpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előirt módon tesznek, vagy amelyből valamely melléklet hiányzik, nem veszünk figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1908. évi augusztus hó 28-án déli 12 órákor fogjuk felbontani, a mikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik je'len lehetnek.

Az ajánlatok felett 1908. évi szeptember hó 30-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen idő-pontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Az ajánlattevőnek, vagy megbízottjának ipari képesítésére és a cég bejegyzésére vonatkozó adatok az ajánlatokban feltüntetendők és igazolandók.

Azon ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ezideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket megbizhatósgukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alulírott üzletvezetőség fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választásson.

Kolozsvár, 1908 évi augusztus hóban.

Az Üzletvezetőség.

(Utányomást nem díjazunk.)

Csütörtök 1902. 19 KALL BU (Bó Telj) könyv GO Ezen mot ködnek a Kozma J. Tóth Péter G. Biró J. Olasó A Rendkívül Budapest, Az Első közi, hogy ke 18-án azaz s kirándulás ha maros között Indulás Bpest- » Batt » O-Buda Erkezés Váczt » Nagy Ind. vissza Nag » Vác Erkezés Bpest » Ba » Pe Ezen járatok Budapestől-V Vácraól Nagy Négy és natisztek és áron, katonák kir. állom s vány alapján hatnak. Azonk kinttel ölcso Budapestől N Vácraól Nagy Fenti járat jemmell ellátott zönség eső elő polgári árakkal Visegrád között Nagymaroson Ha e járatokat erről a társulat Budapest, 19 KWIZD Diätetikus sz Árak: 1 dobo 50 év óta has telenség és r tej j Pöröktár: t Budapest, VI. VI. ke Ariegyz PO Bpest

1902. 1903. 1904. évben 10 első díjat kifizetve.

KALLAI LAJOS motorgyára

BUDAPEST, VI., Gyár-utca 22. szám.
(Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)

Teljes jótállás kitűnő esőplésért!

KALLAI LAJOS-féle minden villamos benzinko mobil esőplészetek melyek gépészek nélkül bármely könnyen üzemben tarthatók, legjobban ajánlatosak.

GOZGÉPEK BECSERLÉSTETNEK.

Ezen motorok több 100 példányban kifizetés mellett az ország minden részében. Többek között: Kozma József Kádárkut, Somogy megye. Tóth Péter bagyi földbírók, Csantavár, B. H. m. G. Bíró József földbírók, Csongrád, Pest megye. Olcsó árak részlete. **Arjegyzzék ingyen.**

Most jelent meg! Most jelent meg!

VELENCE

Kalauz magyarok számára
Képekkel és Veleno szines térképével

Ára I korona. Ára I korona.

Singer és Wolfner kiadása, Bpest, Andrassy-ut 10

A legelőbb és legmegbízhatóbb kartellen kívül új és egyszer használt

ponyva-zsák

és kévektől gyár és kölcsönintézet

NAGEL ADOLF, Budapest,
V., Arany János-utca 10.

Vidéki telefon 35-92. Távirat: Nagela Budapest.

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok Budapest, Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. augusztus hó 15 én 18-án azaz szombat vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest—Vác—Nagymaros között

Indulás Bpest-Petöfi-térről	8:00 órakor de.	és 2:30 órakor du
» Bathyány-térről	8:05 » » »	2:35 » » »
» O-Budáról	8:20 » » »	2:50 » » »
Érkezés Vácra	10:00 » » »	4:20 » » »
» Nagymarosra	11:00 » » »	5:30 » » »
Ind. vissza Nagymarosról	11:30 » » »	8:00 » » este
» Vácra	12:15 » del »	8:45 » » »
Érkezés Bpest-Obudára	1:10 » du. »	9:40 » » »
» Bathyány-térről	1:25 » » »	9:55 » » »
» Petöfi-térről	1:30 » » »	10:00 » » »

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjjal a következők:
Budapestről-Vácra vagy megfordítva I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér.

Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér.

Vácra Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér.

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a m. kir. állományú udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon a II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térítjegy adatnak ki és pedig: Budapestről Nagymarosra és vissza I. hely 150 fill. II. hely 120 fill.

Vácra Nagymarosra és vissza I. hely 90 fillér, II. hely 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzhajó közlekedik, melyen a közönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargós közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármely okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejében hirdetést fog közzé tenni.

Budapest, 1908. A forgalmi igazgatóság.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok

Motoros csép-
lökészletek.

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem.
Kedvező fizetési feltételek.

Tessék arjegyzzékét kérni, ingyen küldjük.

Dobry Ant.

motor- és gépgyárainak
magyarországi egyedüri elváltól:

Szabó Emil és Társa

Budapest, Ferenc József-tér 6. szám.
(Gresham-phlota.)

BUTOROK

háló-, ebéd-, szalonta-
berendezések, továbbá ur-
szoba, iroda berendezések
rész- és mahagoni butorok,
szőnyegek és függönyök
valódi angol borgegyművészi
eladása és vétele.

Webster Károlyné
VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 265
László-utca sarok.

Szabadalom-értékesítés.

Rogers John Raphael mérnök Brooklyn New-Yorki lakos

17635. számú és

«Betüvezetés sorszedő gépeknél»
című magyar szabadalom tulajdonosa, magyar szabadalmának gyakorlatbavétele céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres. A szabadalom tulajdonosa hajlandó szabadalmát esetleg el is adni, gyártási engedélyeket adni, vagy más a szabadalom kivételére vonatkozó megfelelő javaslatokat elfogadni. Bővebb felvilágosítással szolgál a

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
Pásztor cég Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. sz.

Órajavítás 1korona.

Pótlandó új részekon kívül. Zsóbóráruveg, mutató 10-kr.

Ferenc-körút 44.

Schwimmer Albert órásmester.
Nyitva este 9 óráig. Nyitva este 9 óráig.

Vadászoknak és turistáknak

nélkülözhetetlen, télen melegítő, nyáron hűsítő, törv. védett

Nimród

meleg és hideg italtartó lapos börtök filozofel bélelve, közönséges üveggel, mely ugyanazon szolgálatot teszi, mint a drága,

THERMOS PALACZK

a forró ital reggel beöntve, télen a legköltemesebb italt szolgáltatja egész nap és nyáron a behűtött ital nem melegszik meg benne egész nap. Továbbá THERMOS PALACZK védőtokok bőrből, filozofel bélelve saját találmányom, legolcsóbban kaphatók.

ACS LASZLÓ szilgyártó. Ullői-ut 19. szám

Párisi vilákiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Diétetikus szor lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.

50 év óta használatos a legtöbb istállóban étvágytelenség és rossz emésztés esetében, tehéneknél a tej javítására és a tej gyarapítására.

Valódi csak ezen védjegygyel.
Képes arjegyzzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: **TÓRÖK JÓZSEF** gyógyszerész,
Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrassy-ut 28. szám.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ókszerök, evő-
eszközök, nászajándékok

részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Arjegyzzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

művész

Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétesövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemlés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes arjegyzzék ingyen és bérmentve.

E hirdetés rovatban minden szövegegyeszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovatban minden szövegegyeszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 28

Lépcsőházi
különbejáratu alkóvos utcai szoba előszobával, villanyvilágítással és fűdőhasználatú aug. 15.-ére kiadó. IV., Váci-utca 76. I. em. 7.

Magántanulókat
havi 50 korona fizetéssel az 1908/1909. iskolai évre az alsó 3 osztályból teljes ellátással és oktatással elfogad református pap. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Edes Alma!
Juliusban hiába voltam a jelzett fürdőben. Jön-e hozzánk augusztusban és mikor? Végtelenül szeretnék találkozni. Kérem írjon címzemre e hónapban magam vagyok itthon. Türelmetlenül várja értesítését Körte.

Bor
sajáttermésű, 1907-iki fajtisza rizling 70, vegyes 50, vörös bor 70; 1900-iki rizling 100 kor. hektóliterenként. Az ősz folyamán mandulával, dióval, almával is szolgálhatok Rakásnyai Károly reform. lelkész Balaton-Henve.

Gyorsírásból,
könyvvitelből, gépirásból (többféle rendszer) német és angol nyelvből nyílnak meg új tanfolyamok szeptember elején a Nótisztviselők Orsz. Egyesületében VI. Andrásy-ut 83. Iratkozni már most kell. Díjtalan allaskoztetítés.

Kastély
(Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két meléképülettel, parkkal, hozzá egy 7000 koronát jövedelmező szőlővel eladó. Cím megtudható: **Mosse Rudolf** Budapest, Nádor-utca 11. 27809

Asztalosok
új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46. 27903 B.

Parketagyár
Gyönyörűen ajánlja gyártmányait. 27733

Olcsó kölcsönök
Tisztviselőkölcsönök 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Felzálogkölcsönök 4-4 1/2%-ra, 4-62-5-05% annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ra. Óvadékokra az érték 75%-ig. Katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Tarcshírt, Váltókölcsönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok erdők, bányák adásvétele Osztályországyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítást díjtalan!! Képviselek alkalmaztatnak! Kín és Társas bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eötvös-utca 2. Király-utca sark. Telefon: 105-34. Válaszbélvez. 28420

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón elő készít: **Jogi szemlérium Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6.** (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne téveszse össze más hirdetéssel!

Csemege-szölő
legszebb fehér és piros Chasselas 5 kilonként 3 koronáért, óriási almát, zamatos körtét, nemesfajú szilvát 2 koronáért szállít Müller J. szőlőtelepe Kiskunhalas.

Modern lakások
III., Lajos-utca 70 sz. novemberre 2-3-4-5 szobával, minden modern kényelemmel, gáz, villany, kiadók. Ugyanott tágas vncszelvényeg.

Csának óvni kell a feleségét!
Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a több gyermekáldás ellen, melynek eredményét a házasságok ezrei igazolják, díszkötésben 90 fillér magyar levélbéllyegért. **Fran Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr 60**

Műasztalosnál
készen kaphatók sima fényezett hálószobák, cse-resznyeifa, mahagoni és szürke jávorfából igen jó minőségben raktár tulszofaltsága miatt igen olcsón. Néhány sima angol ebédlő berendezés és uri butorok is vannak készen. Réti, Lónyai-utca 25.

Csemege-szölőt,
Gyöngyös-visontáhegyit 5 kilonként 350 fillérért, óriási ószi barack duranczai befőzésre és csemegezni 400 fillérért, zamatos körtét, rétesalmát, ringlót 250 fillérért, „mátra gyöngye”, görög, turkesztán, cantalup-dinnyét 25 kilonként vasúton 7 koronáért, 5 kilonként 2 koronáért szállít Löwy Gyula mintagazdasága Gyöngyösön.

Zalogcédulákat,
brilliansokat, ékszerket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb áron veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vettek. **SCHILLER ISZDOR, Sip-utca 8. 27133**

Kolozsvári
Isgtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszertünkkel, igen szerény díjazásért. A vissza sikertét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen osekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre ki merítendő válaszol. **Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2**

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb könyes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások üzletek feltűnését küll megfigyelést a el tntt egyének és növtelen levelek írónak kinyomozását, bel és külföldön. **Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. L. 15. Telefon 103-52. 28587**

Csemege-szölő
csakis nemes fajok postakosaranként 2 korért, mászánként 36 korért, szegfűkörte, csemege alma, turkesztán és görög dinnye, fejes káposzta, paradicsom, teljes kukorica, kovászos-uborka zöld paprika vegyesen vagy egyenként 2 korért, ismételdadónak küllön árajánlatot küld Gyümölcs-kivitel Csongrádról.

BUTOR
árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon börtellek, gyönyörű tükör, diván, börszék, íróasztal, porzaszöngyer és egyes darabok; **Pöldes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarkházban.**

30 forint. Varrógépek
egy új valódi csajad Singer varrógép zárszekrényvel 5 év jótállással csak **SINGER A.** műgépésznel Budapest, főútel Akácfa-utca 55. Mindenemü varrógépek javítását legújtanysabb áron elvállalom. Árjegyzék ingyen.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, olcsó árú nagy raktár **Laub Lipót, BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.**

BUTOR
részletfizetésre vagy meghatározott időre szóló árak és legkedvezőbb feltételek mellett. Fővilágosítású szolgálat **Liszt István Bpest, IV. Koronaherceg-u. 2 (Kilgy-tér sarkán) butorraktárban. Több mint 500 képpel ellátott árjegyzéket bárkinek 80 fillér ellen franko elküldjük**

A legelőnyösebb részletfizetésre **zongorát, pianinót, czím balmot, hegedűt** készpénzbeni áron a legújabb rendszerű **bankhitel** után kizárólag csak **Reményi** nagy magyar hangszerlelepen. Prospektus és árjegyzék ingyen. **Budapest, Király-u. 58. szám.**

Vadászfegyver
gyűjtőmenny, részben örökségből származó egyenként is potom áron eladó. Közöttük Toplewer-kulcsu Lancaster 20 forint, Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-záru, Bücksflinte 40 forint, Schnelleres Mannlicher 28 frt. Drilling, valódi Krupp acélcsővékel 65 frt. Winchester 35 frt Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghmerles, ugyanitt Görz Zeiss, Voigtländer és más finom fényképezőgép, egy porzaszöngyer és egy motorokrékpár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. 49082

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szöngyemek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban. **GROSZ SANDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.**

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. **Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám, Izabella-utca sarkán**

Magyar Tanügyi
Intézet (Hatóságilag engedélyezve.) József-körut 10. Felvilágosítást nyújt úgy bel- mint külföldi iskolákról, elintéz minden a tanügy körébe tartozó ügyet, elintéz iskolai beiratásokat, gondoskodik középiskolai tanulóknak, egyetem hallgatóknak tisztességes családoknál teendő elhelyezéséről, ellátásáról. Szülőket gyermekeiknek minden egyes tárgyiból való előmeneteléről az iskolában, valamint lakásán való viselkedéséről kélhelenként, illetve havonként körülményesen értesíti, reagjuk feltétel. **Boszorzi a könyveket és taneszkereket. A tanulókat korrepetálásáról gondoskodik. Tanító-személyzetet (tanár, nevelő, tanító, nevelőnő) ajánl, illetve elhelyez. Tanácsot, felvilágosítást és utmutatást ad magánvizsgálati ügyben. 28949**

Butor
részletre is mélyen leszállított áron kapható a **Butor-Udvarban Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-ut sarkán). Árjegyzék ingyen.**

Ajtók és ablakok
régli és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácsosatok, kertkerítések, keramittlapok, Kehlheimi lapok olcsón kaphatók **Kelemen Mór, épület-bontós vállalkozónál Budapest, Nádor-u. 72-74. Fiók üzlet Sziget-ut 6.**

Saját gyártmányú vas- és rézbutorok
Rézagy --- 45.- frt Vaságy matracszal 8.50 • Gyermekágy --- 11.50 • Sodronyágy-betét 3.50 • Vas- és rézbutorok gyári árban. 28048 **WEISZ LIPÓT Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.**

Stenografai
Rákóczi-ut 60. I. em. ezelőtt Váci-körut 83. Ingyenes gépirásoktatás az összes írógéprendszereken. Díjtalan és biztos allaskoztetítés. A „Stenográfia” országos Gábelberger gyorsíró- és gépiróiskolában havonta új magyar, német, gyorsírási, gépirási és kereskedelmi szaktanfolyamok kezdődnek a legelőnyösebb feltételek mellett. Levelező és vitairásu-kurzusok. Az egyes tanfolyamok oklevéles gyorsíró- és kereskedelmi akadémiái rendes tanárok vezetése alatt állanak. Sokszorosító- és másolóiroda. Beiratások naponta az Intézet helyiségeiben kizárólag Rákóczi-ut 60. Össze nem tévesztendő hasonló hangzású iskolákkal.

INGYEN
börmentve és titoktartással küldjük érdekes árgaz **GUMMI-** halhólyag stbről szóló árjegyzékünket. **GUMMI - HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. tartja NAKIRA** valódi indiai forró különlegesség tucsatja 12 korona. **Uterus - Spray** egújabb női különlegesség is kor **PESAR OCLUS** női szor 3-11 kor. **MINTA-GYÜJTEMÉNY** 12 db legfinomabb óvszer 4 k. **IRRIGATOR** 3 koronáért, 10 koronáért.

INGYEN
küldjük **műlábak műkezek támgépek sérvkötők** stbről szóló legújabb nagy képes árjegyzékünket **universális sérvkötők** páratlanok, kis enyhe nyomású pelottával a legnagyobb árv is elzárható. **HASKOTÓK,** Gummiharisnyak stb. mérték szerint készíttetnek. **MAGYAR ORVOSI MŰSZER-TÁR** Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. Pótosok címre és a vörös keresztre ígveljünk.

MEGHODITOTTUK A VILÁGOT!

GEREBEN BELA KRISTOF

Uj szálloda
Budapestben, Folies Caprice mellett Revay-utca 24. Szobák 1 firtól felébb.

Keményítő csukor Szirup
és **dextrin-**

Tápióka és szágó-
gyárakat, Uhlend legújabb bevált módszere szerinti **olcsó telepeket,** egyszerű gyárakat berendez a különleges vállalat keményítő gyárak felállítására és atalakítására **W. H. UHLARD G. m. b. H. LEIPZIG-G. Kivitel minden lambda. Prospektus ingyen 28041**

BERSON ideális **gummi-sarok** a legjobb a világon! Legnagyobb kényelem! Nyugodt és biztos járás! Ideges és tejjafósoknak jótévő egyedüli **BERSON fele gummisarok.** Minden szakmájukban kapható. Valódi csak akkor, ha a „BERSON” névvel van ellátva. Fgyedjél meg a katalógust: Sigmund Beer & Söhne Wien VI/2.

INGYEN
DRÁGABB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYRÉP
MAGYITÁSOK
ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁG KÉPET 5 KORONÁÉRT DISZES PASZPARTUVAL 35-68 CMA. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZINES **OLAJKEP** ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐN MINDENÜTT FELVÉTELENK. **SZAVATOSSÁG** MINDEN IRÁNYBAN **RAFAEL** FÉNYRÉPÁNYÍTÓ ÉS PESTI SZÉSZETI MŰTEREM BUDAPEST, VII. ROTTENBILLE-U. 46. KÜTÖNTETVE AZ 1908. ÉVI PÁRISI MŰZEMZŐZI KIÁLLÍTÁSON DÍSZOKLEVÉL: KERESZTTEL ÉS ARANY-ÉREMMELEL.